

WWW.UNIZG.BG

У
Н
И
В
Е
Р
З
И
Т
Е
Т
С
К
А

Б
И
Б
Л
И
О
Т
Е
К
А

ПРОСВЕТНИ ГЛАСНИК

О Р Г А Н

МИНИСТАРСТВА ПРОСВЕТЕ

СЛУЖБЕНИ ДЕО

БРОЈ 10.	1927. ГОД.	ГОД. XLIII
----------	------------	------------

О Д Л У К Е

46.

П.Бр. 13.807

12.-X-1927. год.

Разврставање звања секретара Виших Педагошких Школа.

Уредбом о разврставању чиновника — Одељак Министарство Просвете — није разврстано звање секретара Виших Педагошких Школа.

Стога, на основу члана 4. Уредбе о разврставању чиновника,

одлучујем :

да се звање секретара Виших Педагошких Школа разврста у 6. и у 5. групу I категорије, исто као што су разврстани ванредни професори Виших Педагошких Школа, с тим да на тај положај могу доћи лица, која имају филозофски факултет и положени професорски испит.

Министар Просвете,

Д-р К. Кумануди, с. р.

На основу члана 4. Уредбе о разврставању чиновника, слажемо се са предњом одлуком Министра Просвете.

Министар Финансија,

Д-р Б. Марковић, с. р.

Министар Правде,

Д-р Д. Суботић, с. р.

47.

О.Н.Бр. 63.269

2.-X-1927. год.

Пријем учитеља (ица) у Вишу Педагошку Школу у Загребу и њихов премјештај.

На основи чл. 137. ал. 2. Финансијског Закона за 1927./28. годину, као и одлуке Господина Министра Просвете од 5. јула 1927. год., П.Бр. 9.065,

одлучујем :

да се приме у Вишу Педагошку Школу у Загребу у школској години 1927./28., а уједно на основи чл. 71. Закона о чиновницима и осталим државним службеницима грађанског реда од

31. јула 1923. да се у Загреб премјесте у истом својству и са истим припадностима ови учитељи и учитељице:

Брежњик Јожица, учитељица у Шмихелу при Новом Месту, љубљанска област;

Конаковић Мирко, учитељ у Медној, срез Мркоњић-Град, травничка област;

Чопорда Никола, учитељ у Даљу, осиечка област;

Думић Емилија, учитељица у Доњем Михолцу, осиечка област;

Иванчан Андрија, учитељ у Мачу, загребачка област;

Јоханидес Ружица, учитељица у Градецу, загребачка област;

Калета Леополдина, учитељица у Доњој Стубици, загребачка област;

Ковач Јелена, учитељица у Срп. Моравицама, прим.-крајишка област;

Крањчевић Барица, учитељица у Башки, сплитска област;

Лесел Мерцедес, учитељица у Драганићу, загребачка област;

с. Маври Хелена, учитељица у Љубљани;

Мурко Олга, учитељица у Масловарама, врбаска област;

Милер Ружица, учитељица у Љубешњици, загребачка област;

с. Пракатуровић Казимира, учитељица у Ђакову, осиечка област;

Шигњар Иван, учитељ у Вирју, осиечка област;

Шрам Анте, учитељ у Земуну (Нови град), сремска област;

Штрбенк Карло, учитељ у Брежицама, љубљанска област;

с. Топић Серафина, учитељица у Загребу;

Збожинек Милан, учитељ у Грубишном Пољу, осиечка област.

Наведеним учитељима (ицама) подјељује се на основи ал. 2. чл. 137. Финансијског Закона за 1927./28. годину одсуство док им траје студиј у Вишој Педагошкој Школи, али без права на припадности.

Министар Просвјете,

Д-р К. Кумануди, с. р.

48.

На предлог Просветног Одељења Мостарске Области у Мостару од 19. јула 1927. Бр. 4.027, а по указаној потреби,

одлучујем:

О.Н.Бр. 62.417
3.-X-1927. год.
Сјајање друге дечачке
осн. школе са првом де-
чачком осн. школом у
Требињу.

да се друга дечачка основна школа у Требињу споји са првом дечачком основном школом у Требињу под именом *мушка основна школа у Требињу*, чију ће управу водити досадашњи управитељ прве дечачке основне школе требињске.

Министар Просвете,

Д-р К. Кумануди, с. р.

49.

О.Н.Бр. 66.880

12.-X-1927. год.

Апсолвенти Више Педагошке Школе, на раду у грађанским школама, дужни су да положе дипломски испит за годину дана.

Пошто многи апсолвенти Више Педагошке Школе — као државни питомци — који су постављени на рад у грађанским школама, не полагају на време своје испите,

одлучујем:

да ће сви апсолвенти Више Педагошке Школе, на раду у грађанским школама, бити враћени у основну школу, ако за годину дана не положе дипломски испит.

Министар Просвете,
Д-р Кумануди, с. р.

50.

О.Н.Бр. 71.111

20.-X-1927. год.

Ошварање четвороразредне мешовите грађанске школе у Кочанима обл. брегалничке.

На предлог Одбора Општине у Кочанима од 25.-IX-1927. године,

одлучујем:

да се у *Кочанима* (обл. брегалничке) отвори четвороразредна мешовита грађанска школа, с тим да се у школској 1927./28. години V и VI разред више основне школе претвори у I и II разред грађанске школе, и отвори III разред, а наредне године отвориће се један разред више.

Општина је дужна постарати се за зграду, која ће одговарати свима хигијенским условима, и сносити трошкове за све материјалне потребе те школе.

11. октобра 1927. год.,
Београд.

Министар Просвете,
Д-р Кумануди, с. р.

51.

О.Н.Бр. 69.177

21.-X-1927. год.

Назив новосаграђене основне школе у Српској Зелињи обл. тузланске.

Према извештају Великога Жупана Тузланске Области Бр. 3.663 од 9. октобра ове године, а по молби школског одбора основне школе у селу Српској Зелињи, у срезу градачачком, од 14. септембра ове године,

одобравам:

да се новосаграђена школа у селу *Српској Зелињи* среза градачачког, у тузланској области, може звати: *Основна школа „Пећар Велики Ослободилац“.*

Министар Просвете,
Д-р К. Кумануди, с. р.

РАСПИСИ

205.

О.Н.Бр. 41.563

19.-X-1927. год.

Измена одлуке О.Н.Бр. 30.780 од 2.-VI-1925. г. о њисусуивовању учишеља зборовима среских и окружних учишељских друштва.

С обзиром на интерес школе, и да се измени одлука Мин. Просвете О.Н.Бр. 30.780 од 2.-VI-1925. год. према којој се учитељи, кад присуствују зборовима среских и окружних учит. друштава, ослобођавају рада у школи, а на основу чл. 110. Закона о чиновницима одлучио је Г. Министар Просвете, одлуком О.Н.Бр. 41.563 од 19. октобра 1927. год., да се поменута одлука Мин. Просвете измени, тако да гласи:

Одобрава се учитељским зборовима и удружењима, која су призната од политичких власти, да могу, у времену од два месеца, употребити за своје зборове по један школски дан, ако се на тим зборовима врше предавања у сврху учитељског усавршавања. Учесници збора ослобођавају се рада у школи за тај дан.

Првенствено пак треба за одржавање зборова употребљавати недеље и празнике.

Исто тако имају тај дан слободан од дужности сви наставници из учитељских редова, који на том збору имају да одрже које заказано предавање, иако не припадају томе збору.

Главни функционари покрајинских секција учитељских удружења ослобођавају се осим тога, у организацијске сврхе, од рада у школи три дана у једној школској години.

Школски управитељи дужни су да благовремено обавесте среског школског надзорника о учесницима зборова и о допустима поменутих функционера, који имају да управитељу поднесу потврду да су на збору или конференцији одиста били.

Свака злоупотреба ове повластице казниће се према дисциплинским прописима.

Министар Просвете,

Д-р Коста Кумануди, с. р.

206.

П.Бр. 13 609

8.-X 1927. год.

Нови фалсификаџи новчаница од 10 долара.

Генерална Дирекција Државног Рачуноводства, актом својим Д.Р.Бр. 134.394 од 4. октобра 1927. год., известила је Министарство Просвете да јој је Генерални Инспекторат, са И.Бр. 18.861 од 24. септембра 1927. г., доставио следеће:

„Нови фалсификаџи: новчанице државне резервне банке од 10 долара. — Издање државне резервне банке — варош Atlanta, држава

www.unisr.rs Georgia, серија 1914. године; контролно слово „Е“, лице калупа Бр. 158; наличје калупа Бр. 1.311. Потписи: Frank White, благајник Сједињених Држава; A. W. Mellon, Министар Финансија; портрет председника.

Ово је један неспретан фалсификат израђен путем урезивања и штампања на једном парчету хартије, без свилених кончића или њихове имитације. Овај фалсификат је тако рђаво израђен да не треба да обмане никога; лице банкноте је много црно и избрљано, док је наличје врло јасно али рђаво штампано. Егземплар при руци носи серијски број 23,021.133 А.“

О предњем се извештавате ради знања и даљег управљања.

По наредби Министра Просвете,
Начелник
Општег Одељења,
Ник. С. Половина, с. р.

207.

П.Бр. 14.054

15.-X-1927. год.

*Предавање у основним
и средњим школама о
Друшћву Народа.*

Господин Министар Просвете донео је одлуку, П.Бр. 14.054 од 15. октобра 1927. године, следеће садржине:

„Ценећи значај Друштва Народа за одржање мира, као и његов рад на међународној кооперацији, чији је члан и наша држава,

наређујем:

да се у свима основним и средњим школама посвети један час предавању о постанку, улози, тежњама и раду Друштва Народа, како би данашње ново поколење омладине дошло до сазнања и уверења да се међународни живот може нормално развијати једино кооперацијом свих људи.

Старешина школе одредиће једног наставника, који ће држати горње предавање.“

О предњем се извештавате ради знања и даљег поступка.

По наредби Министра Просвете,
Начелник
Општег Одељења,
Ник. С. Половина, с. р.

У
Н
И
В
Е
Р
З
И
Т
Е
Т
С
К
А

Б
И
Б
Л
И
О
Т
Е
К
А

208.

П.Бр. 13.437

20.-X-1927. год.

Чување ископаних објеката приликом екскурзија ради разгледања ископавања у Стобима.

Народни Музеј у Београду известио је Министарство да приликом екскурзија, које приређују поједине школе (више, средње и основне) ради разгледања ископавања у Стобима, ђаци кваре и уништавају ископане објекте, који су морали остати на лицу места.

Стога Министарство Просвете наређује свима управама виших, средњих, стручних и основних школа да приликом екскурзија ради разгледања ископавања у Стобима строгу пажњу обратe на ђаке, како би ископани објекти остали обезбеђени од квара и уништења.

По наредби Министра Просвете,
Начелник

Општег Одељења,

Ник. С. Половина, с. р.

209.

П.Бр. 14.204

25.-X-1927. год.

Укидање Дирекције Пошта и Телеграфа у Београду, Сплићу и Цетињу. Нова подела поштно-телеграф. установа на преосталих пет Дирекција.

Г. Министар Пошта и Телеграфа, актом Бр. 43.926 од 10. октобра 1927. год.. известио је Министарство Просвете о следећем:

„Министарски Савет решењем од 30. септембра о. г. укинуо је Дирекције Пошта и Телеграфа у Београду, Сплиту и Цетињу и на основу чл. 21. Уредбе о организацији Министарства Пошта и Телеграфа одредио нову поделу преосталих пет Дирекција како следи:

делу преосталих пет Дирекција како следи:

1. Дирекцији Пошта и Телеграфа у Љубљани имају припасти поштанско-телеграфске и телефонске установе у областима: љубљанској и мариборској;

2. Дирекцији Пошта и Телеграфа у Загребу п. т. установе у областима: приморско-крајишкој, загребачкој, осиечкој, сплитској и бихаћској;

3. Дирекцији Пошта и Телеграфа у Сарајеву п. т. установе у областима: ужичкој, зетској, дубровачкој, тузланској, сарајевској, мостарској, травничкој и врбаској;

4. Дирекцији Пошта и Телеграфа у Новом Саду п. т. установе у областима: сремској, бачкој, београдској, подунавској, подринској, ваљевској, шумадијској, моравској, пожаревачкој и тимочкој;

5. Дирекцији Пошта и Телеграфа у Скопљу п. т. установе у областима: нишкој, врањској, косовској, скопљанској, брегаличкој, бигољској, рашкој и крушевачкој.

Нова подела за п. т. установе Сарајевске Дирекције додељене Загребачкој и Загребачке додељене Љубљанској Дирекцији ступа на

снагу од 1. децембра о. г., а установе и надлештва укинutih Дирекција долазе под управу и надзор новонадлежних Дирекција од 1. јануара 1928. године.“

О предњем се извештавате ради знања и даљег управљања.

По наредби Министра Просвете,
Начелник

Општег Одељења,

Ник. С. Половина, с. р.

210.

П.Бр. 14.190

26.-X-1927. год.

Прејорука за куйовину сређака Друге Велике Инвалид. Лутрије, коју ће приредити Инвалидска Задруга у Београду 17. априла 1928. год.

Решењем Господина Министра Пољопривреде и Вода Бр. 37.560/27. одобрено је Инвалидској Задрузи у Београду, да на дан 17. априла 1928. године приреди своју Другу Велику Инвалидску Лутрију. Како је чиста добит од ове лутрије намењена привредном јачању и помагању инвалида и породица палих ратника, као и помагању Инвалидских Задруга за узајамну самопомоћ ратних жртава, то Министарство Просвете препоручује свима својим установама и школама да куповином сређака Инвалидске Лутрије помогну нашим инвалидима. Министарство се нада да ће сва надлештва овог ресора схватити потребу ове помоћи и да ће са своје стране допринети да се постигне успех и да се тако помогне нашим инвалидима.

Инвалидска Задруга доставиће Вам изван број сређака да их распродате у сагласју са Задругом. Непродате сређеке имају се вратити најдаље до 14. априла 1928. год. на адресу: Инвалидска Задруга — Београд, Зелени Венац бр. 7. Сређеке које до тог рока не буду враћене поменутој Задрузи сматраће се као продате, и према томе за њих ће Задруга тражити наплату без икаквог изговора.

По наредби Министра Просвете,
Начелник

Општег Одељења,

Ник. С. Половина, с. р.

211.

П.Бр. 12.947

27.-X-1927. год.

Провођење организација Подмлатка Црвеног Крста у основним и стручним школама.

Ценећи васпитни значај Подмлатка Црвеног Крста, који настоји да одгоји омладину здраву и снажну, а у смислу ранијих расписа, Министарство Просвете препоручује управитељима свих основних и стручних школа да проведу организацију Подмлатка у повереним им школама и да организацији Подмлатка указују сваку помоћ и пажњу. У исто

У
Н
И
В
Е
Р
З
И
Т
Е
Т
С
К
А

Б
И
Б
Л
И
О
Т
Е
К
А

доба Министарство препоручује да се „Гласник Подмлатка Црвеног Крста“ што више растура међу школском омладином.

Управе школа уносиће у годишњи извештај шта је учињено за Подмладак Црвеног Крста.

По наредби Министра Просвете,
Начелник

Општег Одељења,

Ник. С. Половина, с. р.

212.

С.Н.Бр. 30.778

6.-X-1927. год.

Књига „Бугари и Балкански Словени“ од Ж. Д. Пејковића може се продавати ученицима средњих школа.

Извештавате се, ради знања и даље надлежности, да је Господин Министар Просвете, под С.Н.Бр. 30.778 од 6. ов. мес., одобрио: да г. Живко Д. Петковић, професор III мушке гимназије у Београду, може продавати ученицима средњих школа преко повереника своју књигу *Бугари и Балкански Словени*.

По наредби Министра Просвете,
Начелник

Одељења за Средњу Наставу,

Д. Илић, с. р.

213.

С.Н.Бр. 31 099

15.-X-1927. год.

Поништење прив. испиша за седми разред ученице Марике Ђорђевић и изгнање исте из свих средњих и средњих стручних школа у Краљевини.

Извештавате се, ради знања и даље надлежности, да је Господин Министар Просвете, на основу реферата директора треће женске гимназије у Београду и извештаја директора гимназије у Штипу, одлучио да се поништи приватни испит за седми разред ученице Марике Ђорђевић, који је полагала, по чл. 53. Закона о средњим школама, као приватна ученица гимназије у Штипу у времену од 24. до 29. августа текуће године, ма да је на крају школске год. 1926./1927., дакле пре тога испита, остала да понавља, као редовна ученица треће женске гимназије у Београду, седми разред, по чл. 40. Закона о средњим школама.

У исто време ученица Марика Ђорђевић, због обмане школских власти, кажњава се изгнањем из свих средњих и средњих стручних школа у Краљевини, по чл. 43. тач. з) Дисциплинских Правила.

По наредби Министра Просвете,
Начелник

Одељења за Средњу Наставу,

Д. Илић, с. р.

УНИВЕРЗИТЕТСКА БИБЛИОТЕКА

214.

С.Н.Бр. 32.657

15.-X-1927. год.

Изнање Алексе Кликовца из свих средњих и средњих стручних школа у Краљевини.

Извештавате се, ради знања и даље надлежности, да је Господин Министар Просвете, на основу чл. 43. тач. з) Дисциплинских Правила, одлучио да се Алекса Кликовац, несвршени ученик трећег разреда гимназије, према одлуци Наставничког Савета гимназије у Подгорици, казни изгнањем из свих средњих и средњих стручних школа у Краљевини, због фалсификата.

По наредби Министра Просвете,
Начелник

Одељења за Средњу Наставу,

Д. Илић, с. р.

215.

О.Н.Бр. 45.131

5.-X-1927. год.

Привремени наставни програм за све основне школе у Краљевини важи од почетка ове школ. године.

Господин Министар Просвете својом одлуком од 3. октобра 1927. године О.Н.Бр. 45.131, а на основу члана 28. Закона о буџетским дванаестинама за месеце април, мај, јуни и јули 1925. године, прописао је привремени наставни програм за I, II, III и IV разред свих основних школа у Краљевини Срба, Хрвата и Словенаца, који је израдио Главни Просветни Савет, и који ће важити од почетка ове школске године.

Привремени наставни програм одмах је дат у штампу. Просветно ће се одељење обратити Државној Штампарии да му се за сваку школу пошаље по један примерак.

По наредби Министра Просвете,
Начелник

Одељења за Основну Наставу,

М. Д. Марковић, с. р.

216.

О.Н.Бр. 65.595

5.-X-1927. год.

Одобрени уџбеници за основне школе важе још за годину дана.

У вези одлуке О.Н.Бр. 45.131 од 3. октобра ове године, а према мишљењу Главног Просветног Савета С.Бр. 845/26. од 14./VII 1927. године, Господин Министар Просвете одлуком својом О.Н.Бр. 65.595 наредио је: да сви досада одобрени уџбеници за основне школе важе још за годину дана.

Стечај за нове уџбенике расписаће се у току ове школске године.

По овлашћењу Министра Просвете,
Начелник

Одељења за Основну Наставу и
Народно Просвећивање,

М. Д. Марковић, с. р.

О.Н.Бр 65.863

5.-X-1927. год.

Редуцирање учитеља основних школа, који немају прописане квалификације, у шкоу ове године.

Стога нека школски надзорници саопште на потпис свима неквалификованим учитељима у своме срезу да ће бити разрешени од учитељске дужности, и да према томе траже себи друго занимање.

Потребно је да школски надзорници поднесу одмах списак неквалификованих наставника-ца у своме срезу са назначењем: 1) коју је школу свршио, где и кад; 2) које је испите положио; 3) колико има година учитељске службе; 4) какав је радник у школи и ван школе (оцене рада у школи за све време проведено у учитељској служби); и 5) породично стање (број деце).

По наредби Министра Просвете,
Начелник

Одељења за Основну Наставу,

М. Д. Марковић, с. р.

218.

О.Н.Бр. 63.156

11.-X-1927. год.

Стављање на расположење свршених богослова, који се налазе у учитељској служби, Министарству Вера.

На предлог Господина Министра Вера, Министарски Савет на својој седници од 29. августа ове године донео је одлуку:

1. да се свршени богослови не могу примати у службу у ресоре других Министарстава, сем ресора Министарства Вера, сем случајева кад су неспособни за свештеничку службу, о чему ће решавати Министарство Вера на предлог Светог Архијерејског Синода;

2. да се сви свршени богослови, који се сада налазе на служби у појединим Министарствима, ставе на расположење Министарству Вера ради упућивања надлежним Архијерејима на рукоположење. Од овога се изузимају они који су стекли право на пензију.

Према овоме саопштите свима учитељима-богословима да одмах поднесу оставке на службу.

По наредби Министра Просвете,
Начелник

Одељења за Основну Наставу,

М. Д. Марковић, с. р.

У
Н
И
В
Е
Р
З
И
Т
Е
Т
С
К
А

Б
И
Б
Л
И
О
Т
Е
К
А

219.

О.Н.Бр. 68.270

13.-X-1927. год.

Почешћак рада у основним школама у почешћку школске године.

По члану 22. Закона о народним школама школска година по основним школама почиње 1. септембра, а чланом 45., тач. 1. истог закона изриком се наређује да су учитељи дужни уредно долазити у школу и обављати наставу и васпитање поверене им школске младежи. Али, и поред овако јасних законских прописа и наређења која су раније издата, запажа се да многе школе не почињу рад на време, дангубе по неколико дана, и то искључиво кривоцом самих учитеља, који напуштају дужност и без оправданих разлога и без одобрења надлежне школске власти. Поводом ове несавесности многи се грађани жале Министарству Просвете и траже да се учитељи нагнају на савестан рад. Ова жалосна појава је доказ да и сами школски надзорници, најалост, слабо што предузимљу да свакога учитеља-ицу упуте на савесно вршење дужности, већ ћутке прелазе преко оваквих случајева несавесности.

Стога наређујем да школски надзорници узму на одговор све оне учитеље-ице у повереном им срезу, који су својевољно напустили дужност, и осетно их казне у границама свога делокруга; а ако нечија кривица прелази делокруг надзорникове надлежности, надзорник ће ту кривицу доставити вишој школској власти, да она поступи по закону и кривца казни.

Списак кажњених учитеља школски ће надзорник послати Министарству Просвете са потребним подацима.

Просветно Одељење, а нарочито обласни школски надзорник стараће се да се ово наређење потпуно изврши.

По наредби Министра Просвете,
Начелник

Одељења за Основну Наставу,

М. Д. Марковић, с. р.

220.

С.Н.Бр. 31.548

7.-X-1927. год.

Упућива за владање ученика на железницама и паробродима при извођењу екскурзија.

Генерална Дирекција Државних Железница, са Бр. 60.996 од 24. септ. ове године, доставила је овом Министарству писмо ове садржине:

„Са позивом на Ваш акт С.Н.Бр. 12.837/27., а у вези са издатим наређењима Обласним Железничким Дирекцијама, Генерална Дирекција примила је следећи извештај:

Код школских екскурзија у подручју ове Дирекције може се сваки пут опазити како ђаци, учесници тих екскурзија, у свакој станици, иако је бављење само минут, искачу из воза и неће да заузму места пре него воз крене.

Чим воз стане обичавају ђаци, ако имају који гласбени инструмент, да на самом колосеку започну играти коло без обзира на евентуални улазак воза. Железничко особље има ст̄о мука да спречава несреће, јер неке младићске будалаштине прекорачују све границе.

Наставници то обично пасивно посматрају, премда би требало да се, као озбиљни људи, мало више брину за сигурност поверене им младежи.

Не само да ђаци, чим воз стане или док је још у кретању, искачу из вагона на страни станице, него искачу и ускачу и на противној страни остављајући врата од вагона отворена.

На нашој узаној прузи, где се врата отварају према вани, лако се може десити да неко испадне из вагона, или да отворена врата негде запну и проузрокују незгоду.

Кондуктеру није могуће да иза сваког ђака затвара са једне и друге стране врата, јер има код таквих возова 8—10 вагона, а само је један кондуктер.

Пре него би дошло до које несреће и евентуално до људских жртава, за које железничко особље не би могло да одговара, молим за дејство, како би Министарство Просвете упутило вође екскурзија на начин, како треба да се ђаци понашају за време вожње железницом, особито на пругама Сарајевске Дирекције, чија је железница услед уско-трачне конструкције куд и камо опаснија неголи нормална железница“.

Поводом овога препоручује Вам се:

1) да с овим упознате све наставнике поверене Вам школе, да је умољено саобраћајно одељење Генералне Дирекције Државних Железница да нареди шефовима свију железничких и паробродских станица, да сваку неуредност са екскурзија одмах и непосредно достављају овом Министарству, да се кривци одмах узму на одговор и даљи поступак;

2) да ће се за сваку неупутност ученика и наставника на екскурзијама, поред окривљених лица, узимати на одговор и вође екскурзије и најстроже кажњавати;

3) да директори школа пре поласка екскурзије писменом наредбом детаљно упуте наставнике и ученике како се имају понашати на железницама и паробродима, а нарочито при укрцавању и искрцавању, и како у којим приликама имају поступати да се сачува живот, здравље и углед ученика на путу.

Ову своју наредбу директори ће дати на потпис вођи екскурзије и свима наставницима, који с екскурзијом путују, па ће затим њен оверен препис доставити овом Министарству с детаљном маршрутом.

По наредби Министра Просвете,
Шеф Наставног Одељења,

Јов. Кангрга, с. р.

221.

С.Н.Бр. 33.801

10.-X 1927. год.

*Упућствл за једнолико
подношење формуларâ
за Поделу предмета на
наставнике.*

При подношењу на одобрење Поделе предмета на наставнике, у Министарству Просвете приметило се, да многе старешине завода у својим предлозима не подносе све потребне податке, а и они, који их подносе, подносе их растушено и непрегледно.

Стога је Министарство Просвете нашло за потребно да пропише приложени ./. формулар за Поделу предмета на наставнике, по коме ће одсада свака школа подносити предлоге на одобрење.

Да би и овај формулар једнолико био подношен, препоручује се управи те школе:

1) да на челу формулара ставља потпун званичан назив те школе са бројем уписаних ученика у свима разредима школе и са бројем одељења на која су подељени сви разреди; у табели: „Разреди су подељени на одељења овако“ исписати поједине разреде и њихова одељења редом, почевши од I разреда па до највишега, тако да се види број ученика и ученица у сваком одељењу посебице и т. д.

Ако би која школа имала више од 25 одељења, онда ће се уметнути потребан број одељења између означених редова на истој табели, а неће се за то употребљавати нов табак;

2) да се унутра при врху тачно испише званичан назив школе и место у коме је, па затим попуне означене рубрике узимајући једну линију за једнога наставника; а ако која школа има више од 14 наставника, онда ће се употребити потребан број табака у продужењу, без попуњавања осталих табела на челу табака;

3) да се у списак уносе наставници редом по годинама службе, тако да на првом месту дође директор завода, па затим најстарији наставник по годинама службе и тако редом, а напослетку најмлађи;

4) да се у првој рубрици стави редни број; у другој пуно име и презиме; у трећој звање; у четвртој године службе на дан 1. септембра те школске године; у петој потпуна група предмета главних и споредних из којих је наставник оквалификован; у шестој максималан број редовних часова, које је наставник дужан држати према годинама службе; у седмој означити разред у којем је наставник разредни старешина; у осмој које предмете редовно а које хонорарно предаје; у деветој истаћи цифрама број редовних и хонорарних часова и број часова рачунатих за разредно старешинство (или пословођство) и затим укупан број свих тих часова; у десетој ће се рубрици јасно цитирати какву споредну дужност наставник врши у којем заводу и са

УНИВЕРЗИТЕТСКА БИБЛИОТЕКА

коликим бројем часова недељно; и најзад, у једанаестој рубрици „Напомена“ исписиваће се евентуалне потребне напомене за поједине наставнике.

По наредби Министра Просвете,
Шеф
Наставног Одељења,
Јов. Кангрга, с. р.

222.

С.Н.Бр. 32 356

5.-X-1927. год.

Наставници, који имају гимназијски испит зрелости, четири године више школе за уметност и уметни обрт са испитом за учитељско оспособљење у средњим школама, имају право на прву категорију.

Главни Просветни Савет, на свом 1556. редовном састанку од 10. јула текуће године, дао је мишљење: да сви наставници, који имају гимназијски испит зрелости, четири године више школе за уметност и уметни обрт са испитом за учитељско оспособљење у средњим школама, имају право да буду уврштени у I категорију. — Господин Министар Просвете, одлуком својом С.Н.Бр. 29.099 од 15. септембра 1927. године, усвојио је горње мишљење.

О томе се извештавате ради саопштења заинтересованим наставницима поверене Вам области.

По наредби Начелника Одељења
за Средњу Наставу,
Инспектор,
М. Поточњак, с. р.

223.

О.Н.Бр 63.538

10.-X-1927. год.

Употреба уџбеника у I и II разр. основне школе.

На основу мишљења Главног Просветног Савета, донетог на 1556. редовном састанку од 10.-VII-1927. год. С.Бр. 595, Господин Министар Просвете, одлуком својом О.Н.Бр. 63.538 од 29.-IX-1927. год., наредио је: да се из педагошких разлога у I и II разреду основне школе не употребљују никакви уџбеници сем читанке и буквара.

Доставља се одлука ради знања и даљег рада.

По наредби
Начелника за Основну Наставу
и Народно Просвећивање,
Референт,
М. Симоновић, с. р.

У
Н
И
В
Е
Р
З
И
Т
Е
Т
С
К
А

Б
И
Б
Л
И
О
Т
Е
К
А

www.unizg.hr

ЛИЧНЕ ВЕСТИ¹⁾**ОПШТЕ ОДЕЉЕЊЕ****ОДЛИКОВАЊЕ****Указ***Орденом Белог Орла V реда:*

Драгољуб Гошић, члан Народног Позоришта у Београду (П.Бр. 14.245 од 17.-X-1927. год.).

ПОСТАВЉЕЊЕ**Одлука***У Народној Библиотеци у Београду:*

за руковоаца-приправника, чиновника 9. групе I категорије, Јелица Маричић, руковалац-приправник исте библиотеке, чиновник 5. групе II категорије (П.Бр. 13.432 од 10.-X-1927. год.).

УНАПРЕЂЕЊА**Указ**

У 1. групу II категорије са 10% пов. ред. принадлежности:

Вјекослав Матијак, референт Министарства Провете, чиновник 2. групе II категорије са 10% пов. редовних принадлежности (П.Бр. 14.096 од 12.-X-1927. год.).

Одлука

У 3. групу III категорије:

Милан Павловић, архивски чиновник Министарства Просвете, у 4. групи III категорије (П.Бр. 11.785 од 30.-IX-1927. год.).

УВАЖЕНА ОСТАВКА**Одлука**

Олги Пантелић-Станковић, учитељици, на раду у Министарству Просвете (П.Бр. 14.059 од 15.-X-1927. год.).

ПРОСВЕТНА ОДЕЉЕЊА**ВРШИЛАЦ ДУЖНОСТИ ПРОСВЕТНОГ ИНСПЕКТОРА****Одлука**

Господин Заступник Министра Просвете, Министар Грађевина, под П.Бр. 12.827 од 29.-IX-1927. год., донео је одлуку: да Драгољуб Зекавица, директор гимназије у Врању, врши дужност просветног инспектора Врањске Области.

¹⁾ У 10. броју заведен је лични материјал, који је Уредништво примило од 1. октобра до 1. новембра ове године.

ВИША НАСТАВА

ПРАВНИ ФАКУЛТЕТ

ПОСТАВЉЕЊЕ

Указ

Д-р Ладислав Полић, редовни професор у пензији, за редовног професора управне науке и управног права, чиновника 2. групе I категорије, у Загребу (П.Бр. 14.160 од 15.-X-1927. год.).

УВАЖЕНА ОСТАВКА

Одлука

Душану Бољевићу, приправнику, чиновнику 9. групе I категорије, у Суботици (П.Бр. 13.965 од 15.-X-1927. год.).

ФИЛОЗОФСКИ ФАКУЛТЕТ

ПОСТАВЉЕЊА

Укази

Д-р Антон Мелик, доцент, чиновник 7. групе I категорије, за доцента, чиновника 6. групе I категорије, у Љубљани (П.Бр. 13.638 од 7.-X-1927. год.);

Д-р Тадја Ж. Пејовић, доцент, чиновник 7. групе I категорије, за доцента, чиновника 6. групе I категорије, у Београду (П.Бр. 13.635 од 30.-IX-1927. год.).

МЕДИЦИНСКИ ФАКУЛТЕТ

ПОСТАВЉЕЊА

Указ

Д-р Драгољуб Јовановић, бивши асистент Института за радиологију у Паризу, за ванредног професора радиологије, чиновника 4. групе I категорије, у Београду (П.Бр. 13.637 од 7.-X-1927. год.).

Одлука

Иван Табаковић, академски сликар, за приправника-цртача, чиновника 5. групе II категорије, у Загребу (П.Бр. 13.451 од 1.-X-1927. год.).

УНАПРЕЂЕЊЕ

Одлука

Д-р Јосип Микшић, асистент у Медицинско-Хемијском Заводу, чиновник 9. групе I категорије, за асистента у истом заводу, чиновника 8. групе I категорије, у Загребу (П.Бр. 12.989 од 29.-IX-1927. год.).

УВАЖЕНА ОСТАВКА

Одлука

Д-ру Анти Боначић-Мандинићу, асистенту, у Загребу (П.Бр. 14.104 од 21.-X-1927. год.).

ТЕХНИЧКИ ФАКУЛТЕТ

ПОСТАВЉЕЊА

Укази

Јарослав Плзак, редовни професор, чиновник 3. групе I категорије, за редовног професора, чиновника 2. групе I категорије, у Љубљани (П.Бр. 13.636 од 7.-X-1927. године);

Д-р Салвислав Јенчић, доцент, чиновник 7. групе I категорије, за доцента, чиновника 6. групе I категорије, у Љубљани (П.Бр. 14.244 од 17.-X 1927. год.).

УНАПРЕЂЕЊЕ

Одлука

Матија Сусовић, служитељ II групе служитељске категорије, за служитеља I групе исте категорије, у Загребу (П.Бр. 12.584 од 28.-IX-1927. год.).

ГОСПОДАРСКО-ШУМАРСКИ ФАКУЛТЕТ

ПОСТАВЉЕЊЕ

Указ

Д-р Антун Леваковић, редовни професор, чиновник 3. групе I категорије, за редовног професора, чиновника 2. групе I категорије, у Загребу (П.Бр. 13.639 од 7.-X 1927. год.).

ПОЉОПРИВРЕДНИ ФАКУЛТЕТ

ПОСТАВЉЕЊЕ

Одлука

Д-р Танасије Митровић, доцент, чиновник 8. групе I категорије, за доцента, чиновника 7. групе I категорије, у Београду (П.Бр. 14.279 од 24.-X-1927. год.).

КАНЦЕЛАРИЈА УНИВЕРЗИТЕТА

УВАЖЕНА ОСТАВКА

Одлука

Олги Дешићевој, приправнику Ректората Универзитета у Београду (П.Бр. 14.401 од 24.-X-1927. год.).

ОДЛУКА У ВАЖНОСТИ

Одлука П.Бр. 3.751/1 од 15. марта 1926. год., у колико се односи на Стевана Валента, канцелисту Универзитета у Загребу, важи у свему (П.Бр. 13.263 од 4.-X 1927. год.).

ОДЛУКА ВАН СНАГЕ

Одлука П.Бр. 7.274/26. од 26. фебруара 1927. год., у колико се односи на Стевана Валента, канцелисту Универзитета у Загребу, ставља се ван снаге (П.Бр. 13.263 од 4.-X-1927. год.).

ВИША ПЕДАГОШКА ШКОЛА

ПОСТАВЉЕЊЕ

Указ

Јеремија Живановић, редовни професор, чиновник 3. групе I категорије, за ректора, чиновника 2. групе I категорије, у Београду (П.Бр. 14.095 од 14.-X-1927. год.).

УНАПРЕЂЕЊЕ

Одлука

Манасије Станисављевић, служитељ II групе служит. категорије, за служитеља I групе исте категорије, у Београду (П.Бр. 12.808 од 26.-IX-1927. год.).

СРЕДЊА НАСТАВА

ГИМНАЗИЈЕ И РЕАЛКЕ

ПОСТАВЉЕЊА

Указ

У I мушкој гимназији у Загребу, за професора, чиновника 6. групе I категорије, Драгутин Јован, професор у оставци (С.Н.Бр. 33.902 од 12.-X-1927. год.).

Одлуке

У гимназији у Шибенику, за хонорарног наставника од часа (за хигијену), Д-р Нико Баришић, лекар хируршког одељења Државне Болнице (С.Н.Бр. 28.492 од 18.-IX-1927. год.);

у гимназији у Србобрану, за хонорарног наставника од часа (за римокатоличку веронауку), Калман Берез, жупник (С.Н.Бр. 29.299 од 23.-IX-1927. год.);

у гимназији у Вршцу, за хонорарног наставника од часа (за музику), Јосиф Чижек, наредник и учитељ у музичкој школи (С.Н.Бр. 29.452 од 20.-IX-1927. г.);

у гимназији у Ресну, за хонорарног наставника од часа (за математику), Коста Миљовски (С.Н.Бр. 28.871 од 20.-IX-1927. год.);

у гимназији у Копривници, за суплента катихету, чиновника 9. групе I категорије, Адам Марин, свештеник-парох (С.Н.Бр. 22.511 од 21.-IX-1927. год.);

у гимназији у Госпићу, за привременог предметног учитеља, чиновника 5. групе II категорије, Јосип Бравар, апсолвирани студент филозофије (С.Н.Бр. 22.556 од 22.-IX-1927. год.);

у I женској гимназији у Загребу, за суплента, чиновника 9. групе I категорије, Д-р Љуба Косер, апсолвирани студент филозофије са професорским испитом (С.Н.Бр. 22.849 од 22.-IX-1927. год.);

у гимназији у Броду, за привременог предметног учитеља, чиновника 5. групе II категорије, Иван Бркић, апсолвирани студент филозофије (С.Н.Бр. 22.930 од 22.-IX-1927. год.);

у женској гимназији у Сарајеву, за привремену предметну учитељицу, чиновника 5. групе II категорије, Ружица Јовановић, апсолвирани студент филозофије (С.Н.Бр. 23.748 од 21.-IX-1927. год.);

у гимназији у Ливну, за привременог предметног учитеља, чиновника 5. групе II категорије, Стеван Мијаговић, апсолвирани студент филозофије (С.Н.Бр. 20.401 од 21.-IX-1927. год.);

WWW.UNILIB.RS

у гимназији у Цељу, за суплента-катихету, чиновника 9. групе I категорије, Петар Ковачич, корни викар (С.Н.Бр. 23.397 од 20.-IX-1927. год.);

у гимназији у Панчеву, за суплента, чиновника 9. групе I категорије, Станмир Фемпл, дипломирани студент филозофије (С.Н.Бр. 23.538 од 22.-IX-1927. год.);

у II мушкој гимназији у Београду, за суплента, чиновника 9. групе I категорије, Стеван Калман, суплент у оставци (С.Н.Бр. 9.738 од 21.-IX-1927. г.);

у гимназији у Бањој Луци, за суплента, чиновника 9. групе I категорије, Десанка Стојановић, дипломирани студент филозофије (С.Н.Бр. 22.075 од 22.-IX-1927. године);

у гимназији у Бијељини, за привремену предметну учитељицу, чиновника 5. групе II категорије, Душанка Петровић-Паунковић, апсолвирани студент филозофије (С.Н.Бр. 18.011 од 22.-IX-1927. год.);

у гимназији у Дервенти, за привремену предметну учитељицу, чиновника 5. групе II категорије, Даница Парезанин, апсолвирани студент филозофије (С.Н.Бр. 21.879 од 21.-IX-1927. год.);

у гимназији у Приједору, за привремену предметну учитељицу под уговором, са годишњом наградом од 16.200 динара, Наталија Тарасова, апсолвирани студент филозофије (С.Н.Бр. 21.614 од 22.-IX-1927. год.);

у гимназији у Новој Градишки, за привремену предметну учитељицу, чиновника 5. групе II категорије, Лепосава Јањетовић, апсолвирани студент филозофије (С.Н.Бр. 21.611 од 22.-IX-1927. год.);

у гимназији у Славонској Пожези, за привременог предметног учитеља, чиновника 5. групе II категорије, Ангун Петковић, апсолвирани студент филозофије (С.Н.Бр. 20.060 од 22.-IX-1927. год.);

у гимназији у Броду, за привременог предметног учитеља, чиновника 5. групе II категорије, Анђелко Цувај, апсолвирани студент филозофије (С.Н.Бр. 18.269 од 21.-IX-1927. год.);

у гимназији у Новој Вароши, за привремену предметну учитељицу, чиновника 5. групе II категорије, Стана А. Илићева, апсолвирани студент филозофије (С.Н.Бр. 18.012 од 20.-IX-1927. год.);

у гимназији у Петрињи, за привременог предметног учитеља, чиновника 5. групе II категорије, Јулије Маканец, апсолвирани студент филозофије (С.Н.Бр. 24.392 од 21.-IX-1927. год.);

у гимназији у Вараждину, за професора, чиновника 8. групе I категорије, Камило Ружичка, стални учитељ вештина исте школе, чиновник 4 групе II категорије (С.Н.Бр. 18.237 од 15.-IX-1927. г.);

у гимназији у Копривници, за професора, чиновника 8. групе I категорије, Вјекослав Ајхлер, стални учитељ вештина исте школе, чиновник 4. групе II категорије (С.Н.Бр. 7.305 од 15.-IX-1927. год.);

у гимназији у Охриду, за привременог предметног учитеља, чиновника 5. групе II категорије, Константин Костић, апсолвирани студент филозофије (С.Н.Бр. 21.022 од 22.-IX-1927. год.);

у гимназији у Беранама, за хонорарног школског лекара, са годишњом наградом од 2.500 динара, Д-р Вукота Дедовић, управник болнице у истом месту (С.Н.Бр. 29.648 од 23.-IX-1927. год.);

у гимназији у Охриду, за суплента, чиновника 9. групе I категорије, Олга Симићева, дипломирани студент филозофије (С.Н.Бр. 10.350 од 21.-IX-1927. год.);

у мушкој гимназији у Суботици, за привременог предметног учитеља, чиновника 5. групе II категорије, Живан Грождановић, привремени предметни учитељ у оставци (С.Н.Бр. 24.792 од 17.-IX-1927. године);

УНИВЕРЗИТЕТСКА БИБЛИОТЕКА

у гимназији у Карловцу, за хонорарну наставницу од часа (за жен. ручни рад), Андријана Фенцл, апсолвент женске стручне школе у Загребу (С.Н.Бр. 30.686 од 29.-IX-1927. год.);

у мушкој гимназији у Сплиту, за суплента, чиновника 9. групе I категорије, Отмар Ј. Карловац, дипломирани студент филозофије (С.Н.Бр. 15.462 од 23.-VIII 1927. год.);

у мушкој гимназији у Суботици, за суплента, чиновника 9. групе I категорије, Данило Д. Николић, суплент приватне гимназије у Новом Бечеју (С.Н.Бр. 17.303 од 17.-IX-1927. год.);

у мушкој гимназији у Земуну, за суплента, чиновника 9. групе I категорије, Лепосава Нешићка, дипломирани студент филозофије (С.Н.Бр. 16.848 од 17.-IX-1927. године);

у гимназији у Котору, за привремену предметну учитељицу, чиновника 5. групе II категорије, Стефанија Пурец, апсолвирани студент филозофије (С.Н.Бр. 23.410 23.-IX-1927. год.);

у гимназији у Свајаци, за суплента, чиновника 9. групе I категорије, Марија Миленковићка, дипломирани студент филозофије (С.Н.Бр. 22.864 од 22.-IX-1927. год.);

у гимназији у Смедереву, за суплента, чиновника 9. групе I категорије, Радмила Вујанац, дипломирани студент филозофије (С.Н.Бр. 21.793 од 22.-IX-1927. год.);

у гимназији у Јагодини, за привремену предметну учитељицу; чиновника 5. групе II категорије, Лепосава Костићева, апсолвирани студент филозофије и хонорарна наставница од часа (С.Н.Бр. 21.415 од 22.-IX-1927. год.);

у гимназији у Улцињу, за хонорарног наставника од часа (за веронауку), Душан Вулићевић, свештеник (С.Н.Бр. 29.484 од 27.-IX- 1927. год.);

у гимназији у Новом Врбасу, за суплента, чиновника 9. групе I категорије, Братислав И. Деметровић, дипломирани студент филозофије (С.Н.Бр. 29.153 од 23.-IX 1927. год.);

у гимназији у Бијелом Пољу, за хонорарног наставника од часа (за гимнастику), Михаило Булатовић, мајор у пензији (С.Н.Бр. 29.014 од 16.-IX-1927. год.);

у гимназији у Битољу, за суплента, чиновника 9. групе I категорије, Гаврило Вушовић, дипломирани студент филозофије (С.Н.Бр. 22.465 од 22.-IX-1927. год.);

у гимназији у Новом Врбасу, за привремену учитељицу вештина, чиновника 4. групе III категорије, Олга Гарић, свршена ученица женске стручне школе (С.Н.Бр. 21.600 од 20.-IX-1927. год.);

у средњим и учитељским школама у Марибору, за хонорарног наставника од часа (за православну веронауку), Петар Т. Трбојевић, прота (С.Н.Бр. 31.484 од 5.-X 1927. год.);

у гимназији у Броду, за хонорарног наставника од часа (за православну веронауку), Љубомир Теодоровић, парох у истом месту (С.Н.Бр. 31.832 од 5.-X-1927. год.);

у гимназији у Вировитици, за хонорарног наставника од часа (за гимнастику), Јосип Ивеса (С.Н.Бр. 30.857 од 29.-IX-1927. год.);

у гимназији у Кочевју, за привременог предметног учитеља, чиновника 5. групе II категорије, Фран Штанцер, апсолвирани студент филозофије (С.Н.Бр. 30.440 од 5.-X-1927. год.);

у гимназији у Требињу, за привременог предметног учитеља, чиновника 5. групе II категорије, Фрањо Алфиревић, апсолвирани студент филозофије (С.Н.Бр. 27.092 од 3.-X-1927. год.);

у женској гимназији у Крагујевцу, за привременог предметног учитеља, чиновника 5. групе II категорије, Чедомир Манојловић, апсолвирани студент филозофије (С.Н.Бр. 27.088 од 6.-X-1927. год.);

WWW.UNILIB.RS

у II реалној гимназији у Љубљани, за суплента, чиновника 9. групе I категорије, Владимир Житко, дипломирани студент филозофије (С.Н.Бр. 26.927 од 23.-IX-1927. год.);

у реалци у Марибору, за суплента, чиновника 9. групе I категорије, Марија Пернар, дипломирани студент филозофије (С.Н.Бр. 23.345 од 23.-IX-1927. год.);

у III реалној гимназији у Љубљани, за суплента, чиновника 9. групе I категорије, Албин Жабкар, дипломирани студент филозофије (С.Н.Бр. 23.344 од 23.-IX-1927. г.);

у гимназији у Ливну, за привремену предметну учитељицу, чиновника 5. групе I категорије, Загорка Павловић, апсолвирани студент филозофије (С.Н.Бр. 21.752 од 3.-X-1927. год.);

у гимназији у Новој Градишки, за професора, чиновника 8. групе I категорије 6. степена, Д-р Фрањо Ресман, вероучитељ основне школе у истом месту, чиновник 4. групе II категорије 2. степена (С.Н.Бр. 24.128 од 23.-IX-1927. год.);

у гимназији у Мостару, за привремену предметну учитељицу, чиновника 5. групе II категорије, Иванка Цар, апсолвирани студент филозофије (С.Н.Бр. 22.965 од 3.-X-1927. год.);

у гимназији у Новој Градишки, за привремену предметну учитељицу, чиновника 5. групе II категорије, Злата Трпугец, апсолвирани студент филозофије (С.Н.Бр. 22.525 од 4.-X-1927. год.);

у гимназији у Крку, за привремену предметну учитељицу, чиновника 5. групе II категорије, Загорка Бокшан, апсолвирани студент филозофије (С.Н.Бр. 22.093 од 4.-X-1927. год.);

у гимназији у Кореници, за привременог предметног учитеља, чиновника 5. групе II категорије, Тадија Илијић, апсолвирани студент филозофије (С.Н.Бр. 17.636 од 5.-X-1927. год.);

у реалци у Марибору, за суплента, чиновника 9. групе I категорије, Богомир Ступан, дипломирани студент филозофије (С.Н.Бр. 17.145 од 23.-IX-1927. год.);

у I реалној гимназији у Загребу, за професора-катихету, чиновника 7. групе I категорије 9. степена основне плате, Мартин Кожар, жупник (С.Н.Бр. 17.024 од 22.-IX-1927. год.);

у гимназији у Бањој Луци, за суплента, чиновника 9. групе I категорије, Милан Јокановић, дипломирани студент филозофије (С.Н.Бр. 24.477 од 3.-X-1927. год.);

у гимназији у Птују, за привременог предметног учитеља, чиновника 5. групе II категорије, Рајко Кандуч, апсолвирани студент филозофије (С.Н.Бр. 26.734 од 23.-IX-1927. год.);

у гимназији у Мурској Сobotи, за суплента, чиновника 9. групе I категорије, Франц Четина, апсолвирани студент филозофије са положеном половином професорског испита (С.Н.Бр. 18.550 од 23.-IX-1927. год.);

у гимназији у Птују, за суплента, чиновника 9. групе I категорије, Д-р Хуберт Пехани, апсолвирани студент филозофије (С.Н.Бр. 20.525 од 23.-IX-1927. год.);

у II мушкој гимназији у Сарајеву, за привремену предметну учитељицу, чиновника 5. групе II категорије, Ирена Гебхарт, апсолвирани студент филозофије (С.Н.Бр. 3.534 од 6.-X-1927. год.);

у гимназији у Карловцу, за професора, чиновника 8. групе I категорије 3. степена осн. плате, Светозар М. Петровић, професор новобечејско-врањевачке приватне гимназије (С.Н.Бр. 29.344 од 23.-IX-1927. год.);

у гимназији у Карловцу, за професора, чиновника 7. групе I категорије 3. степена основне плате, Даница В. Зделар, професор новобечејско-врањевачке приватне гимназије (С.Н.Бр. 29.343 од 23.-IX-1927. год.);

у гимназији у Сињу, за привременог предметног учитеља, чиновника 5. групе II категорије, Петар Бакотић, апсолвирани студент филозофије (С.Н.Бр. 31.197 од 11.-X-1927. год.);

УНИВЕРЗИТЕТСКА БИБЛИОТЕКА

- у реалци у Љубљани, за суплента, чиновника 9. групе I категорије, Силвестер Бресквар, дипломирани студент филозофије (С.Н.Бр. 33.195 од 11.-X-1927. год.);
- у гимназији у Шибенику, за суплента-катихету, чиновника 9. групе I категорије, Радослав Доброта, суплент Богословије на Цетињу, чиновник исте групе и категорије (С.Н.Бр. 32.586 од 10.-X-1927. год.);
- у гимназији у Шибенику, за привремену предметну учитељицу, чиновника 5. групе II категорије, Смиљка Шољан, апсолвирани студент филозофије (С.Н.Бр. 33.146 од 11.-X-1927. год.);
- у гимназији у Копривници, за професора-катихету, чиновника 8. групе I категорије 4. степена осн. плате, Д-р Мијо Селец, вероучитељ основне школе у Крижевцима, чиновник 3. групе II категорије 3. степена осн. плате (С.Н.Бр. 33.191 од 22.-IX-1927. год.);
- у гимназији у Сењу, за привременог предметног учитеља, чиновника 5. групе II категорије, Виктор Стамаћ, апсолвирани студент филозофије (С.Н.Бр. 33.192 од 11.-X-1927. год.);
- у гимназији у Паланци, за привременог предметног учитеља, чиновника 5. групе II категорије, Радун Шошанић, привремени предметни учитељ у оставци (С.Н.Бр. 31.622 од 7.-X-1927. год.);
- у гимназији у Штипу, за привремену предметну учитељицу, чиновника 5. групе II категорије, Ружица В. Ристићева, апсолвирани студент филозофије (С.Н.Бр. 21.525 од 7.-X-1927. год.);
- у гимназији у Руми, за привремену предметну учитељицу, чиновника 5. групе II категорије, Милена Д. Петровићева, апсолвирани студент филозофије (С.Н.Бр. 21.254 од 7.-X-1927. год.);
- у гимназији у Ивањици, за привременог предметног учитеља, чиновника 5. групе II категорије, Ристо Ристовић, апсолвирани студент филозофије (С.Н.Бр. 16.402 од 7.-X-1927. год.);
- у гимназији у Ужицу, за суплента, чиновника 9. групе I категорије, Персида Поповић, дипломирани студент филозофије (С.Н.Бр. 9.630 од 10.-X-1927. год.);
- у гимназији у Свилајнцу, за суплента, чиновника 9. групе I категорије, Вера Јанковићева, дипломирани студент филозофије (С.Н.Бр. 22.492 од 7.-X-1927. год.);
- у гимназији у Херцег-Новом, за хонорарну наставницу од часа (за француски језик), Славјанка Доклетићка (С.Н.Бр. 29.200 од 7.-X-1927. год.);
- у гимназији у Смедереву, за хонорарног наставника од часа (за римокатоличку веронауку), Данијел Бришевац, свештеник (С.Н.Бр. 30.768 од 7.-X-1927. год.);
- у реалној гимназији у Руми, за хонорарне наставнице од часа (за женски ручни рад): Милана Николић, учитељица основне школе, и Софија Орлић, учитељица стручне школе — обе у истом месту (С.Н.Бр. 30.980 од 7.-X-1927. год.);
- у гимназији у Вел. Кикинди, за хонорарне наставнике од часа (за православну веронауку): Стојан Јакшић и Каменко Бранчић, свештеници у истом месту (С.Н.Бр. 30.664 од 7.-X-1927. год.);
- у гимназији у Бијељини, за привременог предметног учитеља, чиновника 5. групе II категорије, Стјепан Палинић, апсолвирани студент филозофије (С.Н.Бр. 24.864 од 3.-X-1927. год.);
- у гимназији у Тузли, за контрактуалног дневничара, са годишњим хонораром од 14.400 динара, Нина Ламзаки (С.Н.Бр. 20.088 од 21.-X-1927. год.);
- у гимназији у Крушевцу, за суплента, чиновника 9. групе I категорије, Катарина Јанковић, привремена предметна учитељица у оставци и дипломирани студент филозофије (С.Н.Бр. 28.051 од 7.-X-1927. год.);
- у гимназији у Даниловом Граду, за школског лекара, са годишњим хонораром од 1.500 динара, Д-р Светозар Мигатовић, срески лекар (С.Н.Бр. 32.691 од 7.-X-1927. год.);

WWW.UNILIB.RS

у гимназији у Сењу, за школског лекара, са годишњим хонораром од 1.800 динара, Д-р Леон Карахаџан, срески лекар у истом месту (С.Н.Бр. 32.630 од 17.-X 1927. год.);

у гимназији у Сомбору, за хонорарну наставницу од часа (за гимнастику), Олга Ристићева (С.Н.Бр. 31.568 од 13.-X-1927. год.);

у гимназији у Подгорици, за суплента, чиновника 9. групе I категорије, Андрија Лаиновић, дипломирани студент филозофије (С.Н.Бр. 27.600 од 10.-X-1927. год.);

у гимназији у Панчеву, за суплента, чиновника 9. групе I категорије, Живојин Михаиловић, суплент у оставци (С.Н.Бр. 24.728 од 11.-X-1927. год.);

у гимназији у Ресну, за суплента, чиновника 9. групе I категорије, Сергије Јовановић, дипломирани студент филозофије (С.Н.Бр. 20.698 од 7.-X-1927. год.);

у гимназији у Новом Пазару, за привремену предметну учитељицу, чиновника 5. групе II категорије, Љубица М. Чукићка, апсолвирани студент филозофије (С.Н.Бр. 20.072 од 7.-X-1927. год.);

у III мушкој гимназији у Београду, за хонорарног наставника од часа (за математику), Рајица Марковић, асистент Универзитета и пређашњи суплент;

у III мушкој гимназији у Београду, за хонорарног наставника од часа (за хемију), Светозар Јовановић, асистент Универзитета;

у III мушкој гимназији у Београду, за хонорарног наставника од часа (за веронауку), Милош Парента, ректор Богословије у пензији. — (С.Н.Бр. 30.763 од 7.-X-1927. год.);

у гимназији у Панчеву, за хонорарног вероучитеља од часа, Никола Пазини (С.Н.Бр. 30.515 од 7.-X-1927. год.);

у гимназији у Белој Цркви, за школског лекара, са годишњим хонораром од 1.000 динара, Д-р Паја Атанацковић, срески надлекар (С.Н.Бр. 30.479 од 7.-X-1927. г.);

у гимназији у Панчеву, за хонорарног наставника од часа (за евангеличку веронауку), Виљем Кунда, сениор у истом месту (С.Н.Бр. 30.519 од 7.-X 1927. год.);

у гимназији у Сенти, за хонорарног наставника од часа (за мојсијевачку веронауку), Херман Швајгер, рабин (С.Н.Бр. 29.994 од 7.-X-1927. год.);

у гимназији у Гњилану, за хонорарног наставника од часа (за певање), Го-рољуб Катанић, учитељ основне школе (С.Н.Бр. 28.405 од 7.-X-1927. год.);

у гимназији у Прилепу, за привременог предметног учитеља, чиновника 5. групе II категорије, Јаков Антићевић, бивши привремени предметни учитељ (С.Н.Бр. 30.575 од 28.-IX-1927. год.);

у гимназији у Прокупљу, за школског лекара, са годишњим хонораром од 2.400 динара, Д-р Божидар Јуришић, хонорарни школски лекар исте школе (С.Н.Бр. 32.905 од 13.-X-1927. год.);

у II реалној гимназији у Љубљани, за хонорарног наставника од часа (за хемију, математику и физику), Владимир Житко, дипломирани студент филозофије (С.Н.Бр. 34.902 од 22.-X-1927. год.);

у мушкој гимназији у Суботици, за привремену предметну учитељицу, чиновника 5. групе II категорије, Ирена Вајнерт, апсолвирани студент филозофије (С.Н.Бр. 18.181 од 10.-X-1927. год.);

у гимназији у Призрену, за привременог предметног учитеља, чиновника 5. групе II категорије, Бранко Милаковић, апсолвирани студент филозофије (С.Н.Бр. 20.047 од 21.-X-1927. год.);

у женској гимназији у Нишу, за суплента, чиновника 9. групе I категорије; Живка Вучковићева, дипломирани студент филозофије (С.Н.Бр. 23.392 од 7.-X-1927. г.);

у гимназији у Бијелом Пољу, за хонорарну наставницу од часа, Милева Војводићка, учитељица (С.Н.Бр. 29.579 од 20.-X-1927. год.);

у гимназији у Велесу, за школског лекара, са годишњим хонораром од 1.800 динара, Д-р Иван Виноградски, срески лекар (С.Н.Бр. 31.221 од 19.-X-1927. год.);

УНИВЕРЗИТЕТСКА БИБЛИОТЕКА

у гимназији у Никшићу, за хонорарног наставника од часа (за српски језик), Милан Жарић, учитељ основне школе (С.Н.Бр. 31.930 од 13.-X-1927. год.);

у гимназији у Куманову, за контрактуалног дневничара, са годишњом наградом од 14.400 динара, Евгеније Деркачев, контрактуални дневничар исте школе, са годишњом наградом од 16.800 динара (С.Н.Бр. 32.562 од 5.-X-1927. год.);

у гимназији на Цетињу, за дневничара, са месечном наградом од 1.200 динара, Саво Вујовић, дневничар исте школе, са месечном наградом од 1.500 динара (С.Н.Бр. 32.563 од 4.-X-1927. год.);

у гимназији у Зајечару, за контрактуалног дневничара, са годишњом наградом од 14.400 динара, Матилда Анжел, контрактуални дневничар исте школе, са годишњом наградом од 18.000 динара (С.Н.Бр. 32.564 од 5.-X-1927. год.);

у гимназији у Сремској Митровици, за контрактуалног дневничара, са годишњом наградом од 14.400 динара, Јаков Шпилевој, контрактуални дневничар исте школе, са годишњом наградом од 16.200 динара (С.Н.Бр. 32.565 од 6.-X-1927. год.);

у женској гимназији у Скопљу, за хонорарног наставника од часа (за филозофијску пропедевтику), Боривоје Недић, суплент учитељске школе у истом месту (С.Н.Бр. 32.599 од 13.-X-1927. год.);

у гимназији у Дарувару, за привременог предметног учитеља, чиновника 5. групе II категорије, Стјепан Кордић, апсолвирани студент филозофије (С.Н.Бр. 32.396 од 14.-X-1927. год.);

у женској гимназији у Осијеку, за хонорарног наставника од часа (за православу веронауку), Војислав Војновић, катихета основне школе (С.Н.Бр. 33.562 од 17.-X-1927. год.);

у II гимназији у Крагујевцу, за хонорарног наставника од часа (за хемију), Влада Марковић, школски надзорник у пензији (С.Н.Бр. 33.280 од 18.-X-1927. год.);

у гимназији у Лозници, за контрактуалног дневничара, са годишњом наградом од 14.400 динара, Антоније Каретников, контрактуални дневничар исте школе, са годишњом наградом од 16.200 динара (С.Н.Бр. 32.566 од 6.-X-1927. год.);

у гимназији у Сенти, за суплента, чиновника 9. групе I категорије, Мила Ф. Вујовић, дипломирани студент филозофије (С.Н.Бр. 23.955 од 7. X-1927. год.);

у гимназији у Приштини, за суплента, чиновника 9. групе I категорије, Милан Р. Милошевић, дипломирани студент филозофије (С.Н.Бр. 33.638 од 18.-X-1927. год.);

у гимназији у Ивањици, за школског лекара, са годишњим хонораром од 1.800 динара, Д-р Аранђел Аранђеловић, управник среске болнице (С.Н.Бр. 33.377 од 18.-X-1927. год.);

у гимназији у Вршцу, за хонорарног наставника од часа (за гимнастику), Вацлав Мартинек (С.Н.Бр. 33.340 од 18.-X-1927. год.);

у гимназији у Петровцу Бачком, за хонорарног наставника од часа (за певање), Јурај Ферик, учитељ (С.Н.Бр. 34.233 од 22.-X-1927. год.);

у гимназији у Копривници, за хонорарног наставника од часа (за певање), Домољуб Миховил Коларић, катихета основне школе (С.Н.Бр. 33.402 од 17.-X-1927. г.);

у реалци и гимназији у Марибору, за школског лекара, са годишњим хонораром од 3.200 динара, Д-р Иван Јурешко, обласни санитарски референт (С.Н.Бр. 32.845 од 20.-X-1927. год.);

у гимназији у Ваљеву, за хонорарног наставника од часа (за веронауку), Јован Симовић, свештеник (С.Н.Бр. 32.025 од 13.-X-1927. године);

у гимназији у Призрену, за привременог предметног учитеља, чиновника 5. групе II категорије, Марија Музер, апсолвирани студент филозофије (С.Н.Бр. 20.046 од 21.-X-1927. год.);

у гимназији у Цариброду, за привремену предметну учитељицу, чиновника 5. групе II категорије, Душанка Аћимовићева, апсолвирани студент филозофије (С.Н.Бр. 23.393 од 19.-X-1927. год.);

WWW.UNILIB.RS

у женској гимназији у Земуну, за хонорарног наставника од часа, Драган Беденко, привремени учитељ вештина мушке гимназије у истом месту (С.Н.Бр. 31.827 од 19.-X-1927. год.);

у гимназији у Шапцу, за хонорарног вероучитеља од часа, Урош Бујишић, свештеник (С.Н.Бр. 33.438 од 19.-X-1927. год.);

у гимназији у Беранама, за хонорарне наставнике од часа, наставници учитељске школе у истом месту:

Фрањо Кареш, професор (за математику);

Д-р Милорад Шошкић, професор (за немачки језик);

Милосав Васовић, суплент (за српски језик);

Хуго Бајук, суплент (за француски језик и филозофијску пропедевтику). — (С.Н.Бр. 31.218 од 19.-X-1927. год.);

за учитељицу грађанских школа, чиновника 4. групе II категорије 2. степ. осн. плате са 10% пов. редовних принадлежности, с тим да се додели на рад реалној гимназији у Бјеловару, Марија Чачуга, учитељица основних школа, додељена на рад истој школи (С.Н.Бр. 25.610 од 10.-IX-1927. год.).

ПРЕМЕШТАЈИ

По пошреби

Указ

У гимназију у Мостару, за директора, Лазар Кондић, управитељ учитељске школе у Бањој Луци, чиновник 3. групе I категорије (С.Н.Бр. 30.315 од 21.-IX-1927. г.).

Одлуке

У гимназију у Смедереву, Оливера Марковићева, привремена учитељица вештина гимназије у Врању, чиновник 5. групе II категорије (С.Н.Бр. 22.419 од 27.-VII-1927. г.);

у гимназију на Цетињу, Видо Латковић, суплент гимназије у Ивањици, чиновник 9. групе I категорије (С.Н.Бр. 30.825 од 23.-IX-1927. год.);

у гимназију у Горњем Милановцу, Антун Јовић, привремени предметни учитељ гимназије у Шапцу, чиновник 5. групе II категорије (С.Н.Бр. 27.969 од 20.-IX-1927. г.);

у женску гимназију у Суботици, Мирко Меденица, професор гимназије на Цетињу, чиновник 8. групе I категорије (С.Н.Бр. 32.567 од 6.-X-1927. године);

у гимназију у Пожези Ужичкој, Стојка Петровићева, привремена предметна учитељица гимназије у Штипу, чиновник 5. групе II категорије (С.Н.Бр. 32.096 од 20.-IX-1927. год.);

у гимназију у Слав. Пожези, за привременог предметног учитеља, Љубо Выборни, апсолвирани студент филозофије и намесни учитељ грађанске школе у Чабру, чиновник 5. групе II категорије (С.Н.Бр. 28.972 од 3.-X-1927. год.);

у гимназију у Великом Бечкереку, Васо Томановић, професор гимназије у Колашину, чиновник 8. групе I категорије (С.Н.Бр. 32.568 од 5.-X-1927. год.);

у гимназију у Марибору, Томо Цајнкер, професор реалке у Љубљани, чиновник 8. групе I категорије (С.Н.Бр. 33.624 од 23.-IX-1927. год.);

у гимназију у Броду, Стјепан Маленица, професор гимназије у Руми, чиновник 8. групе I категорије (С.Н.Бр. 33.193 од 11.-X-1927. год.);

у гимназију у Тузли, Мухарем Зубановић, суплент гимназије у Бијељини, чиновник 9. групе I категорије (С.Н.Бр. 33.194 од 11.-X-1927. год.);

у гимназију у Пироту, Славко М. Нетковић, суплент гимназије у Штипу, чиновник 9. групе I категорије (С.Н.Бр. 33.066 од 6.-X-1927. год.);

у гимназију у Беранама, Агнеса Шошкићка, привремена предметна учитељица гимназије у Новом Пазару, чиновник 5. групе II категорије (С.Н.Бр. 33.629 од 10.-X-1927. год.);

УНИВЕРЗИТЕТСКА БИБЛИОТЕКА

- у гимназију у Никшићу, Новак Вулетић, професор гимназије у Гор. Милановцу, чиновник 8. групе I категорије (С.Н.Бр. 33.628 од 10.-X-1927. год.);
- у гимназију у Шапцу, Шимун Бјењаш, суплент гимназије у Крушевцу, чиновник 9. групе I категорије (С.Н.Бр. 33.625 од 10.-X-1927. год.);
- у II мушку гимназију у Београду, Петар Тодоровић, суплент мушке гимназије у Скопљу, чиновник 9. групе I категорије (С.Н.Бр. 34.088 од 15.-X-1927. год.);
- у гимназију у Прокупљу, Миломир Радовановић, привремени предметни учитељ гимназије у Куршумлији, чиновник 5. групе II категорије (С.Н.Бр. 33.069 од 5.-X-1927. г.);
- у гимназију у Штипу, Стамена Ж. Ценићка, суплент гимназије у Пироту, чиновник 9. групе I категорије (С.Н.Бр. 33.068 од 6.-X-1927. год.);
- у гимназију у Пироту, Катарина Нетковићка, привремена предметна учитељица гимназије у Штипу, чиновник 5. групе II категорије (С.Н.Бр. 33.067 од 6.-X-1927. год.);
- у гимназију у Бањој Луци, Даница Парезанин, привремена предметна учитељица гимназије у Дервенти, чиновник 5. групе II категорије (С.Н.Бр. 33.259 од 13.-X-1927. г.);
- у гимназију у Крушевцу, Феодор Мурза-Каракубски, контрактуални суплент гимназије у Шапцу, са годишњом наградом од 18.000 динара (С.Н.Бр. 33.626 од 10.-X-1927. год.);
- у женску гимназију у Нишу, Милојка Вучковићева, суплент женске гимназије у Крагујевцу, чиновник 9. групе I категорије (С.Н.Бр. 33.064 од 7.-X-1927. год.);
- у гимназију у Штипу, Живојин Цекић, суплент гимназије у Пироту, чиновник 9. групе I категорије (С.Н.Бр. 33.065 од 6.-X-1927. год.);
- у гимназију у Сомбору, Јован Чарторијски, контрактуални дневничар гимназије у Сенти, са годишњом наградом од 14.400 динара (С.Н.Бр. 33.627 од 10.-X-1927. г.);
- у гимназију у Вел. Кикинди, Владимир Шестериков, контрактуални суплент гимназије у Гор. Милановцу, са годишњом наградом од 18.000 динара (С.Н.Бр. 33.932 од 13.-X-1927. год.);
- у гимназију у Вел. Кикинди, Зорка Јоковић-Шестериков, суплент гимназије у Гор. Милановцу, чиновник 9. групе I категорије (С.Н.Бр. 33.933 од 13.-X-1927. год.);
- у гимназију у Новој Градишки, Николај Брусникин, контрактуални суплент гимназије у Копривници, са годишњом наградом од 21.600 динара (С.Н.Бр. 33.967 од 12.-X-1927. год.);
- у гимназију у Ужицу, Александар Милићевић, професор гимназије у Паланци, чиновник 8. групе I категорије (С.Н.Бр. 33.934 од 12.-X-1927. год.);
- у реалну гимназију у Петрињи, Милан Шишиначки, катихета I женске грађанске школе у Загребу, чиновник 3. групе II категорије (С.Н.Бр. 33.869 од 20.-X-1927. год.);
- у гимназију у Никшићу, Никола Ковачевић, професор гимназије у Мостару, чиновник 8. групе I категорије (С.Н.Бр. 35.004 од 15.-X-1927. год.);
- у гимназију у Бару, Стево Вукотић, привремени предметни учитељ гимназије у Подгорици, чиновник 5. групе II категорије (С.Н.Бр. 35.003 од 15.-X-1927. год.);
- у гимназију у Херцег-Новом, Алфонс Штолиц, суплент гимназије у Никшићу, чиновник 9. групе I категорије (С.Н.Бр. 35.002 од 15.-X-1927. год.);
- у гимназију у Вел. Кикинди, Прока Паликућин, привремени предметни учитељ гимназије у Великом Бечкереку, чиновник 5. групе II категорије (С.Н.Бр. 34.925 од 19.-X-1927. год.);
- у мушку гимназију у Скопљу, Крсто Љумовић, професор гимназије у Велесу, чиновник 8. групе I категорије (С.Н.Бр. 34.732 од 12.-X-1927. год.);
- у гимназију у Кавадару, Крсто Радуновић, суплент гимназије у Руми, чиновник 9. групе I категорије (С.Н.Бр. 29.763 од 19.-X-1927. год.);
- у гимназију у Шапцу, Миодраг Рајчић, суплент I мушке гимназије у Крагујевцу, чиновник 9. групе I категорије (С.Н.Бр. 35.074 од 22.-X-1927. год.);
- у II мушку гимназију у Београду, Сениша Кордић, суплент I мушке гимназије у истом месту, чиновник 9. групе I категорије (С.Н.Бр. 35.006 од 15.-X-1927. год.);

WWW.UNILIB.RS

у гимназију у Сремској Митровици, Миленко Јаношевић, суплент гимназије у Ужицу, чиновник 9. групе I категорије (С.Н.Бр. 34.927 од 14.-X-1927. год.);
у гимназију у Вуковару, Богдан Сперњак, привремени учитељ вештина гимназије у Вршцу, чиновник 5. групе II категорије (С.Н.Бр. 34.923 од 18.-X-1927. год.);
у гимназију у Бањој Луци, Рудолф Дробне, привремени предметни учитељ гимназије у Ваљево, чиновник 5. групе II категорије (С.Н.Бр. 33.935 од 7. X-1927. год.);
у гимназију у Ћуприји, Марија Платонова, контрактуална привремена учитељица вештина гимназије у Пожаревцу, са годишњом наградом од 16.200 динара (С.Н.Бр. 32.522 од 20.-X-1927. год.).

По молби

Одлуке

У мушку гимназију у Скопљу, за професора, Тиро Жежељ, секретар Филозофског Факултета у истом месту, чиновник 8. групе I категорије (С.Н.Бр. 19.762 од 17.-IX-1927. године);

у мушку гимназију у Новом Саду, Даница Новаковићева, привремена предметна учитељица домаћичке школе у Футогу, чиновник 5. групе II категорије (С.Н.Бр. 21.776 од 16.-IX-1927. год.);

у женску гимназију у Крагујевцу, Милена Манојловић, суплент гимназије у Смедереву, чиновник 9. групе I категорије (С.Н.Бр. 32.453 од 6.-X-1927. год.);

у гимназију у Глини, Јаков Шпилевој, контрактуални дневничар гимназије у Сремској Митровици, са годишњом наградом од 16.200 динара (С.Н.Бр. 7.552 од 5.-X-1927. год.);

у гимназију у Ваљево, Александар Тараканов, професор гимназије у Горњем Милановцу, чиновник 8. групе I категорије (С.Н.Бр. 18.631 од 10.-X-1927. год.);

у гимназију у Аранђеловцу, Ангелина Плећевићка-Миладиновићева, суплент женске гимназије у Крагујевцу, чиновник 9. групе I категорије (С.Н.Бр. 17.182 од 10.-X-1927. год.);

у реалку у Београду, Радоје Максимовић, професор I мушке гимназије у Крагујевцу, чиновник 8. групе I категорије (С.Н.Бр. 23.204 од 7.-X-1927. год.);

у II мушку гимназију у Београду, Тодор Поповић, професор гимназије у Ужицу, чиновник 8. групе I категорије (С.Н.Бр. 22.235 од 7.-X-1927. год.);

у гимназију у Новом Врбасу, Даринка Васићева, суплент гимназије у Херцег Новом, чиновник 9. групе I категорије (С.Н.Бр. 22.224 од 6.-X-1927. год.);

у мушку гимназију у Земуну, Владислав Вајферт, професор гимназије у Белој Цркви, чиновник 7. групе I категорије (С.Н.Бр. 19.469 од 10.-X-1927. год.);

у гимназију у Лесковцу, Миливоје К. Миликић, привремени предметни учитељ гимназије у Пожези Славонској, чиновник 5. групе II категорије (С.Н.Бр. 32.792 од 7.-X-1927. год.);

у гимназију у Тетову, Ђорђе Еверт, контрактуални суплент гимназије у Колашину, са годишњом наградом од 20.400 динара (С.Н.Бр. 30.593 од 7.-X-1927. год.);

у гимназију у Ћуприји, Боривоје П. Тасић, суплент гимназије у Струмици, чиновник 9. групе I категорије (С.Н.Бр. 30.482 од 13.-X-1927. г.);

у гимназију у Ужицу, Милутин Д. Смиљанић, суплент гимназије у Чачку, чиновник 9. групе I категорије (С.Н.Бр. 29.300 од 12.-X-1927. год.);

у гимназију у Ваљево, Даринка П. Ђорђевићева, привремена учитељица вештина гимназије у Бару, чиновник 4. групе III категорије (С.Н.Бр. 21.974 од 12.-X-1927. год.);

у гимназију Зајечару, Владимир Плештић, привремени учитељ вештина гимназије у Панчеву, чиновник 5. групе II категорије (С.Н.Бр. 33.545 од 12.-X-1927. год.);

у гимназију у Панчеву, Мирко А. Сковран, професор гимназије у Пожаревцу, чиновник 8. групе I категорије (С.Н.Бр. 31.860 од 15.-X-1927. год.);

у гимназију у Огулину, Јосип Милетић, суплент гимназије у Прокупљу, чиновник 9. групе I категорије (С.Н.Бр. 32.690 од 10.-X-1927. год.);

у гимназију у Подгорици, Михаило К. Јовићевић, привремени предметни учитељ гимназије у Бару, чиновник 5. групе II категорије (С.Н.Бр. 30.585 од 15.-X-1927. год.);

у женску гимназију у Крагујевцу, Даница Томићева, привремена предметна учитељица гимназије у Прокупљу, чиновник 5. групе II категорије (С.Н.Бр. 20.000 од 18.-X-1927. године);

у гимназију у Никшићу, Живко Никчевић, привремени предметни учитељ гимназије у Херцег-Новом, чиновник 5. групе II категорије (С.Н.Бр. 35.215 од 15.-X-1927. год.).

ДОДЕЉЕНИ НА РАД

Одлуке

Зорка Јанковић, професор гимназије у Чачку, додељена је на рад Просветном Инспектору у истом месту за буџетску 1927./28. годину (С.Н.Бр. 29.069 од 4.-X-1927. године);

Коста В. Петковић, суплент реалке у Београду, додељен је на рад Пољо-привредном Факултету у истом месту за буџетску 1927./28. годину (С.Н.Бр. 27.571 од 4.-X-1927. год.);

Недељка Ерцеговац, привремена учитељица основне школе у Глини, додељена је на рад гимназији у истом месту (С.Н.Бр. 33.493 од 13.-X-1927. г.);

Милорад Стојић, учитељ у Врању, на раду у Просветном Одељењу, додељен је на рад гимназији у истом месту за школску 1927./28. годину (С.Н.Бр. 28.114 од 20.-X-1927. год.).

УНАПРЕЂЕЊА

Укази

У 4. групу I категорије:

Димитрије Премовић, професор III мушке гимназије у Београду;

Владислав Росић, професор реалке у Београду. — (С.Н.Бр. 30.314 од 21.-IX-1927. год.);

Франц Гњезда, професор I гимназије у Љубљани;

Иван Полович, професор гимназије у Кочевју;

Иван Пријатељ, професор реалке у Сплиту. — (С.Н.Бр. 33.901 од 12.-X-1927. г.).

у 5. групу I категорије:

Радоје М. Ускоковић, професор II мушке гимназије у Београду;

Мирко Дамњановић, професор III мушке гимназије у Београду;

Станислав Баница, професор мушке гимназије у Новом Саду. — (С.Н.Бр. 30.314 од 21.-IX-1927. год.)

Драгољуб Мелентијевић, професор III мушке гимназије у Београду (С.Н.Бр. 33.901 од 12.-X-1927. год.).

У 6. групу I категорије:

Д-р Фрања Узун, професор II мушке гимназије у Београду (С.Н.Бр. 33.901 од 12.-X-1927. год.);

Доротеја Цар, професор II женске гимназије у Загребу;

Златко Шулентић, професор II реалне гимназије у Загребу;

Ђорђе Чутуковић, професор мушке реалне гимназије у Земуну. — (С.Н.Бр. 33.903 од 12.-X-1927. год.)

Одлуке

У 7. групу I категорије;

Игнације Воштар, професор гимназије у Кочевју (С.Н.Бр. 21.395 од 20.-IX-1927. год.);

Марко Тепеш, професор гимназије у Сиску (С.Н.Бр. 31.569 од 5.-X-1927. год.);
Салих Ђишић, професор гимназије у Мостару (С.Н.Бр. 29.860 од 6.-X-1927. г.).

У 8. групу I категорије :

Д-р Албин Вилхар, професор гимназије у Зајечару (С.Н.Бр. 27.906 од 18.-IX-1927. год.);

Иван Колар, професор гимназије у Крању (С.Н.Бр. 22.012 од 6.-X-1927. год.);

Д-р Станислав Лебен, професор III реалне гимназије у Љубљани (С.Н.Бр. 29.126 од 6.-X-1927. год.);

Јулије Томић, професор гимназије у Броду н/С (С.Н.Бр. 29.609 од 17.-IX-1927. године);

Љубица Динић, професор женске реалне гимназије у Земуну (С.Н.Бр. 30.787 од 16.-X-1927. год.);

Иван Межан, професор реалке у Марибору (С.Н.Бр. 30.536 од 17.-X-1927. г.)

Јосип Гатин, професор реалке у Сплиту (С.Н.Бр. 29.957 од 6.-X-1927. год.);

Радоје Кнежевић, професор II мушке гимназије у Београду (С.Н.Бр. 24.798 од 6.-X-1927. год.);

Катарина Костић, професор гимназије у Панчеву (С.Н.Бр. 29.551 од 17.-X-1927. год.).

У 3. групу II категорије :

Јосип Вучетић, учитељ вештина гимназије у Пожаревцу (С.Н.Бр. 27.296 од 20.-IX-1927. год.);

Владислав Рустја, учитељ вештина реалне гимназије у Новом Месту (С.Н.Бр. 23.008 од 14.-IX-1927. год.).

У 4. групу II категорије :

Милан Крен, учитељ вештина гимназије у Сремској Митровици (С.Н.Бр. 6.460 од 15.-IX-1927. год.).

У I групу служитељске категорије :

Мато Николић, служитељ гимназије у Броду н/С (С.Н.Бр. 31.615 од 5.-X-1927. године).

ПОНОВО РАЗВРСТАНИ

Одлуке

У 4. групу I категорије 10. степена :

Војислав Стевановић, бивши професор реалке у Београду, сада у пензији (С.Н.Бр. 28.191 од 16.-IX-1927. год.);

Владимир Р. Ђорђевић, бивши професор III мушке гимназије у Београду, сада у пензији (С.Н.Бр. 28.790 од 12.-IX-1927. год.).

ПРИЗНАТО ВРЕМЕ У ГОДИНЕ ДРЖАВНЕ СЛУЖБЕ

Одлуке

Д-р Антуну Дебељаку, професору реалке у Љубљани, признато је у године службе за пензију и степен основне плате време од 1 (једног) месеца и 24 (двадесет четири) дана (Бр. 73.973/II-26. од 12.-IX-1927. год.);

Јурку Стане-у, учитељу вештина реалне гимназије у Птују, признато је у године службе за пензију и степен основне плате време од 5 (пет) година и 18 (осамнаест) дана (С.Н.Бр. 1.897 од 12.-IX-1927. год.);

Д-ру Максу Ковачићу, професору реалке у Марибору, признато је у године службе за пензију и степен основне плате време од 6 (шест) месеци обавезног кадровског рока (С.Н.Бр. 719/26. од 12.-IX-1927. год.);

www.unilib.rs Фердинанду Тробцу, служитељу гимназије у Цељу, признато је у године службе за пензију и степен основне плате време од 2 (две) године, 11 (једанаест) месеци и 10 (десет) дана обавезног кадровског рока (С.Н.Бр. 931/26. од 12.-IX-1927. год.);

Ивану Мрављаку, професору реалке у Марибору, признато је у године службе за пензију и степен основне плате време од 1 (једне) године обавезног кадровског рока (С.Н.Бр. 17.938/26. од 12.-IX-1927. год.);

Лудвику Вагају, директору гимназије у Мурској Сobotи, признато је у године службе за пензију и степен основне плате време од 1 (једне) године обавезног кадровског рока (С.Н.Бр. 4.652/26. од 12.-IX-1927. год.);

Францу Мрављаку, професору гимназије у Цељу, признато је у године службе за пензију и степен основне плате време од 1 (једне) године обавезног кадровског рока (С.Н.Бр. 720 26. од 12.-IX-1927. год.);

Антону Ловшету, професору I гимназије у Љубљани, признато је у године службе за пензију и степен основне плате време од 1 (једне) године обавезног кадровског рока (С.Н.Бр. 1.662 26. од 12.-IX-1927. год.);

Франу Амброжићу, професору гимназије у Новом Месту, признато је у године службе за пензију и степен основне плате време од 2 (две) године, 1 (један) месец и 3 (три) дана (С.Н.Бр. 8.436/26. од 12.-IX-1927. год.);

Д-ру Антону Папежу, професору реалке у Љубљани, признато је у године службе за пензију и степен основне плате време од 1 (једне) године обавезног кадровског рока (С.Н.Бр. 15.441/26. од 12.-IX-1927. год.);

Д-ру Јанку Котнику, професору реалке у Марибору, признато је у године службе за пензију и степен основне плате време од 1 (једне) године обавезног кадровског рока (С.Н.Бр. 718/26. од 12.-IX-1927. год.);

Мартину Зграбличу, професору II реалне гимназије у Љубљани, признато је у године службе за пензију и степен основне плате време од 1 (једне) године, 11 (једанаест) месеци и 22 (двадесет два) дана обавезног кадровског рока (С.Н.Бр. 1.664/26. од 12.-IX-1927. год.);

Мартину Косу, служитељу гимназије у Цељу, признато је у године службе за пензију и степен основне плате време од 4 (четири) године, 9 (девет) месеци и 11 (једанаест) дана обавезног кадровског рока (С.Н.Бр. 934/26. од 12.-IX-1927. год.);

Вељку Вујасиновићу, директору гимназије у Бијељини, признато је у године службе за пензију и степен основне плате време од 6 (шест) месеци, које је провео на дужности суплента гимназије у Тузли (С.Н.Бр. 24.329 од 28.-IX-1927. год.);

Адолфу Кондрату, директору реалне гимназије у Вараждину, признато је у године службе за пензију и степен основне плате време од 2 (две) године, 5 (пет) месеци и 29 (двадесет девет) дана, које је провео као асистент у Геофизичком Институту у Загребу (С.Н.Бр. 31.010 од 30.-IX-1927. год.);

Ивану Вујановићу, професору реалне гимназије у Карловцу, признато је у године службе за пензију и степен основне плате време од 3 (три) године и 2 (два) месеца (С.Н.Бр. 29.672 од 12.-X-1927. год.).

ПРЕВЕДЕН ИЗ ПРИВРЕМЕНЕ У СТАЛНУ СЛУЖБУ

О д л у к а

Страшимир Младеновић, служитељ гимназије у Врању (С.Н.Бр. 30.690 од 14.-X-1927. године).

ОДОБРЕН ПРЕЛАЗ НА УНИВЕРЗИТЕТ

О д л у к а

На Филозофски Факултет у Скопљу: Анатолију Красовском, контрактуалном супленту гимназије у Алексинцу (С.Н.Бр. 31.437 од 12.-X-1927. год.).

УНИВЕРЗИТЕТСКА БИБЛИОТЕКА

УВАЖЕНЕ ОСТАВКЕ

Одлуке

Радуну Шошанићу, привременом предметном учитељу гимназије у Паланци (С.Н.Бр. 27.923 од 13.-IX-1927. год.);

Ангелини Ташковић, супленту гимназије у Битољу (С.Н.Бр. 29.301 од 19.-IX-1927. године);

Фрањи Фехеру, супленту гимназије у Србобрану (С.Н.Бр. 29.500 од 22.-IX-1927. године);

Д-ру Антону Бајцу, супленту реалке у Београду (С.Н.Бр. 28.849 од 15.-IX-1927. године);

Милице Аћимовићки, учитељици вештина гимназије у Ваљевоу (С.Н.Бр. 30.841 од 6.-X-1927. год.);

Д-ру Ивану Есиху, супленту гимназије у Госпићу (С.Н.Бр. 32.166 од 10.-X-1927. године);

Славице Вукић, привременој учитељици вештина женске гимназије у Суботици (С.Н.Бр. 30.441 од 7.-X-1927. год.);

Д-ру Милутину Радосављевићу, школском лекару гимназије у Петровцу Пожаревачком (С.Н.Бр. 32.813 од 11.-X-1927. год.);

Д-ру Богдану Радосављевићу, школском лекару гимназије у Белој Цркви (С.Н.Бр. 30.479 од 7.-X-1927. год.);

Николи Трајковићу, супленту гимназије у Вуковару (С.Н.Бр. 33.124 од 12.-X-1927. године);

Д-ру Станислави Илић, школском лекару гимназије у Велесу (С.Н.Бр. 31.220 од 7.-X-1927. год.);

Бориславу Замберлину, привременом предметном учитељу гимназије у Огулину (С.Н.Бр. 33.574 од 17.-X-1927. год.);

Александру Н. Ђорђевићу, привременом предметном учитељу гимназије у Новом Пазару (С.Н.Бр. 33.970 од 17.-X-1927. год.);

Радмили Петровићки, привременој предметној учитељици гимназије у Краљеву (С.Н.Бр. 33.802 од 18.-X-1927. год.);

Душану Вукићевићу, супленту гимназије у Ћуприји (С.Н.Бр. 34.416 од 24.-X-1927. године);

Павици Новаковићевој, привременој предметној учитељици гимназије у Руми (С.Н.Бр. 34.049 од 20.-X-1927. год.);

Дарини Јовановићки, привременој предметној учитељици гимназије у Сурдулици (С.Н.Бр. 33.103 од 24.-X-1927. год.).

РАЗРЕШЕЊА

Одлуке

Д-р Василије Поповић, школски лекар гимназије у Беранама (С.Н.Бр. 29.648 од 23.-IX-1927. год.);

Иван Лахајнар, хонорарни наставник од часа гимназије у Руми;

Гаспар Фајт, хонорарни наставник од часа гимназије у Руми.— (С.Н.Бр. 30.979 од 7.-X-1927. год.);

Д-р Илија Бошковић, школски лекар гимназије у Даниловом Граду (С.Н.Бр. 32.691 од 7.-X-1927. год.);

Јосип Палишкан, хонорарни наставник од часа гимназије у Панчеву (С.Н.Бр. 30.515 од 7.-X-1927. год.);

Лазар Васић, хонорарни наставник од часа гимназије у Ћијелану (С.Н.Бр. 28.405 од 7.-X-1927. год.);

УНИВЕРЗИТЕТСКА БИБЛИОТЕКА

WWW.UNILIB.RS

Милутин Станковић, хонорарни наставник од часа гимназије у Алексинцу (С.Н.Бр. 29.628 од 7.-X-1927. год.);

Д-р Владимир Новак, школски лекар гимназије у Ивањици (С.Н.Бр. 33.378 од 15.-X-1927. год.).

ОТПУШТЕЊА

Одлуке

Јелена Пешићева, привремена предметна учитељица гимназије у Старом Бечеју (С.Н.Бр. 30.004 од 23.-IX-1927. год.);

Злата Фридрих, привремена предметна учитељица гимназије у Кавадару (С.Н.Бр. 32.094 од 20.-IX-1927. год.);

Новица Пишкулић, привремени предметни учитељ гимназије у Кавадару (С.Н.Бр. 32.095 од 20.-IX-1927. год.);

Иванка В. Петковићева, привремена предметна учитељица женске гимназије у Нишу (С.Н.Бр. 31.366 од 19.-X-1927. год.).

ИЗМЕНА ОДЛУКЕ

Други став одлуке Одељења Министарства Просвете у Загребу Бр. 1.805 од 22. јануара 1925. године — којом је Ема Гавела, учитељица нижих пучких школа, на раду у II женској реалној гимназији у Загребу, преведена у 4. групу II категорије 2. степена — мења се и гласи:

„Принадлежности чиновника 4. групе II категорије тећи ће јој од 1. фебруара 1925. год. по чл. 106. Чин. Зак., а принадлежности 2. степена од 1. октобра 1923. г., дана кога је навршила 3 године службе и имала учитељски испит, и од кога јој је дана одлуком Г. Министра Просвете С.Н.Бр. 25.228 од 4. новембра 1924. године рачуната сталност. Од 1. октобра 1923. године, дана сталности, до 1. фебруара 1925. год. припада јој, као сталном службенику, пуна положајна плата 5. групе II категорије“. — (С.Н.Бр. 31.082 од 30.-IX-1927. год.)

УКАЗ ВАН СНАГЕ

Указ од 6. септембра 1925. године С.Н.Бр. 20.692, којим је премештен за професора реалке у Београду Милан Ч. Јовановић, секретар Министарства Просвете, чиновник 6. групе I категорије, ставља се ван снаге Указом од 7. септембра 1927. г. С.Н.Бр. 30.560.

ОДЛУКА ВАН СНАГЕ

Одлука С.Н.Бр. 29.281 од 13. септембра 1927. године, којом је премештен Никола Симић, привремени предметни учитељ гимназије у Краљеву, у гимназију у Пожези Ужичкој (С.Н.Бр. 32.735 од 20.-X-1927. год.).

ПОМОРСКЕ АКАДЕМИЈЕ

ПОСТАВЉЕЊА

Одлуке

У поморској академији у Бакру, за наставника под уговором, са годишњом наградом од 14.400 динара, Иван Рандић, студент технике (С.Н.Бр. 29.673 од 23.-IX-1927. године);

у поморској академији у Котору, за привременог предметног учитеља, чиновника 5. групе II категорије, Антун Словинић, апсолвирани студент филозофије (С.Н.Бр. 18.100 од 10.-X-1927. год.).

УЧИТЕЉСКЕ ШКОЛЕ

ПОСТАВЉЕЊА

У к а з

У учитељској школи у Карловцу, за управитеља, чиновника 4. групе I категорије, Бура Цревар, професор и вршилац дужности управитеља исте школе, чиновник 6. групе I категорије (С.Н.Бр. 30.316 од 20.-IX-1927. год.).

О д л у к е

У учитељској школи у Мостару, за привременог учитеља вештина, чиновника 5. групе II категорије, Фрањо Кумар, апсолвент Уметничке Академије (С.Н.Бр. 16.195 од 10.-X-1927. год.);

у женској учитељској школи у Марибору, за суплента, чиновника 9. групе I категорије 3. степена осн. плате, Д-р Хелена Томиншек, учитељица исте школе, чиновник 4. групе II категорије 3. степена осн. плате (С.Н.Бр. 30.916 од 3. X-1927. г.);

у учитељској школи у Бањој Луци, за привременог предметног учитеља, чиновника 5. групе II категорије, Владимир Милошевић, апсолвирани студент филозофије (С.Н.Бр. 24.027 од 10.-X-1927. год.);

у учитељској школи у Госпићу, за привременог предметног учитеља, чиновника 5. групе II категорије, Радослав Ђурић, апсолвирани студент филозофије (С.Н.Бр. 21.930 од 10.-X-1927. год.);

у учитељској школи у Алексинцу, за привременог предметног учитеља, чиновника 5. групе II категорије, Љубица Јоцић, апсолвирани студент филозофије (С.Н.Бр. 21.258 од 10.-X-1927. год.);

у учитељској школи у Бањој Луци, за привременог учитеља вештина, чиновника 5. групе II категорије, Александар Бојко, свршени ученик Уметничке Школе (С.Н.Бр. 18.811 од 10.-X-1927. год.);

у женској учитељској школи у Сомбору, за привремену предметну учитељицу, чиновника 5. групе II категорије, Митра Фурунџић, апсолвирани студент филозофије (С.Н.Бр. 21.252 од 10.-X-1927. год.);

у женској учитељској школи у Љубљани, за суплента, чиновника 9. групе I категорије, Д-р Станко Гогала, дипломирани студент филозофије (С.Н.Бр. 33.395 од 10.-X-1927. год.);

у мушкој учитељској школи у Љубљани, за привременог предметног учитеља, чиновника 5. групе II категорије, Маврициј Бергонт, апсолвирани студент филозофије (С.Н.Бр. 33.394 од 10.-X-1927. год.);

у учитељској школи у Чаковцу, за суплента, чиновника 9. групе I категорије Петар Мартинц, дипломирани студент филозофије (С.Н.Бр. 33.391 од 10.-X-1927. г.);

у мушкој учитељској школи у Љубљани, за суплента, чиновника 9. групе I категорије, Д-р Фрањо Чибеј, дипломирани студент филозофије (С.Н.Бр. 33.393 од 10.-X-1927. год.);

у учитељској школи у Каству, за суплента, чиновника 9. групе I категорије, Рихард Аплениц, дипломирани студент филозофије (С.Н.Бр. 33.392 од 10.-X-1927. г.);

у учитељској школи у Пироту, за привременог предметног учитеља, чиновника 5. групе II категорије, Љубомир Сердар, апсолвирани студент филозофије (С.Н.Бр. 20.225 од 10.-X-1927. год.);

у мушкој учитељској школи у Београду, за суплента, чиновника 9. групе I категорије, Витомир Павловић, дипломирани студент филозофије (С.Н.Бр. 23.048 од 10.-X-1927. год.);

у учитељској школи у Ужицу, за привременог учитеља вештина, чиновника 5. групе II категорије, Христифор Милошевић, матурант гимназије са свршеним соколским течајем (С.Н.Бр. 27.253 од 15.-X-1927. год.);

у учитељској школи у Пироту, за привременог предметног учитеља, чиновника 5. групе II категорије, Миодраг Петровић, апсолвирани студент филозофије (С.Н.Бр. 26.436 од 10.-X-1927. год.);

у мушкој учитељској школи у Београду, за суплента, чиновника 9. групе I категорије, Петар Поповић, дипломирани студент филозофије (С.Н.Бр. 24.436 од 15.-X-1927. год.);

у учитељској школи у Ужицу, за суплента, чиновника 9. групе I категорије, Д-р Иво Бркојевић, дипломирани студент филозофије (С.Н.Бр. 22.946 од 12.-X-1927. г.);

у учитељској школи у Карловцу, за привременог предметног учитеља, чиновника 5. групе II категорије, Ладислав Жимбрек, апсолвирани студент филозофије (С.Н.Бр. 18.976 од 15.-X-1927. год.);

у мушкој учитељској школи у Београду, за суплента, чиновника 9. групе I категорије, Часлав Гавриловић, суплент у оставци са положеним професорским испитом (С.Н.Бр. 14.127 од 12.-X-1927. год.);

у учитељској школи у Пироту, за суплента, чиновника 9. групе I категорије, Миодраг Ристић, дипломирани студент филозофије (С.Н.Бр. 9.808 од 10.-X-1927. г.);

у учитељској школи у Пироту, за привременог учитеља вештина, чиновника 4. групе III категорије, Карло Адамћ, бивши градски капелник са свршеном организационом школом „Цецилијиног Друштва“ у Љубљани (С.Н.Бр. 12.580 од 12.-X-1927. г.).

ПРЕМЕШТАЈИ

По потреби

Указ

У учитељску школу у Бањој Луци, за управитеља, Вељко Вујасиновић, директор гимназије у Мостару, чиновник 4. групе I категорије (С.Н.Бр. 30.315 од 21.-IX-1927. г.).

Одлука

У учитељску школу у Алексинцу, Властимир Јанковић, суплент учитељске школе у Јагодини, чиновник 9. групе I категорије (С.Н.Бр. 32.544 од 6.-X-1927. год.).

По молби

Одлука

У основну школу у Карловцу, с тим да ради у учитељској школи у истом месту, Вјекослав Храниловић, привремени учитељ основне школе, на раду у учитељској школи у Крижевцима, чиновник 5. групе II категорије (С.Н.Бр. 33.982 од 15.-X-1927. год.).

УНАПРЕЂЕЊА

Укази

У 3. групу I категорије:

Стојан Зафировић, управитељ учитељске школе у Скопљу (С.Н.Бр. 30.314 од 21.-IX-1927. год.).

У 4. групу I категорије:

Живко Јакић, професор мушке учитељске школе у Загребу (С.Н.Бр. 30.314 од 21.-IX-1927. год.).

У 2. групу II категорије:

Вукосава Илић, учитељица грађанске школе, на раду у женској учитељској школи у Сарајеву;

Милан Бурсаћ, учитељ грађанске школе, на раду у женској учитељској школи у Сарајеву. — (С.Н.Бр. 30.314 од 21.-IX-1927. год.)

УНИВЕРЗИТЕТСКА
БИБЛИОТЕКА

WWW.UNILIB.RS

УВАЖЕНЕ ОСТАВКЕ

Одлуке

Петру Комненовићу, професору учитељске школе у Шапцу (С.Н.Бр. 33.488 од 12.-X-1927. год.);

Милки Јовичић-Милинковић, привременој предметној учитељици женске учитељске школе у Сомбору (С.Н.Бр. 25.190 од 12.-X-1927. год.).

ОСНОВНА НАСТАВА

ГРАЂАНСКЕ ШКОЛЕ

ПРЕМЕШТАЈИ

По пошреби

Указ

У грађанску школу у Бачкој Паланци, за учитеља, чиновника 2. групе II категорије са 10% пов. ред. принадлежности, Петар Протић, вршилац дужности управитеља грађанске школе у Мркоњић-Граду, чиновник исте групе и категорије (О.Н.Бр. 74.350 од 28.-X-1927. год.).

Одлуке

У грађанску школу у Мољу, Ксенофон Мамонов, учитељ-дневничар грађанске школе у Белој Цркви, са месечном наградом од 1.250 динара (О.Н.Бр. 67.882 од 11.-X-1927. год.);

у грађанску школу у Тителу, Јелена Козирева, учитељица-дневничар грађанске школе у Белој Цркви, са месечном наградом од 1.250 динара (О.Н.Бр. 67.881 од 11.-X-1927. год.);

у грађанску школу у Иванић-Граду, на рад, Нада Јагић, учитељица и апсолвент Више Педаг. Школе, на раду у грађанској школи у Лудбрегу, чиновник 4. групе II категорије (О.Н.Бр. 67.960 од 4.-X-1927. год.).

По молби

Указ

У женску грађанску школу у Суботици, на рад, Ђорђе З. Ђорђевић, учитељ и апсолвент Више Педаг. Школе у Београду, чиновник 2. групе II категорије;

у мушку грађанску школу у Новом Саду, Тима Димитријевић, учитељ грађанске школе, додељен на рад гимназији у Старом Бечеју, чиновник 2. групе II категорије. — (О.Н.Бр. 62.362 од 21.-IX-1927. год.)

Одлуке

У I женску грађанску школу у Загребу, на рад, Маја Чајковац, учитељица и апсолвент Више Педаг. Школе, на раду у грађанској школи у Иванић-Граду, чиновник 4. групе II категорије (О.Н.Бр. 63.079 од 3.-IX-1927. год.);

у грађанску школу у Чаковцу, Радован М. Павовић, помоћни учитељ грађанске школе у Метковићу, чиновник 5. групе II категорије (О.Н.Бр. 67.174 од 10.-X-1927. г.);

у грађанску школу у Клањцу, на рад, Љерка Кнежевић, учитељица основне школе у Лудини обл. осигејке, чиновник 5. групе II категорије (О.Н.Бр. 63.130 од 26.-IX-1927. год.);

у грађанску школу у Лудбрегу, на рад, Босилка Пуркаревић, учитељица основне школе у Купјаку обл. прим.-крајишке, чиновник 3. групе II категорије (О.Н.Бр. 59.237 од 14.-X-1927. год.);

у основну школу у Башки, с тим да ради у грађанској школи у истом месту, Катица Махуља, учитељица основне школе у Супетарској Дрази обл. сплитске, чиновник 3. групе II категорије (О.Н.Бр. 66.587 од 12.-X-1927. год.).

УНАПРЕЂЕЊА

У кази

У 1. групу II категорије:

Хамдија Елезовић, директор грађанске школе у Билећи (О.Н.Бр. 69.084 од 12.-X-1927. год.).

У 2. групу II категорије:

Петар Барјактаровић, управитељ грађанске школе у Панчеву (О.Н.Бр. 62.359 од 21.-IX-1927. год.);

Савка Илић, учитељица грађанске школе у Сарајеву;

Марија Мурко, учитељица грађанске школе у Сарајеву;

Јусуф Печенковић, учитељ грађанске школе у Травнику;

Рудолф Слуњски, учитељ грађанске школе у Бугојну. — (О.Н.Бр. 69.084 од 12.-X-1927. год.)

ПОНОВО РАЗВРСТАНИ

Одлуке

У II групу служитељске категорије 2. степена:

Стипе Бунчић, служитељ грађанске школе у Петроварадину (О.Н.Бр. 56.714 од 15.-IX-1927. год.).

У 2. групу II категорије 6. степена:

Љепосава Марковић, учитељица основне школе, на раду у I женској грађанској школи у Загребу (О.Н.Бр. 62.383 од 27.-IX-1927. год.).

ПОНИШТЕНА РЕШЕЊА О РАЗВРСТАВАЊУ

Одлуке

Решење О.Н.Бр. 15.710 од 25. марта 1925. године, у колико се односи на разврставање Стипе Бунчића, служитеља грађанске школе у Петроварадину (О.Н.Бр. 56.714 од 15.-IX-1927. год.);

Решење О.Н.Бр. 11.014 од 28. фебруара 1924. године, у колико се односи на разврставање Љепосаве Марковић, учитељице основне школе, на раду у I женској грађанској школи у Загребу (О.Н.Бр. 62.383 од 27.-IX-1927. год.).

ОДЛУКА ВАН СНАГЕ

Одлука О.Н.Бр. 51.645 од 11. августа 1927. год., којом је Богомир Бачић, учитељ и апсолвент Више Педаг. Школе у Загребу, премештен на рад у грађ. школу у Жупањи (О.Н.Бр. 59.144 од 6.-X-1927. год.).

ОДОБРЕНО БОЛОВАЊЕ

Одлука

Штефанији Рибар, учитељици, на раду у женској грађанској школи у Карловцу, одобрено је боловање од 4 месеца, и то од 1. октобра 1927. год. до 31. јануара 1928. год. (О.Н.Бр. 68.294 од 14.-X-1927. год.).

ОСНОВНЕ ШКОЛЕ

СРЕСКИ ШКОЛСКИ НАДЗОРНИЦИ

УНАПРЕЂЕЊЕ

Указ

У 2. групу II категорије:

Матко Рубинић, у Врбовском (О.Н.Бр. 69.376 од 14.-X-1927. год.).

У П Р А В И Т Е Љ И

ПОСТАВЉЕЊЕ

Одлука

Иван Халт, чиновник 2. групе II категорије, у Репушници обл. осиечке (О.Н.Бр. 64.713 од 11.-X-1927. год.).

ПРЕМЕШТАЈ

По молби

Указ

У 1. групи II категорије:

Мате Милетић, из Голубињака обл. осиечке у Шпановицу обл. исте (О.Н.Бр. 62.362 од 21.-IX-1927. год.).

УНАПРЕЂЕЊА

Указ

У 1. групу II категорије:

Антун Швајхлер, у Загребу;

Иван Марковић, у Равној Гори. — (О.Н.Бр. 69.376 од 14.-X-1927. год.)

ПЕНЗИОНИСАЊЕЈ

Указ

Марко Велебит, чиновник 1. групе II категорије, у Брезову Пољу обл. приморско-крајишке (О.Н.Бр. 56.618 од 30.-VIII-1927. год.).

Н А С Т А В Н И Ц И

ПОСТАВЉЕЊА

Указ

У 2. групу II категорије 7. степена:

Венедикт Поповић, пређашњи учитељ, у Кичеву обл. битогољске (О.Н.Бр. 43.317 од 3.-VII-1927. год.).

Одлуке

Милан Стамболија, учитељ основне школе у Бањој Луци, чиновник 1. групе II категорије, за учитеља у вежбаоници учитељске школе у истом месту;

Олга Касаловић, учитељица основне школе у Бањој Луци, чиновник 2. групе II категорије, за учитељицу у вежбаоници учитељске школе у истом месту. — (О.Н.Бр. 65.953 од 17.-X-1927. год.)

У 5. групу II категорије:

Јосип Новак, испитани учитељ основних школа и бивши учитељ, за правог учитеља основних школа, с тим да се додели на рад грађанској школи у Доњем Михољцу (О.Н.Бр. 67.175 од 11.-X-1927. год.);

Јулије Петриновић, у Прозору обл. приморско-крајишке (О.Н.Бр. 51.449 од 16.-IX-1927. год.);

Владимир Мајсторовић, у Сјеничаку [обл. приморско-крајишке (О.Н.Бр. 59.077 од 17.-IX-1927. год.);

Габријел Миљан, у Коториби обл. мариборске (О.Н.Бр. 58.524 од 10.-IX-1927. г.);
Јелка Ражов, у Горњем Кукуњевцу обл. осиејчке (О.Н.Бр. 60.494 од 12.-IX-1927. године);

Невенка Богдановић, у Радовици обл. приморско-крајишке (О.Н.Бр. 53.581 од 17.-IX-1927. год.);

Бранко Терзић, у Ондићу обл. приморско-крајишке (О.Н.Бр. 44.858 од 16.-IX-1927. године);

Лука Бојовић, у Ламинцима обл. врбаске (О.Н.Бр. 46.154 од 29.-IX-1927. год.);
Марија Вуксан, у Госпићу обл. приморско-крајишке (О.Н.Бр. 39.138 од 17.-IX-1927. године);

Смиљка Рјдош, у Љутом Долцу обл. мостарске;
Зорка Радош, у Благају обл. мостарске. — (О.Н.Бр. 61.300 од 20.-IX-1927. г.);
Наталија Зорић, у Карловчићу обл. сремске (О.Н.Бр. 49.160 од 20.-IX-1927. г.);
Даринка Поповић, у Бихаћу (О.Н.Бр. 24.803 од 10.-X-1927. год.);

Даница Рогић, у Довлићима обл. сарајевске;
Алонка Солнер, у Палама обл. сарајевске;
Инђелка Дероња, у Фојници. — (О.Н.Бр. 63.331 од 4.-X-1927. год.);

Мустафа Карабег, у Брусници обл. врбаске (О.Н.Бр. 62.246 од 2.-X-1927. год.);
Душан Пејовић, у Папажанима обл. врбаске (О.Н.Бр. 62.012 од 23.-IX-1927. г.);
Иванка Малешевић, у Батајници обл. сремске (О.Н.Бр. 51.831 од 1.-X-1927. г.);
Терезија Есих, за привремену учитељицу основне школе, с тим да ради у грађанској школи у Српским Моравицама обл. приморско-крајишке (О.Н.Бр. 63.107 од 4.-X-1927. год.);

Ева Вучићевић, у Брезовици обл. осиејчке (О.Н.Бр. 68.015 од 11.-X-1927. год.);
Франциска Дорнштетер, у Грку обл. сремске (О.Н.Бр. 43.343 од 1.-X-1927. г.);
Сава Вујанић, у Петровчићу обл. сремске (О.Н.Бр. 64.616 од 30.-IX-1927. год.);
Матија Крањчевић, у Летинцу обл. приморско-крајишке (О.Н.Бр. 67.890 од 1.-X-1927. године);

Ивана Мавринац, у Ратуљама обл. приморско-крајишке (О.Н.Бр. 48.521 од 1.-X-1927. године);

Матија Светић, у Садиловцу обл. приморско-крајишке (О.Н.Бр. 48.004 од 1.-X-1927. године);

Душан Дамњановић, у Бешенову-Прњавор обл. сремске (О.Н.Бр. 51.173 од 29.-IX-1927. године);

Драгутин Рехак, у Прекопакри обл. осиејчке (О.Н.Бр. 59.749 од 11.-X-1927. г.);
Богумила Падавић, у Хуму обл. осиејчке (О.Н.Бр. 59.682 од 11.-X-1927. год.);
Злата Бронзини, у Будаковцу обл. осиејчке (О.Н.Бр. 45.141 од 11.-X-1927. г.);
Марија Никифорова, у Броћанцу обл. приморско-крајишке (О.Н.Бр. 44.792 од 29.-IX-1927. године);

- www.unilib.rs Славко В. Мамузић, у Привиној Глави обл. сремске (О.Н.Бр. 46.672 од 29.-IX 1927. године);
- Бранка Врзић, у Дебелом Брду обл. приморско-крајишке (О.Н.Бр. 46.569 од 1.-X-1927. године);
- Милица Дракулић, у Кричкама обл. осиечке (О.Н.Бр. 49.351 од 11.-X-1927. г.);
- Јелена Шкрватић, у Крстињи обл. приморско-крајишке (О.Н.Бр. 43.626 од 22.-IX 1927. године);
- Барица Хегедушић, у Вировском Букевљу обл. осиечке (О.Н.Бр. 64.120 од 11.-X 1927. године);
- Милан Маљковић, у Прљеву-Прибудић обл. приморско-крајишке (О.Н.Бр. 64.365 од 30.-IX-1927. године);
- Недељка Ерцеговац, у Глини обл. приморско-крајишке (О.Н.Бр. 61.563 од 4.-X-1927. године);
- Анка Кулхави, у Иловском Клокочевцу обл. осиечке (О.Н.Бр. 60.027 од 11.-X 1927. године);
- Марија Мажуран, у Србу области приморско-крајишке (О.Н.Бр. 48.414 од 1.-X 1927. године);
- Ивка Павелић, у Цесаричком, Шушњу обл. приморско-крајишке (О.Н.Бр. 48.274 од 29.-IX-1927. године);
- Марија Воларић, у Брувну обл. приморско-крајишке (О.Н.Бр. 48.006 од 20.-X 1927. године);
- Ивана Фучкар, у Трновитици обл. осиечке (О.Н.Бр. 68.016 од 11.-X-1927. г.);
- Ана Здунић, у Трнавцу обл. приморско-крајишке (О.Н.Бр. 50.142 од 21.-IX 1927. године);
- Јосипа Буљек, у Купирову обл. приморско-крајишке (О.Н.Бр. 63.746 од 1.-X 1927. године);
- Љерка Матица, у Козаревцу обл. осиечке (О.Н.Бр. 64.712 од 11.-X-1927. г.);
- Драгица Секалец, у Капинцима обл. осиечке (О.Н.Бр. 62.066 од 11.-X-1927. г.);
- Радојица Митровић, у Жепчу обл. травничке (О.Н.Бр. 48.639 од 7.-X-1927. г.);
- Василија Глоговац, у Врбици обл. травничке (О.Н.Бр. 65.268 од 11.-X-1927. г.);
- Марија Мијатовић, у Мусулинском Потоку обл. приморско-крајишке (О.Н.Бр. 61.913 од 29.-IX-1927. године);
- Веселин Рачић, у Врбовљанима обл. осиечке (О.Н.Бр. 42.138 од 11.-X-1927. г.);
- Леонардо Бендековић, у Бојни обл. приморско-крајишке (О.Н.Бр. 43.635 од 8.-X-1927. године);
- Нада Старчевић, у Подхуму обл. приморско-крајишке (О.Н.Бр. 39.967 од 29.-X 1927. године);
- Љубица Радовић, у Јошавици обл. приморско-крајишке (О.Н.Бр. 67.889 од 1.-X 1927. године);
- Ана Наврачић, у Озљу обл. загребачке (О.Н.Бр. 47.971 од 30.-IX-1927. год.);
- Звонимир Сулигој, у Земуну обл. сремске (О.Н.Бр. 61.853 од 8.-X-1927. год.);
- Софија Зековићева, у Карловчићу обл. сремске (О.Н.Бр. 68.574 од 16.-X 1927. године);
- Естер Шкрабо, у Баћини, обл. дубровачке (О.Н.Бр. 68.817 од 16.-X-1927. г.);
- Марија Кипре, у Особљави обл. дубровачке (О.Н.Бр. 59.666 од 4.-X-1927. г.);
- Батистина Колумбић, у Жрновници обл. сплитске (О.Н.Бр. 71.395 од 15.-X 1927. године);
- Ката Слошић, у Беравцима обл. осиечке (О.Н.Бр. 50.463 од 11.-X-1927. г.);
- За учитељског дневничара (1.173 Дин. месечно):
- Матко Марачић, у Ткону обл. сплитске (О.Н.Бр. 43.817 од 14.-IX-1927. год.).

ПРЕМЕШТАЈИ

По пошреби

Укази

У 1. групи II категорије:

Јулка Турина, учитељица, на раду у грађанској школи у Краљевици обл. приморско-крајишке, у основну школу у истом месту (О.Н.Бр. 56.975 од 30.-VIII-1927. г.).

У 2. групи II категорије:

Јован Грубнић, из Кусоња у Иловски Клокочевац (О.Н.Бр. 59.157 од 7.-IX 1927. године).

Одлуке

У 4. групи II категорије:

Бошко Радусновић, из Трешњева обл. зетске у Згошћу обл. сарајевске (О.Н. Бр. 65.028 од 7.-X-1927. год.);

Никола Грновић, из Утиње обл. приморско-крајишке у Дишник обл. осиечке (О.Н.Бр. 67.954 од 11.-X-1927. год.);

Ватрослав Блажевић, из Белишћа обл. осиечке у Велимировац обл. исте (О.Н.Бр. 67.956 од 11.-X-1927. год.);

Ева Ленчерић, из Белишћа, обл. осиечке у Велимировац обл. исте (О.Н.Бр. 67.951 од 11.-X-1927. год.);

Емилија Пајтл, из Залужнице обл. приморско-крајишке у Прокике обл. исте (О.Н.Бр. 67.891 од 8.-X-1927. године);

Косара Кузмановић, из Капинаца обл. осиечке у Кусоње Горње обл. исте (О.Н. Бр. 67.953 од 15.-X 1927. год.);

Никола Перековић, из Млякве обл. приморско-крајишке у Храстовицу обл. исте (О.Н.Бр. 64.317 од 8.-X-1927. год.);

Јованка Михајловић, из Земуна у Нову Пазову обл. сремске (О.Н.Бр. 70.464 од 25.-X-1927. год.);

Јелена Сибинкић, из Марадика обл. сремске у Сусек обл. исте (О.Н.Бр. 64.096 од 7.-X-1927. год.);

Драгица Ролф, из Брод-Моравица обл. приморско-крајишке у Раковицу обл. исте (О.Н.Бр. 70.592 од 18.-X-1927. год.).

У 5. групи II категорије:

Зденка Чорић, из Св. Рока обл. приморско-крајишке у Крижишће обл. исте (О.Н.Бр. 57.041 од 2.-IX-1927. год.);

Веселинка Скочајић, из Благаја обл. мостарске у Грабовицу обл. исте (О.Н.Бр. 61.300 од 20.-IX-1927. год.);

Митар Гажетић, из Брчеле обл. зетске у Орахову обл. врбаске;

Лазар Ђуровић, из Богетића обл. зетске у Српску Зелињу обл. тузланске;

Јован Шпадиер, из Дубова обл. зетске у Шпионицу обл. тузланске;

Јагош Мијушковић, из Озрнића обл. зетске у Доњи Поплат обл. мостарске;

Тодор Ђурђевић, из Мођежа обл. зетске у Олово обл. тузланске. — (О.Н.Бр. 65.028 од 7.-X-1927. год.);

Олга Богдановић, из Глоговца у Нови Мартинац обл. врбаске (О.Н.Бр. 63.408 од 4.-X-1927. год.);

Олга Милошевић, из Пискавица среза бањалучког у Вериће среза приједорског (О.Н.Бр. 49.344 од 4.-X-1927. год.);

Иван Кметић, из Цриквенице обл. приморско-крајишке у Шиматово обл. исте (О.Н.Бр. 68.102 од 30.-IX-1927. год.);

Павка Зечевић, из Гундинаца обл. сремске у Андријашевце обл. исте;

Даринка Турковић, из Гундинаца обл. сремске у Апшевце обл. исте. — (О.Н.Бр. 65.889 од 6.-X-1927. год.);

Луција Крањчевић, из Дрежника обл. приморско-крајишке у Огулински Хрељин обл. исте (О.Н.Бр. 68.103 од 7.-X-1927. год.);

Ружа Радеј, из Красице обл. приморско-крајишке у Бовић обл. исте (О.Н.Бр. 68.105 од 21.-IX-1927. год.);

Иван Балог, из Дарув. Брестовца обл. осиечке у Будаковац обл. исте (О.Н.Бр. 67.874 од 11.-X-1927. год.);

Бланка Мрзљак, из Цриквенице обл. приморско-крајишке у Леденице обл. исте (О.Н.Бр. 67.899 од 1.-X-1927. год.);

Анка Финдрик, из Скочаја обл. приморско-крајишке у Хрватски Благај обл. исте (О.Н.Бр. 67.898 од 6.-X-1927. год.);

Милан Цар, из Меченчана обл. приморско-крајишке у Свиницу обл. исте (О.Н.Бр. 67.895 од 22.-IX-1927. год.);

Јозефина Пејаковић, из Прачна обл. приморско-крајишке у Додоше обл. исте (О.Н.Бр. 67.894 од 22.-IX-1927. год.);

Божена Нол, учитељица основне школе, на раду у грађанској школи на Удбини обл. приморско-крајишке, у осн. школу у Горњем Сјеничаку обл. исте (О.Н.Бр. 56.397 од 11.-X-1927. год.);

Ката Узелац, из Подлапца обл. приморско-крајишке у Мекињар обл. исте (О.Н.Бр. 64.930 од 8.-X-1927. год.);

Мара Рајковић, из Бијељине у Угљевик-Мајдан (О.Н.Бр. 63.113 од 11.-X 1927. г.);

Невинка Филетић, из Доњег Вакуфа у Прозор (О.Н.Бр. 66.560 од 11.-X-1927. г.);

Иван Никша, из Клоштра Подравског обл. осиечке у Кладаре обл. исте (О.Н.Бр. 67.955 од 11.-X-1927. год.);

Фрањо Станишић, из Кладара обл. осиечке у Лозан обл. исте (О.Н.Бр. 67.875 од 11.-X-1927. год.);

Ружа Старчевић, из Глине обл. приморско-крајишке у Шаторњу обл. исте (О.Н.Бр. 68.106 од 21.-IX-1927. год.);

Амалија Скукан, из Садиловца обл. приморско-крајишке у Слуњ обл. исте (О.Н.Бр. 68.101 од 30.-IX-1927. год.);

Славица Шинтић, из Котара обл. загребачке у Слање обл. исте (О.Н.Бр. 70.468 од 17.-X-1927. год.);

Радивоје Авировић, из Свинице обл. приморско-крајишке у Ловчу обл. исте (О.Н.Бр. 59.367 од 21.-IX-1927. год.);

Милица Коречић, из Цриквенице обл. приморско-крајишке у Љесковац обл. исте (О.Н.Бр. 67.900 од 30.-IX-1927. год.);

Клара Каченик, из Доње Зелине обл. загребачке у Св. Иван Зелину обл. исте (О.Н.Бр. 70.599 од 19.-X-1927. год.);

Бранка Домин, из Лашћине обл. загребачке у Маче обл. исте (О.Н.Бр. 68.268 од 12.-X-1927. год.);

Оскар Марчеља, из Жишковца обл. мариборске у Св. Мартин на Мури обл. исте (О.Н.Бр. 65.048 од 19.-X 1927. год.);

Зора Полић, из Св. Ивана-Жабно обл. загребачке у Дианеш обл. исте (О.Н.Бр. 68.267 од 12.-X-1927. год.);

Фрањо Мештрић, из Десинића обл. загребачке у Кленовник обл. исте (О.Н.Бр. 68.266 од 26.-IX-1927. год.).

У 3. групи III категорије:

Дервић Ајановић, из Хајдаровића среза маглајског у Бос. Шамац среза градачког (О.Н.Бр. 66.578 од 11.-X-1927. год.).

Учитељски дневничари:

- Василије Добронравов, из Путникова Брда среза дервентског у Малу Рујишку
среза Бос. Нови (О.Н.Бр. 64.178 од 30.-IX-1927. год.);
Теодора Костић, из Бијељине у Бродац (О.Н.Бр. 63.113 од 11.-X-1927. год.).

По молби

У кази

У 1. групи II категорије:
Магда Вукела, из Сиња обл. сплитске у Шибеник обл. исте (О.Н.Бр. 70.431 од 15.-X-1927. год.);

Марија Милзијаде, из Цавтата обл. дубровачке у Дубровник II обл. исте (О.Н.Бр. 69.478 од 12.-X-1927. год.).

У 2. групи II категорије:

Даница Белобрк, из Ричица обл. приморско-крајишке у Грачац обл. исте (О.Н.Бр. 56.975 од 30.-VIII-1927. год.).

Одлуке

У 3. групи II категорије:

Анка Варлај, учитељица у Огулинском Хрељину, на рад Просветном Одељењу у Карловцу (О.Н.Бр. 46.671 од 6.-X-1927. год.);

Михаило Чупић, из Баваништа обл. подунавске у Блажуј обл. сарајевске (О.Н.Бр. 63.331 од 4.-X-1927. год.);

Јосип Журовец, из Доњег Поплата обл. мостарске у Столац обл. исте (О.Н.Бр. 62.403 од 11.-X-1927. год.);

Јела Копривица, из Сарајева у Бању Луку (О.Н.Бр. 69.897 од 20.-X-1927. год.).

У 4. групи II категорије:

Иван Јемрић, из Андријашеваца обл. сремске у Гундинце обл. исте;

Ева Огњановић, из Апшеваца обл. сремске у Гундинце обл. исте. — (О.Н.Бр. 65.889 од 6.-X-1927. год.);

Фердо Штадар, из Велимировца обл. осиечке у Белишће обл. исте (О.Н.Бр. 60.026 од 11.-X-1927. год.);

Никола Пауновић, из Шиматова обл. приморско-крајишке у Стипан обл. исте (О.Н.Бр. 62.782 од 30.-IX-1927. год.);

Марија Шнајдер, из Бекетинаца обл. осиечке у Лукач. Будровац обл. исте (О.Н.Бр. 60.511 од 11.-X-1927. год.);

Елза Штадар, из Велимировца обл. осиечке у Белишће обл. исте (О.Н.Бр. 77.872 од 11.-X-1927. год.);

Марија Вижић, из Сусека обл. сремске у Марадик обл. исте (О.Н.Бр. 64.096 од 7.-X-1927. год.);

Ката Стиплошек, из Подборских Дољана обл. осиечке у Белетинец обл. загребачке (О.Н.Бр. 63.101 од 27.-IX-1927. год.);

Јосип Хефингер, из Мусића обл. осиечке у Оповодец обл. мариборске (О.Н.Бр. 61.490 од 6.-X-1927. год.);

Катарина Добрић, из Госпића обл. приморско-крајишке у Карловац (Банија) обл. исте (О.Н.Бр. 70.593 од 18.-X-1927. год.).

У 5. групи II категорије:

Вјекослав Јовић, из Ракитна обл. мостарске у Посушје обл. исте (О.Н.Бр. 64.502 од 4.-X-1927. год.);

Даница Праштало, из Доњих Подградаца среза босанско-градишког у Горње Подграце среза истог (О.Н.Бр. 64.178 од 30.-IX-1927. год.);

WWW.UNILIB.RS

- Зорка Кисић, из Врбице обл. тузланске у Тузлу (О.Н.Бр. 64.557 од 11.-X 1927. год.);
- Зорка Бјелица, из Шљивна среза бањалучког у Буснаве среза приједорског (О.Н.Бр. 62.012 од 23.-IX-1927. год.);
- Софја Воркапић, из Радуча обл. приморско-крајишке у Воркапић-Село обл. исте (О.Н.Бр. 62.904 од 27.-IX-1927. год.);
- Нада Пауновић, из Јошавице обл. приморско-крајишке у Стипан обл. исте (О.Н.Бр. 62.782 од 30.-IX-1927. год.);
- Рудолф Риц, из Јабланаца обл. приморско-крајишке у Подлапац обл. исте (О.Н.Бр. 63.867 од 8.-X-1927. год.);
- Димитрије Стојков, из Гор. Михаљца области осиејчке у Пушину обл. исте (О.Н.Бр. 67.957 од 11.-X-1927. год.);
- Невенка Маријан, из Купленског обл. приморско-крајишке у Тушиловић обл. исте (О.Н.Бр. 68.103 од 22.-IX-1927. год.);
- Душан Миливојевић, из Пушине обл. осиејчке у Гор. Михаљца обл. исте (О.Н.Бр. 67.873 од 11.-X-1927. год.);
- Анка Трбојевић, из Кусоња Горњих обл. осиејчке у Грабић обл. исте (О.Н.Бр. 67.952 од 11.-X-1927. год.);
- Марија Рукавина, из Срба обл. приморско-крајишке у Брушане обл. исте (О.Н.Бр. 67.897 од 1.-X-1927. год.);
- Владимир Мајсторовић, из Сјеничака обл. приморско-крајишке у Млакву обл. исте (О.Н.Бр. 67.892 од 10.-X-1927. год.);
- Марија Дерикрава - Бандур, из Гор. Сјеничака обл. приморско-крајишке у Копривну обл. осиејчке (О.Н.Бр. 58.642 од 11.-X-1927. год.);
- Јелисава Шушањ, из Купирова обл. приморско-крајишке у Перну обл. исте (О.Н.Бр. 44.863 од 1.-X-1927. год.);
- Недељка Узелац, из Прокика обл. приморско-крајишке у Залужницу обл. исте (О.Н.Бр. 46.798 од 8.-X-1927. год.);
- Босилка Иванчевић, из Бабин-Потока обл. приморско-крајишке у Врховине обл. исте (О.Н.Бр. 41.183 од 1.-X-1927. год.);
- Јулка Стојков рођ. Миковић, из Кричака обл. осиејчке у Пушину обл. исте (О.Н.Бр. 56.317 од 11.-X-1927. год.);
- Реза Мартиновић, из Будровца Лукачког обл. осиејчке у Бекетинце обл. исте (О.Н.Бр. 60.435 од 11.-X-1927. год.);
- Иван Деди, из Заграђа обл. осиејчке у Стружец обл. исте (О.Н.Бр. 66.158 од 11.-X-1927. год.);
- Јулка Капетан, из Дарув. Брестовца обл. осиејчке у Ђурђеновац обл. исте (О.Н.Бр. 66.086 од 11.-X-1927. год.);
- Мира Чанић, из Мекињара обл. приморско-крајишке у Јабланац обл. исте (О.Н.Бр. 66.830 од 8.-X-1927. год.);
- Крешимир Хорват, из Крстиње обл. приморско-крајишке у Бучичко Табориште обл. исте (О.Н.Бр. 60.436 од 21.-IX-1927. год.);
- Јелка Пригмиз, из Леденица обл. приморско-крајишке у Купленско обл. исте (О.Н.Бр. 49.794 од 1.-X-1927. год.);
- Даница Кулић, из Љесковца обл. приморско-крајишке у Сибеник обл. осиејчке (О.Н.Бр. 50.495 од 11.-X-1927. год.);
- Радмила Ковандићева, из Идвора обл. београдске у Нерадин обл. сремске (О.Н.Бр. 67.885 од 2.-X-1927. год.);
- Љубица Зец, из Дивјака области приморско-крајишке у Купјак обл. исте (О.Н.Бр. 66.283 од 10.-X-1927. год.);
- Јелка Божичевић, из Котара обл. загребачке у Самобор. Фаркашевац обл. исте (О.Н.Бр. 62.898 од 11.-X-1927. год.);

www.unilib.rs

У
Н
И
В
Е
Р
З
И
Т
Е
Т
С
К
А

Б
И
Б
Л
И
О
Т
Е
К
А

Валентина Ловрић, из Смиљана обл. приморско-крајишке у Осик Лички обл. исте (О.Н.Бр. 43.006 од 18.-X-1927. год.);

Катарина Ивановић, из Кораћице области београдске у Шид обл. сремске (О.Н.Бр. 36.200 од 7.-X-1927. год.);

Марија Марић, из Српског Поља обл. приморско-крајишке у Смиљан обл. исте (О.Н.Бр. 39.137 од 18.-X-1927. год.);

Вера Падарчић, из Пришлина обл. загребачке у Марушевац обл. исте (О.Н.Бр. 67.865 од 19.-X-1927. год.);

Зорка Цар, из Бачине обл. дубровачке у Потомље обл. исте (О.Н.Бр. 67.006 од 16.-X-1927. год.).

Учитељски дневничари:

Петар Карлаков, из Покровника обл. сплитске у Садиловац обл. приморско-крајишке (О.Н.Бр. 68.104 од 1.-X-1927. год.).

УНАПРЕЂЕЊА

У к а з и

У 1. групу II категорије:

Љубомир Зечевић, у Плевљу обл. ужичке;

Емилија Буташка, у Ковину обл. подунавске;

Јован Петровић, у Чуругу обл. београдске;

Жарко Чиплић, у Новом Бечеју обл. београдске;

Матилда Тот-Алексић, у Старом Бечеју обл. београдске;

Мара Димитријевић, у Вел. Бечкереку обл. београдске;

Петар Шећеров, у Старој Кањижи обл. београдске;

Петар Мирков, учитељ, на раду у Просветном Одељењу у Великом Бечкереку. — (О.Н.Бр. 62.359 од 21.-IX-1927. год.);

Јосип Брељаковић, у Боровици;

Јова Видаковић, у Бијелини;

Стана Лазаревић, у Сарајеву. — (О.Н.Бр. 69.084 од 12.-X-1927. год.);

Љубица Медвед, у Подгорачу (О.Н.Бр. 69.316 од 14.-X-1927. год.);

Коста Настић, у Дубицама обл. крушевачке;

Ана Соврљићка, у Велесу обл. скопске;

Љубинка Поповић, у Параћину обл. моравске;

Босиљка Касапићка, у Београду;

Мирослав Бугарски, у Белој Цркви обл. подунавске;

Веца Ромић, у Суботици-Салаш Жедник обл. бачке;

Јован Шандор, у Руском Крстуру обл. бачке. — (О.Н.Бр. 69.459 од 12.-X-1927. године);

Михаило Књазовић, у Селенци обл. бачке;

Зорка А. Антићка, у Малој Каменици обл. тимочке;

Никола С. Вујић, у Велесу обл. скопске;

Жарко Грујић, у Старом Бечеју обл. београдске;

Драга Попадићка, у Апатину обл. бачке;

Адам Пастор, у Станишићу обл. бачке;

Зорка Ђукинова, у Белој Цркви обл. подунавске;

Богданка Б. Пилићка, у Суботици обл. бачке;

Нандор Бекеши, у Сенти обл. београдске;

Јован Гуцуља, у вежбаоници учитељске школе у Сомбору обл. бачке. — (О.Н.Бр. 69.453 од 12.-X-1927. год.)

У 2. групу II категорије:

Софроније Илић, у Крушевици обл. подунавске;
Димитрије Костић, у Тетову обл. скопске;
Радојица Р. Мандић, у Винацки обл. ужичке;
Етелка Гуелмино, у Сенти обл. београдске;
Даница Драгојевићка, у Бачком Петровом Селу обл. београдске;
Пирошка Шгајнер, у Великој Кикинди обл. београдске;
Петар Прекајски, у Сенти обл. београдске;
Јован Сечењи, у Ади обл. београдске;

Јелисавета Божиновићка, учитељица-слушалац Више Педагошке Школе у Београду;

Олга Алићка, у Великом Извору обл. тимочке;

Лајчо Кесејић, у Бачу обл. бачке;

Василије Лукачев, у Краљевићеву обл. београдске. — (О.Н.Бр. 62.359 од 21.-IX 1927. године);

Миличко Васовић, у Бијелом Пољу обл. ужичке (О.Н.Бр. 62.359 од 21.-IX 1927. год.);

Хамид Џамџић, у Горњој Саници;

Милан Шалварица, у Требињу;

Мустафа Жишка, у Грачаници;

Грозда Мијатовић, у Срп. Трнови. — (О.Н.Бр. 69.084 од 12.-X-1927 год.);

Љубица Орлић, у Старом Петровом Селу (О.Н.Бр. 69.376 од 14.-X-1927. год.);

Достана Антићка, у Тетову обл. скопске;

Ана Албек, у Немачком Елемиру обл. београдске;

Милева Војводићка, у Бијелом Пољу обл. ужичке;

Андон Ј. Чупић, у Дашници обл. крушевачке;

Јан Стрехарски, у Лалићу обл. бачке;

Трифун Ракић, у Старом Шову обл. бачке;

Душан Пајић, у Меленцима обл. београдске;

Александар Барбалић, у Бајмоку обл. бачке;

Јован М. Вирц, у Старом Сивцу обл. бачке. — (О.Н.Бр. 69.458 од 12.-X-1927. г.);

Деса Врчевићка, у Ст. Моравици обл. бачке;

Већеслав Омахен, у Суботици обл. бачке;

Тихомир Р. Јефтић, у Врелу обл. ваљевске;

Јоко Паландачић, у Радованићу обл. зетске;

Зорка С. Поповићка, у Горождевцу обл. зетске;

Милета Пековић, у Грнчареву обл. ужичке;

Донко Поповић, у Доњој Белици обл. битолске;

Јован Станковић, у Дреновцу обл. врањске;

Етелка Вартуш, у Сенти обл. београдске;

Никола Жупановић, у Коретину обл. врањске. — (О.Н.Бр. 69.459 од 12.-X 1927. год.)

У 1. групу III категорије:

Милева Вуксанова, забавиља у Паланци обл. подунавске (О.Н.Бр. 69.458 од 12.-X-1927. год.).

О д л у к е

У 3. групу II категорије:

Јосип Штимац, у Шидском Товарнику обл. сремске (О.Н.Бр. 52.519 од 19.-IX 1927. год.);

Јулка Басарић, у Срем. Митровици обл. сремске (О.Н.Бр. 52.277 од 19.-IX 1927. год.);

Анка Кукула, у Даљу обл. осиечке (О.Н.Бр. 51.994 од 19.-IX-1927. год.);
 Љубица Петровић, у Гргуревцима обл. сремске (О.Н.Бр. 60.310 од 23.-IX
 1927. год.);

Илија Јањић, у Рачиновцима обл. сремске (О.Н.Бр. 60.772 од 30.-IX-1927. год.);
 Филип Штауфенбергер, у Новој Пазови обл. сремске (О.Н.Бр. 61.601 од 30.-IX
 1927. год.);

Никола Нађ, у Богдановцима обл. сремске (О.Н.Бр. 56.903 од 30.-IX-1927. г.);
 Штефанија Тртић, у Јакшићу обл. осиечке (О.Н.Бр. 59.012 од 22.-IX-1927. г.);
 Анка Дутковић, у Дубици обл. приморско-крајишке (О.Н.Бр. 60.442 од 30.-IX
 1927. год.);

Олга Лешић, у Бошњацима обл. сремске (О.Н.Бр. 60.200 од 30.-IX-1927. год.);
 Ружица Поповић, у Добрицима обл. сремске (О.Н.Бр. 60.768 од 30.-IX-1927. г.);
 Милан Рибар, у Карловцу (О.Н.Бр. 59.095 од 30.-IX-1927. год.);
 Владимир Савић, у Негославцима обл. сремске (О.Н.Бр. 56.904 од 30.-IX-1927. г.);
 Аница Николић, у Славонском Броду (О.Н.Бр. 53.333 од 20.-IX-1927. год.);
 Адела Вујковић, у Сотину обл. сремске (О.Н.Бр. 56.873 од 20.-IX-1927. год.);
 Иван Костелић, у Бунићу обл. приморско-крајишке (О.Н.Бр. 56.642 од 30.-IX
 1927. године);

Антонија Марковић, у Тешњу (О.Н.Бр. 67.977 од 19.-X-1927. год.);
 Нине Катовић, у Ситници среза кључког (О.Н.Бр. 54.022 од 19.-X-1927. год.);
 Радојка Башић, у Калиновику среза фочанског (О.Н.Бр. 52.635 од 17.-X-1927. г.);
 Мато Шапина, у Немилој (О.Н.Бр. 61.271 од 19.-X-1927. год.);
 Анка Папић, у Расавцима среза санског (О.Н.Бр. 48.808 од 19.-X-1927. год.);
 Ана Лисијевић, у Стратинској среза бањалучког (О.Н.Бр. 52.644 од 18. X-1927. г.).

У 4. групу II категорије:

Јелка Шишиначки у Цапрагу обл. загребачке (О.Н.Бр. 51.670 од 21.-IX-1927. г.);
 Фрањо Шгајдл, у Пожешком Брестовцу обл. осиечке (О.Н.Бр. 54.973 од
 21.-IX-1927. год.);

Љубица Млинарић, у Крушљеву Селу обл. загребачке (О.Н.Бр. 54.063 од
 19.-IX-1927. год.);
 Видосава Чобановић, у Попинцима обл. сремске (О.Н.Бр. 53.936 од 19.-IX
 1927. године);

Анка Вујанић, у Рујевцу обл. приморско-крајишке (О.Н.Бр. 53.517 од 19.-IX
 1927. године);

Стјепан Кукоља, у Сапцима обл. осиечке (О.Н.Бр. 52.048 од 15.-IX-1927. год.);
 Олга Ивичић, у Мацутама обл. осиечке (О.Н.Бр. 51.883 од 19.-IX-1927. год.);
 Перица Колић, у Спараговићима обл. дубровачке (О.Н.Бр. 58.212 од 9.-IX
 1927. године);

Иво Дулчић, у Бољеновцима обл. дубровачке (О.Н.Бр. 58.211 од 9.-IX-1927. г.);
 Анка Матана, у Бабинопољу обл. дубровачке (О.Н.Бр. 58.210 од 10.-IX-1927. г.);
 Драгица Коротај, у Мајковима обл. дубровачке (О.Н.Бр. 57.820 од 9.-IX-1927. г.);
 Иво Ђенеро, у Банићима обл. дубровачке (О.Н.Бр. 58.212 од 9.-IX-1927. год.);
 Марија Љубишић, у Дрвенику обл. дубровачке (О.Н.Бр. 62.504 од 24.-IX-1927. г.);
 Емилија Пајтл, у Залужници обл. приморско-крајишке (О.Н.Бр. 59.096 од 30.-IX
 1927. године);

Драгица Брдарић, у Маји обл. приморско-крајишке (О.Н.Бр. 59.164 од 30.-IX
 1927. године);

Драган Смолчић, у Босиљеву, обл. приморско-крајишке (О.Н.Бр. 59.351 од 30
 IX-1927. године);

Ева Бенаковић, у Сољанима обл. сремске (О.Н.Бр. 60.205 од 30.-IX-1927. г.);

У
Н
И
В
Е
Р
З
И
Т
Е
Т
С
К
А

Б
И
Б
Л
И
О
Т
Е
К
А

WWW.UNILIB.RS

Марко Почуча, у Брезову Пољу обл. приморско-крајишке (О.Н.Бр. 59.094 од 30.-IX-1927. године);

Михаило Шулентић, у Ружићима среза љубушког (О.Н.Бр. 67.458 од 19.-X 1927. год.);

Јулка Латал, у Брези среза височког (О.Н.Бр. 52.033 од 17.-X-1927. године);

Драгиња Божић, у Раковици среза сарајевског (О.Н.Бр. 51.497 од 17.-X-1927. г.);

Олга Дејановић, у Фочи (О.Н.Бр. 58.554 од 17.-X 1927. године);

Милан Вулетић, у Бос. Новом (О.Н.Бр. 56.755 од 19.-X-1927. године);

Недељко Пичета, у Вел. Сочаници среза дервентског (О.Н.Бр. 61.649 од 17.-X 1927. године);

Марија Џојић, у Д. Дубици среза дервентског (О.Н.Бр. 63.409 од 17.-X-1927. г.).

ПОНОВО РАЗВРСТАН

О д л у к а

У 1. групу II категорије 7. степена:

Марко Велебит, учитељ у Брезову Пољу обл. приморско-крајишке (О.Н.Бр. 44.373 од 25.-IX-1927. године).

ПОНИШТЕНО РЕШЕЊЕ О РАЗВРСТАВАЊУ

Решење О.Н.Бр. 11.014 од 23. фебруара 1924. год., у колико се односи на разврставање Марка Велебита, учитеља у Брезову Пољу обл. приморско-крајишке (О.Н.Бр. 44.373 од 25.-IX-1927. године).

ПРИЗНАТО ВРЕМЕ У ГОДИНЕ ДРЖАВНЕ СЛУЖБЕ

О д л у к а

Изидору Гудцу, учитељу у Великом Јадру обл. приморско-крајишке, признато је у године службе за пензију и повећање плате до 1. јула 1927. године време од 31 (тридесет једне) године, 10 (десет) месеци и 7 (седам) дана ефективне држ. службе (О.Н.Бр. 44.914 од 16.-IX-1927. године).

ПРЕВЕДЕНИ ИЗ ПРИВРЕМЕНЕ У СТАЛНУ СЛУЖБУ

О д л у к е

Марија Радман, у Сресеру обл. дубровачке (О.Н.Бр. 55.946 од 31.-VIII-1927. г.);

Франица Лапало, у Громаћи обл. дубровачке (О.Н.Бр. 59.460 од 19.-IX-1927. г.);

Раде Пискулић, у Трстенику области дубровачке (О.Н.Бр. 55.314 од 31.-VIII 1927. године);

Мара Калас, у Вигњу обл. дубровачке (О.Н.Бр. 55.775 од 31.-VIII-1927. год.);

Јурај Усмани, у Колану обл. сплитске (О.Н.Бр. 54.865 од 29.-VIII-1927. год.);

Доминика Доброшић, у Студенцима области сплитске (О.Н.Бр. 45.317 од 3.-IX 1927. године);

Иво Шгакула, у Придвору обл. дубровачке (О.Н.Бр. 47.457 од 3.-IX-1927. г.);

Марица Станојевић, у Застражишћу области сплитске (О.Н.Бр. 46.001 од 3.-IX 1927. године);

Анте Фабијанић, у Загвозду обл. сплитске (О.Н.Бр. 45.818 од 3.-IX-1927. г.);

Франица Иванишевић, у Загвозду области сплитске (О.Н.Бр. 45.740 од 2.-IX 1927. године);

Ђуро Јерић, у Доњој Врућици области дубровачке (О.Н.Бр. 55.063 од 31.-VIII 1927. године);

Катарина Петрачић, у Коториби области мариборске (О.Н.Бр. 50.713 од 8.-X 1927. године);

УНИВЕРЗИТЕТСКА БИБЛИОТЕКА

- Ђуро Грабар, у Савској Веси обл. мариборске (О.Н.Бр. 59.585 од 8.-X-1927. г.);
 Ђуро Чаић, у Новској обл. осиечке (О.Н.Бр. 59.837 од 8.-X-1927. год.);
 Марија Калођера — млађа, учитељица и слушалац Више Педагошке Школе у
 Загребу (О.Н.Бр. 59.457 од 3.-X-1927. год.);
 Даница Станковић, у Врховинама обл. приморско-крајишке (О.Н.Бр. 59.352 од
 8.-X-1927. год.);
 Станка Тупец, у Плешивици обл. загребачке (О.Н.Бр. 58.604 од 8.-X-1927. год.);
 Ватрослав Ковачић, у Костелу обл. загребачке (О.Н.Бр. 56.496 од 8.-X-1927. г.);
 Ивка Геберта, у Гор. Скраду обл. приморско-крајишке (О.Н.Бр. 64.312 од 8.-X-
 1927. године);
 Матија Варжић, у Црнцу обл. осиечке (О.Н.Бр. 62.414 од 8.-X-1927. год.);
 Невенка Вичевић, у Подр. Сесветама обл. осиечке (О.Н.Бр. 62.218 од 8.-X-
 1927. године);
 Стјепан Илијевић, у Старој Субоцкој обл. осиечке (О.Н.Бр. 61.728 од 8.-X-
 1927. године);
 Десанка Поткоњак рођ. Обрадовић, у Дивоселу области приморско-крајишке
 (О.Н.Бр. 61.049 од 8.-X-1927. године);
 Никола Бановић, у Јазавци обл. осиечке (О.Н.Бр. 60.154 од 8.-X-1927. год.);
 Иван Балта, у Бановој Јаруги обл. осиечке (О.Н.Бр. 60.144 од 4.-X-1927. год.);
 Фрањо Ванпотић, учитељ и слушалац Више Педагошке Школе у Загребу (О.Н.
 Бр. 60.098 од 8.-X-1927. год.);
 Марија Бадањек, у Кленовнику обл. загребачке (О.Н.Бр. 60.197 од 8.-X-1927. г.);
 Божица Швоб, у Брибиру обл. пр. морско-крајишке (О.Н.Бр. 64.552 од 8.-X-
 1927. године);
 Љубица Цар, у Мрцинама обл. дубровачке (О.Н.Бр. 64.774 од 18.-X-1927. г.);
 Дан-ца Шимић, у Басту обл. дубровачке (О.Н.Бр. 62.505 од 12.-X-1927. год.);
 Јозеф на Станичић, у Тивату обл. зетске;
 Јагош Колезић, у Српском Итебеју обл. београдске;
 Зорка Шкрватић, у Српској Кларији обл. београдске;
 Милка Ш ољарић, у Пазарићу обл. сарајевске;
 Павле Ламош, у Пивницама обл. бачке;
 Митар Ђуровић, у Кобиљдолу обл. сарајевске;
 Зорка Јаковљевићева, у Београду;
 Габријела Мурко, у Оџаку обл. врбаске;
 Милка Томичић, у Тедин-Хану обл. врбаске;
 Љубица Николић, у Поточан-ма обл. врбаске;
 Веселинка Новаковићева, у Добрљину обл. врбаске;
 Илија Захаријевић, у Велгошту обл. битолске;
 Јелена Андрић, у Доњем Вакуфу обл. травничке;
 Јосиф Ајхорн, у Крњаји обл. бачке;
 Олга Милошевићка, у Обровцу обл. бачке;
 Бианка Сумбуловић, у Драксенићу обл. врбаске;
 Катарина Брчић, у Тржачким Раштелима обл. бихаћске;
 Димитрије Филиповић, у Чич вима обл. бачке;
 Милена Вокићева, у Тешњу обл. врбаске;
 Александра Вељковићка, у Лугавчини обл. подунавске;
 Драгојла Поповићева, у Бочцу обл. врбаске;
 Василија Стевановићева, у Црнобуки обл. битолске;
 Милка Бабић, у Дрвару обл. бихаћске;
 Персида Јелисавчићева, у Полунама обл. ваљевске;
 Даринка Јовановићева, у Топон-ци обл. пожа евачке;
 Јелена Џингалашевић, у Пиносави обл. београдске;

Олга Христовуловићева, у Дубљу обл. моравске;
 Јованка Ненадићева, у Панчеву обл. подунавске;
 Абдулах С. Коњхоџић, у Заушју обл. мостарске;
 Никола Борзановић, у Мамуши обл. косовске;
 Драгомир Стојановић, у Баваништу обл. подунавске;
 Загорка Зековићева, у Гостивару обл. скопске;
 Надежда Радојевићка, у Јерменовцима обл. шумадијске. — (О.Н.Бр. 72.340 од 25.-X-1927. године);

Ада Бирманац, у Ботошу обл. београдске;
 Наталија Николићка, у Рановцу обл. пожаревачке;
 Мирослава Рајчићева, у Сиракову обл. пожаревачке;
 Марија Петек, у Јајцу обл. травничке;
 Златија Ангебрахт, у Бруснику обл. битолске;
 Војислав Вучковић, у Горњему Селу обл. косовске;
 Бранко Вельковић, у Београду;
 Драгомир Поповић, у Шаинцу обл. врањске;
 Јованка Петровићка, у Обрежу обл. моравске;
 Милица Лазаревићка, у Грабовцу обл. шумадијске;
 Димитрије Нативић, у Црном Калу обл. шумадијске;
 Агнеса Макра, у Ади обл. београдске;
 Јелена Коледин, у Ђали обл. београдске;
 Ана Матковић, у Буковачи обл. бихаћске;
 Деже Ковач, у Чуругу обл. бачке;
 Драгиња Елезовићка, у Кличевцу обл. пожаревачке;
 Душан Петровић, у Добрачи обл. шумадијске;
 Максим Поповић, у Бабину обл. битолске, — (О.Н.Бр. 72.340 од 25.-X-1927. г.)

УВАЖЕНЕ ОСТАВКЕ

Одлуке

Стјепану Салопеку, у Бјеловару (О.Н.Бр. 62.722 од 28.-IX-1927. год.);
 Илији Утвићу, у Мекињару обл. приморско-крајишке (О.Н.Бр. 64.303 од 4.-X-1927. године).

РАЗРЕШЕЊА

Одлуке

Ловро Шперац, учитељски дневничар, у Довлићима обл. сарајевске (О.Н.Бр. 63.331 од 4.-X-1927. године);
 Милица Дубравац, у Сарајеву (О.Н.Бр. 67.542 од 12.-X-1927. год.);
 Љубица Дробац, у Чаваринама обл. сарајевске (О.Н.Бр. 67.331 од 12.-X-1927. г.);
 Олга Мурко, у Масловарама обл. врбаске (О.Н.Бр. 67.204 од 11.-X-1927. год.);
 Мунира Сарајлић, у Билећи обл. мостарске (О.Н.Бр. 67.037 од 12.-X-1927. г.);
 Амалија Маркулин, у Милошевцу (О.Н.Бр. 66.578 од 11.-X-1927. године).

УМРО

Богдан Мушкиња, учитељ у Дишнику обл. осиечке (О.Н.Бр. 61.606 од 22.-IX-1927. године).

ИСПРАВКЕ РЕШЕЊА О РАЗВРСТАВАЊУ

Одлуке

Решење О.Н.Бр. 10.252 од 25. фебруара 1924. г. — којим је Јелисава Рожман, учитељица у Карловцу, разврстана са 18 година у 2. групу II категорије са 7. степеном основне плате — ставља се ван снаге, па се поменута разврстава са 19 (деветнаест)

година, 11 (једанаест) месеци и 13 (тринаест) дана, колико је имала на дан 1. септембра 1923. год., и према томе преводи у 2. групу II категорије 7. степена основне плате. — (О.Н.Бр. 54.377 од 3.-X-1927. год.)

Решење О.Н.Бр. 10.258 од 25. фебруара 1924. год. — којим је Марија Халер, учитељица у Новој Кршљи, разврстана са 27 (двадесет седам) година у 1 групу II категорије са 10. степеном основне плате — ставља се ван снаге, па се поменути разврстава са 27 (двадесет седам) година, 1 (један) месец и 16 (шеснаест) дана, колико је имала на дан 1. септембра 1923. године, и према томе преводи у 1. групу II категорије 10. степена основне плате. — (О.Н.Бр. 55.108 од 3.-X-1927. год.)

Решење О.Н.Бр. 10.253 од 25. фебруара 1924. год. — којим је Драгутин Матијевић, учитељ у Бобовцу, разврстан са 2 (две) године у 5. групу II категорије са 1. степеном основне плате — ставља се ван снаге, па се поменути разврстава са 3 (три) године, 10 (десет) месеци и 23 (двадесет три) дана, колико је имао учитељске и жандармеријске службе на дан 1. септембра 1923. год., а без практичног учитељског испита, и према томе преводи у 5. групу II категорије 1. степена основне плате. — (О.Н.Бр. 54.947 од 3.-X-1927. год.)

ИЗМЕНА ОДЛУКЕ

Одлука О.Н.Бр. 47.842 од 6. августа 1927. год. — којом је премештен Салих Харачић из Вишеграда у Сарајево — мења се у толико што се поменути премешта по службеној потреби из Вишеграда у Фојницу. — (О.Н.Бр. 63.331 од 29.-IX-1927. год.)

ОДЛУКЕ ВАН СНАГЕ

Одлука О.Н.Бр. 47.803 од 6. августа 1927. године, којом су премештени учитељи: Василије Попић, из Благаја у Житомишљић; Сулејман Фехимовић, из Елезовића у Реповце; Мухарем Камерић, из Реповаца у Елезовиће; Смиља Вујадиновић, из Мостара у Габелу; Илија Којо, из Житомишљића у Мостар. — (О.Н.Бр. 61.300 од 20.-IX-1927. год.)

Одлука О.Н.Бр. 47.803 од 6. августа 1927. год., којом су постављене за учитељице: Смиљка Радош, у Грабовици, и Зорка Радош, у Благају (О.Н.Бр. 61.300 од 20.-IX-1927. год.).

Одлука О.Н.Бр. 47.311 од 17. септембра 1927. године, којом је Живорад Вукојевић премештен из Рикачева обл. врањске у Олово области тузланске (О.Н.Бр. 47.311 од 7.-X-1927. год.).

Одлука О.Н.Бр. 47.842 од 6. августа 1927. године, којом су премештени учитељи: Алија Хромић, Стефанија Хромић и Сара Целермајер (О.Н.Бр. 63.331 од 29. IX-1927. год.).

Одлука О.Н.Бр. 53.459 од 19. августа 1927. године, којом је Лука Опачић премештен из Утиње обл. приморско-крајишке у Тушиловић обл. исте (О.Н.Бр. 68.110 од 22.-IX-1927. год.),

Одлука О.Н.Бр. 56.026 од 29. августа 1927. године, којом је Андрија Вучак премештен из Дарув. Брестовца обл. осигејке у Будаковац обл. исте (О.Н.Бр. 67.877 од 11.-X-1927. год.).

Одлука О.Н.Бр. 56.024 од 29. августа 1927. године, којом је Адела Вучак премештена из Дарув. Брестовца обл. осигејке у Будаковац обл. исте (О.Н.Бр. 67.876 од 11.-X-1927. год.).

Одлука О.Н.Бр. 57.535 од 17. септембра 1927. године, којом је Марија Гешвинд премештена из Мостара у Неум-Клек (О.Н.Бр. 68.881 од 11.-X-1927. год.).

Одлука О.Н.Бр. 63.602 од 27. септембра 1927. године, којом је Јозефина Матејић, учитељица, на раду у мешовитој грађанској школи у Вел. Бечкерек, премештена у основну школу у Торжи обл. бачке (О.Н.Бр. 70.982 од 3.-X-1927. год.).

Одлука О.Н.Бр. 59.337 од 15. септембра 1927. године, којом је Фрањо Менегело, учитељ вештина, премештен из Сомбора у Клањец (О.Н.Бр. 70.131 од 18.-X 1927. године).

ОСНИВАЊЕ ШКОЛА

Одлуке

У Прљеву-Прибудић среза грачачког, области приморско-крајишке, основаиа је *једноразредна основна школа*, и при истој основано једно учитељско место. — (О.Н.Бр. 59.242 од 28.-IX-1927. год.)

У Хруштима среза невесињског, области мостарске, основана је *једноразредна основна школа*. — (О.Н.Бр. 62.516 од 28.-IX-1927. год.)

У Српској Шпионици среза градачачког, области тузланске, основана је *једноразредна основна школа*. — (О.Н.Бр. 65.027 од 7.-X-1927. год.)

У Српској Зелињи среза градачачког, области тузланске, основана је *једноразредна основна школа*. — (О.Н.Бр. 65.027 од 7.-X-1927. год.)

У Зденчацу среза гарешничког, обл. осиечке, основана је *једноразредна осн. школа*, и при истој основано једно место за учитеља. — (О.Н.Бр. 61.591 од 11.-X 1927. године).

ОТВАРАЊЕ ШКОЛЕ

Одлука

У Вировском Букевју среза ђуређевачког, области осиечке, поново је отворена основна школа. — (О.Н.Бр. 63.297 од 3.-X-1927. год.)

ОТВАРАЊЕ ОДЕЉЕЊА

Одлуке

У основној школи у Перни обл. приморско-крајишке отворено је *шреће одељење*. — (О.Н.Бр. 62.779 од 29.-IX-1927. год.)

У основној школи у Брушанима обл. приморско-крајишке отворено је *друго одељење*. — (О.Н.Бр. 57.021 од 24.-IX-1927. год.)

У основној школи у Летинцу обл. приморско-крајишке отворено је *друго одељење*. — (О.Н.Бр. 60.702 од 24.-IX-1927. год.)

У основној школи у Рибнику обл. приморско-крајишке отворено је *друго одељење*. — (О.Н.Бр. 57.019 од 29.-IX-1927. год.)

У основној школи у Садиловцу обл. приморско-крајишке отворено је *друго одељење*. — (О.Н.Бр. 56.350 од 29.-IX-1927. год.)

У основној школи у Кореници обл. приморско-крајишке отворено је *пешо одељење*. — (О.Н.Бр. 64.065 од 4.-X-1927. год.)

У женској основној школи у Петрињи обл. приморско-крајишке отворено је *шесто одељење*. — (О.Н.Бр. 61.791 од 26.-IX-1927. год.)

У основној школи у Стајници обл. приморско-крајишке отворено је *шреће одељење*. — (О.Н.Бр. 65.228 од 6.-X-1927. год.)

У основној школи на Банији у Карловцу обл. приморско-крајишке отворена је *паралелка за I разред*. — (О.Н.Бр. 61.746 од 10.-X-1927. год.);

У основној школи у Дубици области приморско-крајишке отворено је *шесто одељење*. — (О.Н.Бр. 69.073 од 17.-X-1927. год.)

У вежбаоници учитељске школе у Бањој Луци, поред досадашња два одељења, отворена су нова два одељења. — (О.Н.Бр. 65.953 од 17.-X-1927. год.)

ПРОСВЕТНИ ГЛАСНИК

ОРГАН

МИНИСТАРСТВА ПРОСВЕТЕ

НЕСЛУЖБЕНИ ДЕО

ОКТОБАР

1927. ГОД.

ГОД. XLIII

КВАЛИТАТИВНА АНАЛИЗА ПОЈМА ИНТЕЛИГЕНЦИЈЕ

Методолошка начела. Разне одредбе интелегенције и њихова кришика. Анализа интелегентних рађа. „Интелигентно“ памћење. Интелигенција антропоидних мајмуна. „Везане“ и „слободне“ релације. Писмени сасив и живи говор. Примитивно мишљење за време снова.

Можемо двојако испитивати човекове интелектуалне способности. Са чисто формалне стране могло би нас занимати питање: да ли су оне у разним областима делања апсолутно независне једна од друге, или се свака од њих може свести на општу способност плус једну специалну способност. Је ли способност за језике или за књижевност апсолутно независна од способности за математику, ова опет сасвим независна од способности за какву уметност, ручну вештину, и друго? Јесу ли ово сасвим специалне области, или се могу наћи области које би чиниле прелазне групе? Тако бисмо имали: или само општу способност плус једну специалну (теорија два фактора); или само специалне способности (теорија независних фактора); или бисмо најзад имали и општих, и групних и специалних способности (проширена прва теорија).

Кад би се примило, и сувише екстремно, гледиште да постоји само општа способност, онда би сваки човек био способан или за све или ни зашта. Друга, такође екстремна, претпоставка била би: за сваког човека можемо наћи једну област у којој је он „геније“ и другу какву област у којој је он идиот. Помирљивије гледиште би било: ко је способан у једној области вероватно је да ће показати способност и у другој којој области, али постоји једна област (или једна група области) за коју је он нарочито обдарен (општи, групни и специфични фактор интелегенције).

Ово питање чисто формалне стране интелегенције (напме њене јединичности и многострукости, зависности и независности) немогуће је решавати без узимања у обзир корелације између појединих способности.¹ На основу степена слагања односно неслагања успеха у разним струкама

¹ То питање је расправљано у нашем ранијем чланку: Квантитативна Анализа Појма Интелигенције. Просветни Гласник, св. 7, 1927

доносимо закључке о тој њеној страни. Али док је овај начин посматрања у стању да нам открије међусобну зависност или независност појединих способности, он није у стању да нам открије и саму психолошку суштину тих способности. Нас занима исто толико, ако не и више, питање у чему се састоје те међусобно зависне односно независне способности. Зато бисмо тај први начин испитивања морали допунити квалитативном анализом. И док нам квантитативна анализа открива *функционалну* страну појединих способности (њихову зависност одн. независност и степен зависности одн. независности); квалитативна анализа интелигентних радња претежно би нас водила *описивању процеса* (и тиме би више приказала њихову *феноменолошку страну*) којима се те радње одликују од неинтелигентних.¹ Први посао спада у квантитативно-функционалну област испитивања индивидуалне психологије; други више у квалитативно-дескриптивну област. Природа самог посла нагони нас да у првој области применимо више техничко-математичку методу; у другој више квалитативно-дескриптивну. Док бисмо код прве методе морали имати што већи број случајева, ако хоћемо да дођемо ма до каквих веродостојних резултата; код друге методе и мањи број анализованих конкретних примера био би довољан па да наслутимо суштину процеса у интелигентним радњама. Овде се морамо послужити и самопосматрањем процеса пре но што пређемо на њихово описивање. Тако би се ова метода могла назвати и *интроспективно-дескриптивном*. Али самопосматрање можемо применити успешно само код одраслих, и то одраслих који су извежбани у самопосматрању. Овим се већ намеће једно ограничење методе: код неодраслих морамо употребити више квантитативну методу. Код одраслих, даље, може се употребити и један и други поступак, код неодраслих претежно други са сигурним успехом. У пракси изведено ово би значило: док је довољно имати неколико одраслих, извежбаних у самопосматрању, на којима би се вршило испитивање; морали бисмо испитивати стотине и хиљаде деце за исту сврху. Једино што би се код одраслих мали број лица за испитивање морао надокнадити великим бројем поновљених експеримената ради избегавања случајних и других погрешака.

Овако стоји ствар начелно и апстрактно. Међутим у ствари немогућа је једна метода без друге, оне се узајамно допуњују. Врло често смо у стању да анализом једне радње на малом броју случајева, или чак и на једном случају, констатујемо њену особеност; онда тек, на основу тог налазка, удешавамо експерименте на једној широј основи, и потврђујемо објективно, путем квантитативних чињеница, оно што смо нашли квалитативном анализом. Без таквог једног проверавања резултати, добијени на малом броју случајева, не би имали велике научне вредности. Али овде морамо проширити појам квалитативне методе. Само у строгом смислу квалитативној анализи служи једино самопосматрање. Јер инте-

¹ Квалитативна анализа у многоме открива и њихову функционалну страну.

WWW.UNILIB.RS

УНИВЕРЗИТЕТСКА

БИБЛИОТЕКА

лигентне радње се не састоје увек искључиво из мислених процеса. Реч радња указује већ и на нешто споља. У највећем броју случајева, а код испитивања помоћу тестова увек (као и код свих психолошких експеримената), мислима се даје изванредан израз: било писменим или усменим говором било каквим другим покретима извршења. Посматрањем ових покрета можемо чак и код животиња правити разлику између интелигентних и неинтелигентних радња (под претпоставком да има и код њих интелигенције). Тако исто код највећег броја људских интелигентних радња може се и без самопосматрања докучити оно што их одликује од неинтелигентних. А кад говоримо о интелигентном одн. неинтелигентним поступцима код животиња, не морамо се ни обазирати на то какво ћемо психолошко становиште заузети у односу на оно што се дешава у свести животиња за време док се оне интелигентно одн. неинтелигентно понашају (мада би нас ово могло занимати). Не морамо чак ни претпоставити свест код животиња у оном смислу у коме је претпостављано као човека, у случају да и код њих нађемо интелигентне поред неинтелигентних радња. Њихове радње бисмо сматрали онда као успехе и неуспехе а интелигенцију као *способност за извесне врсте успеха*.

Пре но што пређемо на саму анализу интелигентних радња, могли бисмо у најкраћим потезима прегледати најпознатије одредбе интелигенције.

По Штерну *„Интелигенција је општа способност појединца да своје мишљење свесно употреби за нове захтеве; она је општа духовна способност прилагођавања новим задацима и условима живота*.”¹ Тиме што је ова способност *општа* Штерн је разликује од талента који се, као специјална способност, односи на извесне одређене области (на пример уметност, математику и др.). Ова одредба са своје формалне стране подсећа нас на Спирманову теорију два фактора, у колико се и овде признају и општа и специјалне способности.² Тиме што се истиче прилагођавање *новим* задацима, интелигенција се одваја од памћења. Ознака *прилагођавања* истиче зависност интелигенције од спољних момената, и у толико се поставља разлика између ње и гениалности (гениалност не зависи од спољних момената).

По Мојману „у обичном говору се означава са појмом интелигенције један виши целокупан ниво интелектуалног живота, или један квалитативно виши тип обдарености”.³ Штерн с правом критикује то гледиште, јер оно одваја интелигенцију од обичне средње обдарености. На супрот томе он тврди да „све ове разлике, малолумност као и висока

¹ Stern, W., Die Intelligenz der Kinder u. Jugendlichen, Leipzig 1920. стр. 2 и 3.

² Види о Спирмановој теорији „два фактора“ у „Квантитативна Анализа Појма Интелигенције“. Просветни Гласник, св. 7, 1927.

³ Наведено из Штерновог поменутог дела, стр. 7.

обдареност, падају под општи појам интелигенције”.¹ Штерн као да не увиђа своју недоследност. Критикује гледиште које ограничује појам интелигенције наниже (наиме сматра само вишу обдареност за интелигенцију), а не увиђа да је сам ограничује навише (разликујући је од гениалности). Још поред тога нарочито истиче да сви степени способности, малоумност као и виша обдареност, потпадају под исти појам!

Иначе Мојман, прелазећи на подробније расправљање о интелигенцији, доводи ову у везу са мишљењем. Он вели на пример: „Интелигентан човек је онај који показује самосталност *суђења*, самосталност, особеност и стваралаштво у *мисленом* прерађивању и разумевању стварности. *Интелигенција је дакле у сваком случају суђење и мишљење* и то једна одређена врста (или особина) суђења и мишљења, која се може привремено објаснити одликама духовне самосталности и стваралаштва.”²

Од других, новијих, одредаба појма интелигенције могли бисмо укратко навести неке од четрнаест дефиниција америкањских психолога, објављених поводом анкете 1921 у Часопису за Васпитну Психологију. Три дефиниције: Колвина, Пинтнера и Петерсона истичу целисходност интелигентних радња, дакле телеолошког су карактера као и Штернова дефиниција. Торндајкова (Thorndike) одредба је слична у колико тврди да је интелигенција: „Моћ за добре одговоре са тачке гледишта истине”. По Бакингаму (Buckingham) она је „способност да се дела ефективно под датим околностима”. По Вудрову (Woodrow) то је: „способност стећи способност”. По Терману интелигенција је моћ за „апстрактно мишљење”; по Дирборну (Dearborn): „способност користити се искуством.” Два психолога одбијају да дају ма какву дефиницију: један „због нејасности израза и недостатка знања о чињеницама”, други изрично каже „иако му велики део времена иде на рад са тестовима интелигенције”, ипак, отворено говорећи, он се не интересује много питањем „како да схвати интелигенцију”.³

У биолошке дефиниције, као што је Штернова, спада донекле и Бинеова одредба, која под интелигенцијом сматра: 1) увиђање проблема и потребан правац свести ка његовом извршењу; 2) способност за прилагођавање сигурном и одређеном циљу; 3) моћ самокритике. Доцније, Бине сажима своју одредбу: „Схватање, проналажење, правац и самокритика (censure) интелигенција се састоји у ове четири речи”.⁴ И Клапаредова одредба је биолошка. Интелигенција је по њему „способност решавати нове проблеме”; она је „средство прилагођавања, које ступа у акцију када друга средства за прилагођавање, инстинкт и навика, откажу послушност”.

¹ Наведено дело, стр. 8.

² Meumann, E., *Intelligenz und Wille*, Leipzig, 1908, стр. 151.

³ Journ. Educ. Psych. VII. 1921. Наведено из Spearman, C., *The Nature of Intelligence and the Principles of Cognition*, London, 1923, стр. 12, 13.

⁴ Binet, A., *Les Idées modernes sur les enfants*, 1916, стр. 118.

„Три главне радње су по њему карактеристичне за сваки акт интелигенције: *питање, тражење решења* (постављање хипотезе), *пробање* (оверавање хипотезе).¹

Већина дефиниција које смо до сада изнели оперише са појмовима из биологије. И ма како биле тачне, оне немају за нас много практично-психолошке вредности. Оне могу бити од вредности за опште схватање интелигенције, али ништа конкретно не кажу о самим психолошким процесима који суделују у једној интелигентној радњи. Чак кад би се, са становишта екстремне објективне психологије (екстремног бихејвјеризма, behaviourism), и хтело претпоставити да нас се психички процеси не тичу, ни онда немамо у тим одредбама ничега што би нам, макар и објективно, одредило у чему се састоји један интелигентан поступак. Али игнорисали ми свесне појаве или не (методолошки), постоје поступци, чак и објективно посматрани, које можемо назвати „интелигентним” за разлику од „неинтелигентних”.

Није довољно да знамо да се интелигенција састоји у прилагођавању; ваља нам да знамо у чему се састоји прилагођавање (психолошки посматрано). Можемо се помирити са каквом било дефиницијом апстрактног појма интелигенције, у колико та дефиниција има значаја за разумевање духовног живота у опште (са философског и спекулативно-психолошког становишта), и у колико се она слаже са посматраним чињеницама искуства. Али код појма интелигенције о којој ми говоримо, налазимо се у области примењене индивидуалне психологије. Налазимо се на пољу мерења у циљу *прогнозе способности појединца у сваком конкретном случају*.

Исто тако мало нам користе оне дефиниције које говоре о интелигенцији као способности за решавање проблема. И овде, као и тамо где се наводи као њена одлика прилагођавање, одређује се само чему интелигенција служи а не и у чему се она састоји. Можемо навести овде једну zgodnu Спирманову примедбу позајмљену из класичне философије: „На питање о иловачи (шта је иловача), јасан и прост одговор био би да је иловача земља помешана с водом, не помињући за шта се она употребљава”.² Али и дефиниција овако ниже врсте задовољила би нас, само кад би нам се даље рекло у чему се састоји „решавање проблема” (у чему је психолошки механизам решавања проблема).

Тако исто неодређена одредба је и она која само каже да је интелигенција способност за мишљење. Нити ствар постаје и мало одређенија кад се дода да се мишљење састоји у решавању проблема. Јер се онда на крају крајева само крећемо у кругу. Додуше, неки психолози прилазе ближе суштини ствари те додају, као на пример Клапаред, да су за сваку интелигентну радњу карактеристичне три главне операције:

¹ Stern, W., Die Intelligenz der Kinder u. Jugendlichen, Leipzig, 1920, стр. 11.

² Наведено Спирманово дело, стр. 12.

Klauder

питање (проблем), тражење решења и верификација. Но нас би и овде занимало: у чему се састоји тражење решења и у чему је његова верификација. Али ни овај одговор не би био сасвим довољан. Истина је да већ и само постављање питања (проблема) као и тражење решења које проблем изазива, представљају један виши ступањ духовног живота. Али бити интелигентан не значи само имати „интерес“¹ за ствари, наике постављати себи и другима питања и тражити њихово решење. Такву способност (боље речи склоност) још бисмо могли и назвати (ако нам се допусти тај израз) „интелигентност“. Интелигенцију као способност, и то онда кад је хоћемо да меримо, ценимо по успеху, дакле не по каквом било тражењу, већ по *успешном тражењу*, управо, *налажењу решења*. При мерењу интелигенције помоћу тестова, оно што се у пракси и узима као најмеродавније јесте: које је тестове испитаник успео да реши. Иако нас веома много занима испитаниково „понашање“ за време тражења решења, ипак нас оно занима претежно у смислу анализовања методе која води решењу.

Постоји једна одредба интелигенције, постављена у доба када мерење помоћу тестова није било толико развијено као данас. Она спада у старије али не и лоше одредбе интелигенције. Иако можда под утицајем првих Бинесових радова, **Ебингхаус** је много доследније од самог Бинеа створио један тест према овој одредби, и тај тест је остао до сада један од најбољих „појединачних“ тестова за испитивање интелигенције (што је свакако добар знак за одредбу на којој се тест заснива). Тест „попуњавања“ или комбинациона метода, у свима својим доцнијим варијантама, испитује више, сложене, мислене радње. Из обичне приповетке могу се изоставити извесни реченични делови, које ваља по смислу поунити. Тест се може дати и у облику задатка да се реконструише растављена фигура или да се из датих делова конструише нова. У последње време се употребљују слике за попуњавање као врло zgodан тест за неписмене или оне који не знају испитачев језик (може се употребити и за глуво-неме). Метода „три речи“ може се рећи да је само једна варијанта комбинационог теста. Комбинациона метода, у разним својим облицима, још увек је једини (да позајмимо израз из области медицине) *спецификум* тест. Помоћу њега се може, без помоћи других тестова, најсигурније и најприближније, скоро једном „пробом“, одредити интелигенција. Тај тест је увек показивао добре корелације са општом интелигенцијом. За њено одређивање служе и други тестови, али се ови морају увек дати у великом броју, допуњујући један другог: и тек просечна оцена добијених резултата даје приближну оцену опште способности.

По Ебингхаусу природа интелигенције састоји се у: „спајању мноштине одвојених и растурених фрагмената искуства у једну целину, која

¹ Интерес сматрамо као активност а не као осећање. У овом случају то је тежња за сазнањем.

УНИВЕРЗИТЕТСКА
БИБЛИОТЕКА

је једноставна, пуна смисла и на неки начин целисходна". Једном речи оно што је битно интелигенцији јесте способност *комбинације*.¹

При одређивању појма интелигенције може нам послужити и данашња психологија виших, мислених, процеса, под претпоставком да се у интелигентним радњама јављају такви процеси, што је несумњиво. То би био пут примењивања већ нађених резултата у општој психолошкој области на област индивидуалне (диференциалне) психологије. Непосреднији и конкретнији пут био би анализовање самих интелигентних радња. Али да не биемо узели да испитујемо произвољно какву било радњу, анализоваћемо саме тестове помоћу којих се и мери интелигенција. Ово не значи кретање у кругу: анализовање оног што служи као мера интелигенције да би се ова могла разумети. Искуством се дошло до мера које квантитативно најприближније одређују способност појединца. Зна се који су тестови до сада показали највећу корелацију са другим добрим оценама тих истих способности (н. пр. са оценама добијеним дугогодишњим посматрањем појединаца). Када узмемо сада те тестове, за чије је правилно решење појединац оцењен као „интелигентан”, и анализујемо их, несумњиво је да ћемо доћи до тога у чему се састоји та његова интелигенција. Анализом таквих тестова уједно подвргавамо и њих саме једном, и то, квалитативном тесту. Већ сваки тест морао је иначе бити претходно повргнут и сам једном строгом тесту (квантитативном т. ј. одређивању његовог коефициента корелације). Без таквог једног строгог испита ниједан тест се не би ни смео прогласити мером. Овде имамо *утврђивање мерила* (стандардизовање) као што то имамо и у свакој другој области, где се нешто усваја као мера. Код интелигенције та мера није нормативна већ је усвојена тек после дугог испитивања на великом броју случајева.

Као *мерило*, дакле, које ћемо тестове изабрати за анализу послужитиће нам *корелација*. Овај критериум је увек служио за процену вредности сваког теста као мере интелигенције. Чувена Бине-Симонова скала тестова је на основу овог критериума и била неколико пута мењана. Сам Бине је учинио на њој три ревизије, и извршио би и четврту да је доживео. Друге допуне и поправке Бинеове скале учињене су у многобројним ревизијама, којима је она била подвргнута ван Француске. Данас се зна да је добар број Бинеових тестова више, но што треба, лингвистичке природе. Тестови који су прилагођени приликама у Француској, где се на писмени састав у школи обраћа већа пажња но ма у којој другој земљи, нису се показали zgodним на пример у Енглеској. Такви тестови нису увек право мерило интелигенције. Често нас окретност у изражавању може завести при процени интелигенције једног детета. С друге стране тестови су доста лаки, јер су првобитно били са-

¹ Zeitschr. f. Psych. und Phys. d. Sinnesorg., XIII. (1897), стр. 401, наведено из Psychological Tests of Educable Capacity, анкете Мин. Просвете у Лондону, 1924, стр. 25.

УНИВЕРЗИТЕТСКА БИБЛИОТЕКА

стављени за одабирање малоумне а не обдарене деце. Даље, један добар број Бинеових тестова мери знање а не интелигенцију. Ниске корелације са општом интелигенцијом нађене су и код тестова тумачења слика. Ми ћемо доцније видети зашто испитаник може показати успеха у тумачењу слика а да у ствари није интелигентан. Исто тако ниже вредности су и Бинеови тестови за мерење сугестивности, ако се хоће њоме да мери интелигенција: ако се хоће да закључи од веће сугестивности испитаника на мању интелигенцију његову, и обратно. Поред тога, и са стране опште психологије могле би се учинити замерке овим тестовима ако би се њима хтела интелигенција мерити. Неки експериментални резултати из области оптичких илузија указују да се илузија не уклања ни знањем ни вежбањем. А ни интелигенцијом, свакако. Изгледа да су идноти најмање подложни оптичким илузијама. Ономе који зна колику улогу играју утврђени појмови, „катеорије”, и мисли при опажању, не ће изгледати овај закључак ни мало чудноват. Сличан закључак се може извести и о релативној независности сугестивности (подложности сугестији) од интелигенције, тим пре што је овде вољна страна више наглашена (и то негативно) него интелектуална.

И тако имамо прилично сигурно мерило да одредимо колика је прогностичка вредност поједињих тестова интелигенције. Међу онима који имају такву вредност јесу *тестови закључивања*. Исто тако велику вредност имају *тестови аналогije, тестови опозиције, проналажења апсурдности*, и све варијанте *комбинационих тестова*. С друге стране, т. зв. „информативни” тестови, они који мере знање, имају врло малу вредност за мерење интелигенције. Тестови памћења немају готово никакве вредности за ту сврху. Казали смо да тестови тумачења слика показују ниску корелацију, тестови сугестивности такође.

Један од најпростијих тестова за децу био би на пример: Повуци једну линију испод две речи које нам кажу шта означена ствар *увек* има.¹

сто (књиге, чаршав, чиније, ноге, табла)
слон (циркус, уши, сено, чувар, сурла)
језеро (риба, со, песак, обала, вода)

Као један пример, који упућује испитаника како да поступи, служи:

човек (тело, штап, глава, обућа, зуби)

Тест може имати облик:²

Један предмет увек има

мирис, величину, укус, вредност, тежину

Музика увек има

слушаоце, гласовир, ритам, звук, виолину.

¹ Из формулара Scale A — Form I америчке збирке National Intelligence Tests, 1920.

² Из формулара Terman Group Test of Mental Ability, 1920, Form. A.

Као у горњим примерима и овде се даје исто упуство: подвући две одговарајуће речи. Од детета се тражи да изабере две речи у загради, чија значења представљају по једну битну особину ствари означене речју ван заграде. Једно неинтелигентно дете, упитано: шта сто увек има, може одговорити по асоцијацији из свакодневног живота: књиге, чиније, чаршав и др. Да одговори: „ноге и таблу” потребно је да увиди без чега сто не може бити. Ваља да увиди неопходну релацију између онога што значе реч ван заграде и две речи у загради. У примеру, који се даје деци претходно, речи су већ подвучене; она треба још само да увиде која врста релације постоји између њих и ствари. Избор речи у загради не може се извршити, ако се та релација претходно не схвати на примеру. А овај не би био потребан, ако би испитаник схватио у самом питању да се тражи *битна* особина ствари. Питање се, опет, може схватити само ако је релација, садржана у њему, била апстрахована раније на многобројним примерима у искуству.

Сличан пример увиђања једне атрибутивне релације и избора речи на основу те релације имамо у тесту аналогije:

небо — плаво — — — — — трава —
расте, зелена, лепа, висока

Дете треба да подвуче реч „зелена”, која према речи „трава” стоји у истом смислу као реч „плаво” према речи „небо”.

Мало тежи тест аналогije био би:

ићи — доћи — — — — — продати —
оставити, хартије од вредности, новац, купити

У претходном тесту потребно је било најпре увидети релацију између „небо” и „плаво”, која је атрибутивног карактера (и то одређеног атрибутивног карактера), па онда изабрати реч која стоји у истој релацији према речи „трава”. У овом случају између „ићи” и „доћи” је релација супротности (супротност између две просторне релације). Тек пошто се увиди карактер те релације, може се на основу ње вршити избор речи која одговара речи „продати”. Овакав један тест, зато што је у писменој форми (т. зв. групни тест), даје сам одговоре на избор. У усменој форми он би гласио: нађи реч која се према речи „продати” односи као „ићи” према „доћи”; или још краће: као што је „ићи” према „доћи” тако је „продати” према — ? Најкраћи облик би био: шта је супротно од „продати” (шта је супротно продаји)?¹

¹ Овде имамо тежу форму истог теста, јер се не дају готови одговори, које испитаник ваља само да изабере; а и релација се даје издвојено („шта је супротно?”), уместо да је везана за први део аналогije („као ићи према доћи”). Али и у првој, потпуној, форми теста тешкоћа се ствара тиме што се domeћу речи које су у случајној или другој којој вези са појмом „продати” (новац, хартије од вредности), те се тако отежава избор супротног појма („купити”).

Механизам мислене радње у оваквом једном тесту види се из саме форме његове. Из позната два члана и њихове релације, и једног трећег члана, изводи се четврти члан (који ће се односити према трећем члану као други према првом) слично поступку у „правилу тројном“. Сви тестови аналогije, тестови супротности и решавање многих других проблема своде се на овакав механизам. Спирман је овакав процес подвео под један општи психолошки принцип сазнања, принцип извођења корелата (по његовом трећем неогенетичком закону који гласи: „Датост ма каквог карактера заједно са ма каквом релацијом тежи да непосредно изазове знање корелативног карактера“¹) У нашем случају дата је релација супротности између два фундамента (ићи и доћи) и трећи фундамент (продати); треба да се нађе четврти фундамент као корелат. Али се пример у нашем случају, као што смо видели, може свести на простији облик: „Шта је супротно продаји?“ Код таквог облика, из фундамента „продати“ и релације „супротно“ изводи се други фундамент „купити“ као корелат.

Схема механизма у решавању тестова је проста, али се релације у њима могу неограничено компликовати. Тако се они могу поређати по степеницама тешкоће. Кад се релације једном класификују по тешкоћи, — у том погледу психологија има широко поље истраживања, — тешкоћа поједини хтестова могла би се чак и бројно изразити. Тешкоћа се не би морала састојати само у томе што би се уносиле теже, „апстрактније“, релације. Тестови би се могли компликовати: 1) уношењем већег броја лакших релација, 2) уношењем тежих релација, 3) комбинацијом једног и другог. Решење овако комбинованих проблема зависило би од узимања у обзир свих релација; док би се тешкоће могле мерити бројем „простих“ релација и степенима тешкоће „апстрактних“ релација. Кад би се још пронашли односи вредности између једних и других, дошло би се до јединице за мерење тешкоће проблема.

Најбоља згода да се тестови компликују лежи у могућности да се постављају релације између релација.² Код теста аналогije имамо типичан

¹ Наведено Спирманово дело, стр. 91.

² Можемо имати две сличности једнаког и две сличности различитог карактера. Тако исто имамо ниансе разлика и сличности између појединих разлика.

Згодних примера релација између релација имамо код музике. (Ваљда зато што су овде релације „слободније“ од чулног градива, може се њима тако савршено руковати да то чини цревагу музике над осталим уметностима. Кад се узме у обзир „апстрактност“ релација и у математици и у музици, не изгледа онда случајно да се, при мерењу интелигенције код деце, наилази тако често на велику корелацију између музичке и математичке обдарености). Најпростији пример релације између релација имамо у налажењу интервала између два тона, који би био једнак интервалу између друга два тона. Такав пример је и транспонување у музици или другој каквој области (мењање размера на плану, карти, читање земљописне карте на терену копија слике у промењеном размеру и сл.).

УНИВЕРЗИТЕТСКА
БИБЛИОТЕКА

случај једнакости две релације: бело се има према црном као лепо према—? Од тестова који су распоређени тако да расту по тешкоћи решења јесу Бертови тестови закључивања (иако то рашћење није изведено по некој строгој формули, оно је доста систематско).¹ Један од простијих (али не и лаких) тестова из те збирке је (за седму годину старости): Том трчи брже од Цима; Цек трчи спорије од Цима. Ко је најспорији — Цим, Цек или Том? Сложенији, не по тежини самих релација колико по већем броју података, је тест (седма година старости): Купио сам следеће божићне поклоне: лулу, блузу, музичке ноте, кутију цигарета, гривну, играчку, лопатицу за крикет, књигу, лутку, штап и кишобран. Мој брат је стар осамнаест година: он не пуши, нити игра крикет, нити свира. Који од горњих предмета треба да дам свом брату? При решавању оваквог једног теста, имамо методу елиминације, која обухвата многобројне податке. Сваки податак садржи по једну *објективну релацију (целиходност, корисност предмета)* а неки од њих и по једну *елиминацију*: лула — мој брат не пуши; играчка — мој брат има 18 година, и т.д.

Тест у коме су обухваћене сложеније, и то просторне релације, (за четрнаесту годину старости) је: Када улазите у моју кућу, наћи ћете један прозор са ваше десне стране у зиду пролаза. Кад сунце залази, оно баца светлост право кроз овај прозор на супротан зид. Којој страни света сте окренути кад стојите на кућним вратима и гледате преко улице?

Један од познатих тестова је Маслонов тест „три речи“. Дају се три речи, или три податка уопште, међу којима ваља наћи узрочну, или какву другу везу, те тако од њих сложити једну кратку целину (у облику приче, описа догађаја и сл.). Такав један тест је на пример: сат стао — железничка несрећа — радост.² У овом примеру испитаник треба да нађе такву везу између ове три чињенице која ће чинити *целину са смислом*. Он би могао на први поглед да претпостави узрочну везу између сата и железничке несреће (н.пр. да је нечије незнање тачног времена узрок³ несрећи, или да је несрећа проузроковала сат да стане). Али се овде не би могла објаснити веза између несреће и радости. Релација између ове две чињенице указује нејасно на другу какву везу између сата и железничке несреће. Отуда настаје тражење везе између та два податка која има више

¹ Бертови тестови се одликују од Бинеових тиме што су одређени за одабирање обдарене деце (ради добијања благодјејања), док су Бинеови тестови првобитно били одређени за одабирање малоумне деце. Иначе Берт је позајмио од Бинеа идеју децејег узраста за грађење своје скале тестова.

Примери из Бертове збирке тестова закључивања, наведени у овом чланку, узети су из *Mental Tests by B. Ballard, London, 1920*, где се и Бертова збирка налази репродукована.

² Piorkowski, C., *Die psychol. Methodologie der wirtschaftl. Berufseignung*, Leipzig, 1919, str. 65.

³ Овде мислимо, разуме се, на „узрок“ у обичном, популарном смислу, не водећи рачуна о разлици између узрока и повода.

УНИВЕРЗИТЕТСКА БИБЛИОТЕКА

смысла у односу на релацију између несреће и радости. Радост после несреће (као нешто апсурдно) указује на једну *негативну* везу између њих, јер се после несреће има најмање разлога за радовање. Ово наводи на слушање да је онај који се радовао морао бити одсутан за време несреће (други негативни податак).¹ Тек овде се увиђа да позитивне везе нема између сата и несреће већ између сата и радости. Пошто радост у односу према несрећи представља нешто *негативно*, супротно од онога што обично наступа после несреће; а пошто и сат који *не ради* представља једну негативну чињеницу, односно може имати само један негативан однос према железници уопште: правилно решење се брзо увиђа. Овде изводимо једну позитивну релацију (наиме да постоји узрочна веза) између две чињенице: из негативних односа тих истих чињеница према једном те истом догађају (јер он нема непосредне везе ни са једном од тих чињеница). Ако чињеницу да је сат стао представимо са А, железничку несрећу са В а радост са С, онда из негативних односа између А и В, и таквог истог односа између В и С, изводимо позитивну везу између А и С. Све ово извођење је под претпоставком да чињенице А, В и С, чине заиста једну целину, а да ми имамо само да пронађемо које су то везе између њих.

Анализа решења овога проблема може представљати и друкчију схему, али је несумњиво да оно што је битно у методи правилног решења у овом случају јесте увиђање да обе чињенице: и сат који је стао, и радост која је наступила после несреће, имају према железничкој несрећи однос негативног карактера. Прва нема узрочне везе са догађајем, друга логички не следује догађају. Тек то увиђање наводи испитаника да комбинује овакав један догађај: да је некоме стао сат, да је тај због тога задоцнио за воз, да се десила несрећа на истом возу, и да се тај, који је задоцнио, радовао. Тек овде се увиђа да стварно однос постоји између сата и радости. Јер онај се није могао радовати зато што се десила несрећа, макар да је он и избегао; могао се радовати само случају да му сат застане и тако га спасе несреће. И тако несрећа има само посредне везе са радом: у толико у колико чини да *неисправност* сата, дакле једна *негативна особина*, добије *позитивну вредност* и на тај начин проузрокује радост.

Не треба разумети да, при решавању оваквог једног проблема, испитаник мора проћи кроз цео овај низ дискурзивног размишљања. Он може једним махом схватити целокупну ситуацију са свима њеним релацијама. Или, може нагађати неколико могућности, од којих ће једну за другом проверити и немогуће претпоставке елиминисати. Овакво размишљање можемо назвати „*експериментисањем у мислима помоћу елиминације*“.
После увиђања да је веза између несреће и радости безразложна, и веза

¹ И стварно овде се јавља кључ решења проблема и наступа оно Билерово „аха!“.

између сата и несреће безузрочна (везе у оба случаја има, али је она посредна), остаје још једина могућност да непосредна веза постоји између сата и радости. Било да се на први поглед нађе решење, или да се одмах претпостави неколико могућности: и у једном и у другом случају потребна је верификација правилног решења. *А верификација као метода уопште састоји се у увиђању и комбиновању релација.* Постоје типови који отприлике следеју методу који смо извели у овој анализи, док има типова који од једном прелазе на решење у низу „слепих“ покушаја,¹ које, проверавајући, усвајају или одбацују један за другим. И један и други тип не могу наћи решење без увиђања релација; само што један полази од њих, док други завршава њима. Код првог је верификација непотребна, јер је једном већ прошао кроз све релације, пре но што је дошао до решења; други не може без верификације.²

Нема интелигентне радње у обичном животу, ма како она била сложена, чије се решење не би могло представити у једној схеми читавим низом операција, које се састоје у схватању релација између ствари и догађаја и извођењу корелата. *Предвиђање догађаја је такво једно извођење корелата.* Трговачка или берзанска спекулација, политичка комбинација, детективско проналажење и сви они многобројни поступци које називамо интелигентним, паметним, оштроумним, били би згодни примери. Сваки од ових примера могао би се систематски саставити и утврдити (стандардизовати) као тест при испитивању интелигенције за више позиве. Ми ћемо опет узети један тест из Бертове збирке и покушаћемо да га анализујемо. Тест је одређен за четрнаесту годину старости, и гласи: Капетан Вотс и његов син Џејмс нађени су погођени из пушке — отац у груди, син у леђа. Код обојице, јасно се види, смрт је наступила тренутно. Кад се пушка испали на неког из близине — као на пример кад се човек сам убије — она ће одрпнати или чак и опрлити кожу или одело; испалепа са веће даљине, не оставља таквог трага. Оба тела су нађена у сред једне велике дворане, која служи за вежбање у стрељању. Под дворане је посут влажним песком, који показује сваки траг од стопала разговетно. У дворани се виде два пара таквих трагова. Трећи човек, који би стајао напољу поред врата или прозора, могао би пуцати ма у који део дворане, али се на плочама напољу не би могли приметити никакви трагови. Под телом капетана Вотса нађена је пушка; никакво оружје није нађено у близини Џејмса. И код једног и другог,

¹ „Тентативни“ типови. Види о томе у пишевом делу An Experimental Study of the Mental Processes Involved in Judgment, XII Mon. Suppl. of the British Journal of Psychology, Cambridge, 1927, стр. 77 и даље.

² „Кад год један (тражен) податак долази у свест на основу репродукције, која није управљана релацијама, њему је потребна верификација; подацима, који се појављују као резултат активитета вођеног релацијама, није потребна таква верификација“. Стр. 84 пишевог наведеног дела.

капут где је пушчано зрно ушло, оцрњен је барутом, а сукно је мало опрљено. Капетан Вотс био је одан свом сину, и пре би умро но што би му зла нанео; с тога је немогућна претпоставка да га је убио намерно макар и у самоодбрани. Али неки мисле да Џејмс потајно није марио за свог оца и да се надао да наследи имање по његовој смрти. 1) Је ли смрт капетана Вотса проузрокована убиством, случајем или самоубиством? 2) Је ли Џејмова смрт проузрокована убиством, случајем или самоубиством?

У овом тесту имамо обичан пример једног детективног проблема. Из познатих околности под којима се десио један случај ваља наћи један, и то, најважнији податак. Решење је отежано уношењем података који воде испитаника на странпутицу, н.пр. да син није марио за оца, као и наговештај да је неко могао пуцати, и на оца и на сина, с поља, кроз врата или прозор дворане. На тај начин се компликује ситуација, која би без таквих података и наговештаја брже довела до вероватног решења: да је син случајно убијен од стране оца, да је овај затим извршио самоубиство. Сва друга решења не дају једну „смилену“ целину, којој ниједна од познатих чињеница не би противречила. Од ступња интелигенције зависи да ли ће се усвојити решење са више или мање смисла. Чињенице, које се морају узети у обзир као важне, јесу свакако: 1) опрљено одело и оца и сина; 2) свега два пара трагова у дворани; 3) тренутна смрт обојице и 4) нађена пушка испод очевог тела. (Наговештај о љубави очевој и мржњи синовљеној нису толико важни, али могу и они помоћи испитаника у решењу задатка.¹) Ова четири податка указују на једну повезану *једнозначну* целину. Променом њиховом могла би се конструисати друга решења, која би повезала чињенице у друкчије целине. Без податка под 1) могло би се веровати да су и отац и син убијени споља, (из дворашта); без податка под 3) могла би се претпоставити међусобна свађа, затим напад и одбрана и т.д. Из мале промене једне чињенице, ситуација као целина добија сасвим други смисао. И, у једној таквој ситуацији, сваки податак је неопходно важан за целину, јер сви без једног дали би потпуно нову, или никакву, целину (ситуација би добила нов смисао који је и чини новом целином, или би била без смисла, сасвим неразумљива). Ово је због тога што је сваки поједини податак везан релацијама са свима осталим подацима, тако да се уништењем једног податка као дела целине ништи цео сплет релација те према томе и целина (наиме целина са извесним одређеним смислом; на место ње може доћи као могућност нова целина, са каквим другим смислом, или се уопште не може доћи до смисла). Овде имамо једну чињеницу која се у последње време понова све

¹ Податак да је отац погођен у груди а син у леђа такође се може изоставити па да се ипак дође до правилног решења. Али и тај податак помаже решење ако не нужно оно бар асоциативно (наводи на решење, иако не нужно, да се отац сам убио и да је син убијен од другог случајно или намерно).

више наглашава у психологији: да делови који чине једну психичку целину (н.пр. смисао реченице, смисао једне ситуације, какав појам, суд или опажај и др.) не чине то на тај начин што се само налазе један поред другог, без икакве унутарње везе и прожимања, као независни елементи, — онако како би то схватила н.пр. асоциационистичка или каква друга „атомистичка“ психологија.

Али подаци, од којих се полази да би се дошло до решења, не морају бити увек сви дати. Често постоје празнине у односима из којих се има да изведе извесна целина, да се нађе извешан смисао ствари и догађаја. У таквим тежим случајевима интелигенција ствара целину или попуњајући сама празнине, или прелазећи преко њих на начин који у обичном животу називамо интуитивним. При мерењу интелигенције можемо давати тестове у којима ће се односи између података укрштати у већој или мањој мери, тако да би на тежи или лакши начин довели до једнозначног решења. Испитаник има често да изведе сам по који податак пре но што дође до повезивања свих података у једну целину. Крајње решење је онда на неки начин једна суперструктура, један виши систем релација, који израста из нижих система као претходних делимичних решења. Таква једна суперструктура релација, или један испреплетан систем њихов, не мора се налазити само у ситуацијама где треба решити какав проблем у смислу у коме смо до сада говорили о проблемима. Такав проблем може бити опажање нечега што на први поглед не разумемо, може бити каква уметничка слика; то може бити музички комад који не схватамо и нећемо схватати све дотле док се претходно не „научимо“ схватати простије релације, па затим простије системе релација, док најзад не доспемо дотле да можемо схватити и најкомпликованије системе. Један добар део онога што зовемо укусом почива на интелигенцији више но што се од многих претпоставља.

Анализом ма које интелигентне радње увиђамо да је решење условљено: или *схватањем и извођењем релација*, или још чешће *схватањем релација и извођењем нових чланова* (било целине или делова целине). Доношење суда (посматрано са интелектуалне стране) не значи друго до схватање или извођење релације између субјекта и предиката (и усвајање те релације, које може садржати у себи и вољни момент). У случају да нам је дат субјект суда, и да се од нас тражи да нађемо један предикат том субјекту, онда имамо извођење предиката, као једног новог члана,¹ из једне релације и једног познатог члана (у овом случају субјекта). Таква једна релација може бити атрибутивног или ма каквог другог карактера. Тражећи од некога да направи какав било суд о нечему, у самом задатку му дајемо један податак (оно о чему ће донети суд) и једну

¹ Код т. зв. аналитичких судова овај члан је један од „карактера“ субјектових, дакле налази се „прећутно“ у њему, али га ваља „анализом“ добити, издвојити, ако то већ није учињено у ранијем искуству.

Gestalt

26-22

↙

↖

релацију. У овом случају дајемо једну неодређену релацију, релацију нај-општијег карактера, јер не кажемо специјално какав суд ваља направити. Релација и један податак садрже се у самом задатку, у коме се тражи да се паправи суд. Ако испитанику одредимо да исказ суда у предикату треба да садржи једну особину одређене врсте, самим тим је у задатку дата једна одређена атрибутивна релација. Но она може бити и каквог другог карактера, може бити: релација дела према целини, врсте према роду (као н.пр. у експериментима са „условљеном“ асоцијацијом); или н.пр. релација разлике у најширем смислу (разлика, супротност, диспаратност).¹

И кад самн доносимо суд о нечему, било у исказаној било мисленој форми, имамо исту схему мисленог механизма. И ту, или изводимо (и усвајамо) релацију између два податка, или изводимо нов податак из релације и познатог податка. Релација се опда налази у самој памери да допесемо суд о нечему; податак је то нешто, коме у свести може одговарати један опажај, представа, појам. Релација и овде може бити дата неодређено, нејасно, „апстрактно“, у свом „интенционалном“ зачетку; као нешто што отприлике наслућујемо да ћемо помислити или исказати. Или може бити одређенијег карактера, као када тачно знамо у коме ће се правцу кретати наша мисао, мада не знамо одређено шта ћемо баш изрећи.²

Ни код закључивања није схема механизма друкчија: и ту имамо извођење релација и нових података. Код извођења закона, образаца и правила имамо такође извођење релација. Исти је случај и код примењивања неког закона или обрасца на један посебан пример. Подвођење посебног случаја под опште правило немогуће је без претходног увиђања релације између случаја и правила, као што је без тога немогућа ни примена каквог обрасца на решавање једног задатка. А за успешно извђење свих ових операција потребно је оно што зовемо интелигенција.

До сада посматрана схема механизма не примењује се само на случајеве у „теориској“ области интелигентних радља; сасвим практичне радње у обичном животу управљају се по истом механизму. Без претери-

¹ На ову последњу смо и свели психолошку природу негативног суда („Ниједан човек није —“). О томе види у пишевом наведеном делу, стр. 105 и даље, а нарочито стр. 107—115.

² О вољном моменту који претходи суду, било као усвајање задатка било као намера, и који завршава суд тиме што га усваја као тачан, не мислимо овде говорити. Тако исто нећемо говорити о оној активности која је условљена задатком и која прожима све мислене процесе кроз „тражење“ до налажења решења. У целом овом чланку не додирујемо вољну нити уопште динамичку страну интелигентне радње. Нас се овде тиче „механизам“ процеса посматран само са интелектуалне стране (ми смо свесни тога да је ово само једна апстракција која нам је овде била методолошки потребна). Отуда нисмо нигде додирнули питање односа инстинкта и интелигенције, нити воље и интелигенције.

О активности у суђењу наћи ће читалац у пишевом наведеном делу, стр 77—91 и 115—136.

рађа се може рећи да један обичан скок преко јарка представља већ интелигентну радњу извесног, ма како ниског, ступња. За успешан скок потребна је пре свега, поред грубе физичке снаге, правилна процена даљине (просторне релације) и извођење једног одређеног покрета (који може бити нов, т.ј. не раније увежбан). Често и кажемо да је неко глупо или неспретно пао. Неспретност би се могла и схватити као недовољна интелигенција у области извршења покрета.¹ Колику улогу игра интелигенција чак и код оних радња код којих се на први поглед не би смело говорити о интелигенцији, н.пр. код песничања, види се из оних утакмица у којима су супарници надмоћни у физичкој снази подлегли пред супарницима надмоћним у интелигенцији.²

Раније смо, говорећи о разним врстама тестова, нагостили да тестови који мере памћење не показују ни мало корелације са општом интелигенцијом. Морамо поправити то тврђење у толико у колико и памћење може бити „интелигентно“. Реч је о тако званом логичном памћењу. Зна се да постоји огромна разлика између учења градива без смисла и градива са смислом, или између механичког и логичког учења.³ Та разлика се огледа: и у уштеди времена за које се градиво има да научи, и у протеклом времену после кога се оно заборавља.⁴ И код градива са смислом постоје разлике: оно, у коме има више јединства и нужних логичких веза, брже се упамти и дуже траје као упамћено него градиво у коме има смисла али нема толико повезаности међу деловима. Оно што се обично прво заборави јесу појединости које су у лабавој вези са каквом средишњом идејом у градиву, појединости које тешко улазе у систем целине. Да се оне лако и дуго памте, потребно је повезати их релацијама са главном ствари. И овде можемо имати читав сплет релација, које се узајамно преплећу, и чине

¹ Често се као неспретни наводе људи који су по интелектуалним способностима далеко изнад обичних људи. Код таквих лица не смемо неспретност осудити као неинтелигенцију, јер је она најчешће последица непажње. Пажња је међутим само општи, нормални, *предуслов* сваке успешне радње. Зато о том предуслову, који претпостављамо, и не говоримо овде. Ми говоримо, кад је реч о интелигенцији, о *оним индивидуалним* чиниоцима, који условљавају успех без обзира на предуслове који се претпостављају као нужни на било да ту има интелигенције или не. Кад два лица решавају један исти проблем, ми претпостављамо да је и један и други употребито потребан максимум пажње. Истина, оно што захтева максимум пажње код неинтелигентног може предствљати лак задатак за интелигентног, те према томе изазвати код њега мањи напор. У сваком случају кад задатак премаша *способност* једног испитаника, ни највећи напор пажње неће донети решење задатка. А нас овде занима та способност.

² У области физичких радња и вежбања још увек се превиђа њихова духовна страна. Вољна страна је, изгледа, почела обраћати пажњу на себе; важност интелектуалне стране једва се наслуђује.

³ Градиво може имати смисла по себи а да се ипак механички учи.

⁴ Још Ебингхаус је утврдио на себи да се стихови са смислом уче девет до десет пута лакше него исто толики редови *бесмислених* слогова.

Пажња
и
интелигенција

једну јединствену структуру (имају јединства). При сећању на један догађај, приповетку, на један поступак у каквом математичком доказу, оно што нам прво пада на памет јесте скелет, схема релација. Тек после овога појединости се јављају, испуњујући једна за другом схему. Ово постепено јављање градива у сећању иде обично путем силажења од апстрактног ка конкретном; од општег, од схеме, кроз систем релација, до последњих појединости. Додуше, о оваквом начину репродукције не може бити речи тамо где се релације нису схватиле при самом учењу или претходном сазнавању уопште. Нити, у обратном случају, у коме је схватање релација претходило, може бити речи једино о памћењу. Јер при поновном јављању градива у свести имамо, поред механичког јављања, увек и извођење релација и података једних из других. Извесни подаци се морају запамтити у буквалном смислу; све остало се изводи на исти онај начин на који смо први пут разумели градиво, схватили све његове релације. Да обновимо све процесе при доказивању једне математичке теореме или при решавању једног проблема, често нам је потребно да буквално запамтимо какав образац, поступак, методу или кључ, којим ћемо отпочети операције; све остало се изводи истим оним логичним редом, са истим оним аргументима и закључцима који нужно произилазе једни из других, као да први пут ствар доказујемо или проблем решавамо. За ово извођење потребно нам је и овог пута слично размишљање (на које се у главном ослањамо те ствар строго узев и не „учимо“) којим смо и први пут „савлађивали“ то градиво. Ми можемо и овде научити ствар и механизирати процесе, као и код градива са мање смисла, тако да нам ово размишљање није потребно. Али оно што хоћемо да нагласимо јесте да то не морамо чинити ако смо градиво једном *схватили*, — а у томе и јесте уштеда. Накнадно размишљање није неко трошење енергије, јер чињенице следе једна из друге без напора. Ово све под претпоставком да је интелигенција ту, — разуме се.

У потврду до сада изложеног о „интелигентном“ памћењу навешћемо занимљив случај чувеног рачунџије Др. Риклеа на коме је психолог Милер вршио дуга испитивања. „Рикле је у многим погледу далеко превазишао раније много помињане рачунџије Инаудиа и Диамандиа. Он је могао да понови по реду 192 шифре после једног учења од 5 минута 43,5 сек.; 102 цифре после 2 минута 40 сек.; за 200 цифара било му је потребно 7 минута 4,2 сек. Диамандиу је било потребно за то 1 сат 15 минута; Инауди није уопште могао оволики број научити. Преко 200 научених цифара могао је до сада само Рикле да понови, и то 288 цифара после 10 минута 39 сек.; 408 цифара после 26 минута 48 сек.; 504 цифре после 44 минута 20 сек. учења. Кару од 25 цифара Диаманди је савладао за два минута, Инауди за 45 сек., Рикле за 6,7 сек.

Он је могао после једног прочитања да понови кару од 7 седмочи-френих бројева, и то спреда, уназад и у спирали. Троцифрене и четворцифрене бројеве он множи и диже на квадрат, пре но што су задаци

www.unilib.rs

УНИВЕРЗИТЕТСКА БИБЛИОТЕКА

управо и исказани. Играјући се могао је да израчуна кубне корене из шестоцифрених и седмоцифрених бројева, и да диже двоцифрене бројеве на четврти, пети и шести степен, при чему су резултати ишли у милиарде. Једначину $x^3 - 649x^2 - 111009x + 58328361 = 0$ решава „у глави“ за 6 минута. 17. корен из четвороцифреног броја даје за један минут.

Тачно психолошко испитивање довело је до резултата да Риклеови успеси не почивају на неком специјалном памћењу за слушне или видне утиске или на неком механичком специјалном памћењу за бројеве. Тако звани „чисто механички“ услови памћења уступају код њега одлучно испред мисленог схватања. Са једном ужасном брзином у стању је он да међу бројевима увиди математичке односе и да их тиме из обичног агрегата претвори у организовану целину, која има одређену структуру.¹

Анализу до сада изложених интелигентних радњи допунићемо неким резултатима истраживања на животињама. Због велике сличности са људским, особито са дечјим интелигентним поступцима, узећемо примере из Келерових експеримената на антропоидним мајмунима.² Посматрање В. Келера на острву Тенерифи, где је Пруска Академија Наука била основала станицу за изучавање антропоида, постала су класична у психологији.

Келер је поставио себи питање: делају ли шимпанзи „интелигентно“, т.ј. са увиђањем, разумевањем? Он је усвојио следеће начело истраживања: „Експериментатор ствара једну ситуацију, у којој се не може прићи једном циљу непосредним путем, али у којој је посредан пут том циљу слободан. Животиња се ставља у овакву једну ситуацију, која је (по могућности) потпуно прегледна, и на тај начин може показати до каквог типа понашања допиру њене диспозиције, особито: да ли је у стању да реши задатак каквим околичним путем.“³ Као мерило интелигенције овде се сматра способност животиње да предузме један посредан пут (или употреби извесна средства) и тако дође до циља. Да би се ова способност лакше мерила, почело се са најпростијим идући ка све тежим задацима.

Од многобројних Келерових експеримената навешћемо само неколико примера. Воће лежи пред кафезом ван домаћаја; за њега је везан конац, који се пружа до животиње. Или: веза између животиње и циља не постоји, али се у ситуацији налази као помоћно средство један штап којим се циљ може дохватити. Или: циљ је причвршћен за таваницу; у простору се налази један сандук који се може искористити као средство. Даље:

¹ Messer, A., Psychologie, 1922, str. 249.

² Köhler, W., Intelligenzprüfungen an Anthropoiden, Abhdlg. d. K. Preuss. Ak. d. Wiss. Jhrg. 1917, № 1.

Подаци о Келеровим експериментима узети су из Koffka, K., Die Grundlagen der psychischen Entwicklung, 2. Aufl., 1925. Писац се није строго придржавао Кофкиних тумачења резултата.

³ Навод из Кофкиног дела, стр. 137.

пред решетком се налази воће, које се може згодно дохватити једним штапом. На унутарњој страни решетке, непосредно према циљу (тако да заклања дохватање) стоји један доста тежак сандук. Задатак се може састојати у дохватању воћа помоћу оруђа које ваља наћи или саградити. Ваља одломити грану од дрвета, или саставити два тршчана штапа (један ужи, други шири, тако да се први може увући у други) и на тај начин повећати досег. Решењу задатка у овом случају претходи једна друга радња као претходно решење. Ова претходна радња може се састојати у доношењу и гомилању сандука један на други. Радња се може начинити сложенијом и на тај начин што ваља дохватити најпре оруђе које је ван домашаја, — дохватити дугачак штап једним краћим, па онда тим оруђем дохватити циљ, — дужим штапом дохватити воће. Сви задаци захтевају један *посредан* пут, који се може састојати или у дохватању циља околишним путем (н.пр. обилажењем препона), или у употреби каквог средства или оруђа. Ова два начина могу се комбиновати.

Међу антропоидима, које је Келер испитивао, постоје индивидуалне разлике као и међу људима. Али свима њима пада лако употреба каквог средства за дохватање; док је обилажење и уклањање сметња тешко за њих. Употреба штапа којим ваља привући предмет релативно је лак задатак. Још при првој употреби тог оруђа, мајмуни правилно рукују њиме. Али ова врста задатка може представљати разне степене тешкоће, према томе колика је даљина између штапа, као средства, и циља. Постоји извесна критична даљина или извешан критичан положај ван кога штап не сме бити удаљен. Ако штап стоји на таквој даљини да се при погледу на циљ, или при лутању погледа око циља, не опажа, постоји опасност да се уопште и не употреби као оруђе. И средство и циљ морају бити приближно у истом пољу вида. Било да се штап види а не и циљ, или, циљ види а не и штап, између њих се не васпоставља однос средства према циљу. Штап за себе опажа се као такав а не као средство; тек опажен заједно са циљем добија значење „средства“. Према схеми коју смо раније примењивали, овде имамо два податка који психички не смеју бити удаљени преко извесне границе, да би се између њих уопште могао схватити неки однос. Тешкоћу такве „даљине“ између података имамо унесену у извесне тестове за људе. Тамо се тешкоћа састојала у сложености релација и већим празнинама између података. Овде је „даљина“ између података на опажајном пољу, док је тамо на пољу мисаоном, апстрактном, логичком. По Келеру „могућност да један штап постане оруђе јесте у извесном смислу функција геометриске констелације.“ После извесног вежбања даљина не игра велику улогу. Штап онда постаје средство, макар био удаљен и ван допуштеног критичног положаја. Чини нам се да би ово био случај најнижег ступња „апстраховања“. Да овде смемо говорити о некој апстракцији „средства“ или „оружа“, закључујемо из многих случајева у којима мајмуни употребљују, или покушавају да употребе као оруђе, *сваку* ствар

www. којом се циљ може дохватити, или бар изгледа да се може дохватити. Али ово се дешава само код предмета који нису саставни делови каквог другог предмета. Једна сува гранчица, као саставни део дрвета, не схвата се као средство за дохватање, иако би се могла лако одломити и послужити за ту сврху. Мајмун покушава да одвоји учвршћену гвоздену шипку да би је употребио као оруђе; док то не чини са граном сувог дрвета, која се може сасвим лако одломити. Грана чини саставни део целине, који је мајмуну „обичне“ интелигенције тешко опазити као „део“. Даровитији мајмуни успевају у овом издвајању опажене гране као средства из целокупног опажаја дрвета.

Док је шимпанзу тешко издвојити један део из опажаја као целине, лакше му је схватити заједно два дела (нпр. штапа као средства и воћа као циља). Овде имамо два податка који се лако везују; у првом случају, између гране као дела и дрвета као целине, постоји тако тесна веза да је немогуће најпре ту везу психички раскинути, па затим васпоставити једну нову везу (између гране и циља).¹ Ово, као и чињеница да је при првој употреби оруђе морало бити близу циља, у извесној опажајној вези са њим, наводи нас да претпоставимо код шимпанза „схватање“ само релација нижег ступња, тако званих „везаних“ релација.²

Таквих релација, иако нешто вишег ступња, имамо у извесним тестовима за децу, н.пр. тестовима тумачења слика. Још раније смо наговорили да ти тестови показују малу корелацију са општом интелигенцијом. Релације које једне интелигентно дете схвата у тумачењу слика јесу махом релације „додира“ (оне играју највећу улогу у тумачењу слика, н.пр. кад се само ређају појединости); у најбољем случају имамо извођења по аналогiji. Али и овде, код аналогija, случајне, асоцијативне везе су главно кад се слике тумаче. Обично се набрајају појединости без велике логичне везе и јединства. Ако и има, код интелигентније деце, више целине, оне нису једнозначне, јер и у њима играју већу улогу асоцијативне везе но нужне релације. Оуда и налазимо, при тумачењу неких слика, онолико произвољних тумачења колико имамо тумача, иако сви они могу бити довољно и подједнако интелигентни. Праву интелигенцију сигурније налазимо у руковању релацијама које нису везане за

¹ О сличној тешкоћи коју стварају случајне асоцијативне везе при образовању појмова код одрасла нормална човека види у наведеном пишевом делу: стр. 16 и даље, као и одељак: *Интеграција и дисинтеграција мислених продукаша*, стр. 18 и даље, нарочито стр. 47 и даље.

² О „везаним“ и „слободним“ релацијама и њиховој улози при образовању појмова види у истом делу, стр. 47 и даље, нарочито стр. 49—55.

³ Ово не значи да код практичних тестова, тестова извођења, практичног конструисања и др., немамо такође оваквих релација. Увиђање целисходности једне справе, конструисање њено из датих делова или налажење делова који недостају, — све ово захтева обухватање целине или делова целине, које се може састојати (у схватању читавог система релација.

релације
у виду

У
Н
И
В
Е
Р
З
И
Т
Е
Т
С
К
А

Б
И
Б
Л
И
О
Т
Е
К
А

чулно, опажајно, градиво. То су „слободне“, апстраховане релације, које најчешће за своје носиоце имају вербалне симболе.* Таквих релација имамо у тестовима аналогije, опозициje, закључивања, три речи, тестова комбинациje и других. И није случајно да ти тестови показују највише корелациje са општом интелигенциjом. Вербални симболи су једна велика техничка згода код ових тестова (као и у нашем мишљењу), јер се помоћу њих релациje увек могу дати издвојено од градива, „слободно“; на тај начин све њихове логичке комбинациje су могуће.

Да бисмо нашли кавим се релацијама испитаник служи у свом мишљењу, не морамо увек употребити нарочито спремљене тестове. Довољно је анализирати нечији писмени састав. У школској пракси нам тако често падају у очи типови задатака који обилују приређеним реченицама,¹ на супрот типова задатака са сложеним зависним реченицама. Многобројне узрочне и кондиционалне свезе на пример, ако су на свом месту, говоре нам да састављач употребљава у својим мислима теже, апстрактније, релације. А њима није лако владати. Колико је лакше кад једну ствар изложимо наративно. При том можемо мењати извесне изразе без великог логичког сукоба било са целином или са другим деловима целине. Нити ту има многоструко испреплетаних релација, које и поред те испреплетавости, морају чинити целину, и где, — аргументи, извођења, закључци, — све мора бити у нужној вези.

Исте типове које срећемо у писменом изражавању, налазимо и у живом говору појединаца. Имамо оне који много „приповедају“ а често мало кажу. На супрот таквим наративним типовима, имамо оне који су у стању да нам ствар представе кратко, јасно и све логички повезано. Први типови и *драматизују* кад саопштавају. Цело излагање се састоји из дијалога, у коме су прво лице: час онај који излаже ствар, час многбројна лица ушлетена у историју. „Индиректним говором“ се ретко служи једно неинтелигентно лице. Док код драматизације имамо више „везаних“ релација, индиректан говор је „апстрактнији“ у изражавању. Занимљиво је да људи у колико више старе у толико више постају „анекдотичари“. На страну то што анекдоте имају код њих улогу поновног доживљавања догађаја из прошлости, и оне служе као нека врста драматизације.

Нигде драматизација, као један примитиван начин мишљења, не игра толику улогу као у сновима. За снове се до скоро мислило да представљају нешто нелогично. Од скора је пронађена и њихова логика. Али та логика је сасвим *примитивна и архаична*. Ако психологију релација, о којој смо до сада говорили поводом питања интелигенције, применимо на психоаналитичке наласке у области снова, можемо рећи да се мишљење у њима најчешће заснива на везаним релацијама. Према психоаналитичком схватању

¹ Кад говоримо о овоме, не узимамо у обзир неко литерарно мерило. Говоримо о општој интелигенцији а не о специјалним талентима.

www.un... несвестан духовни живот се креће у области представа ствари: свестан живот располаже и представама ствари и представама речи. Ово је само донекле тачно, јер није истина да у нашем свесном животу немамо никаквих других средстава за мишљење до представа ствари и речи. Ипак психоаналитичко становиште можемо усвојити у толико као тачно у колико ова два различита средства збиља имају превагу једно на другом у одговарајућим сферама нашег духовног живота. Јер тачно је да је мишљење у нашим сновима више (али можда не искључиво) везано за чулне садржаје (чулне у најширем смислу речи, дакле и репродуктивне садржаје). Оно је једном речи *халуцинаторно*. И ту су релације махом везане за градиво. Сан се најчешће служи драматизацијом: апстрактне мисли, све оне разнолике релације којима се мишљење одликује, преобраћају се у њему у живе слике. У сну као да не постоје релације које се у свесном животу изражавају речима: *иако, због, јер, зато* и др. А ово су све апстраховане, слободне, релације. Место њих сцене се *драматизују*: јављају се на пример *једна поред друге*, ако се треба да изрази каква *логичка веза; следећу једна другој* ако треба да представе *узрочну везу*. И тако, примитивна средства мишљења у сновима и најинтелигентнијих људи донекле се слажу са примитивним начином мишљења неинтелигентних у њиховом свесном животу.¹

БОРИСЛАВ П. СТЕВАНОВИЋ

БЕОГРАДСКЕ НАРОДНЕ ШКОЛЕ У 1926./1927. ГОДИНИ

(свршетак)

VI. ВАСПИТАЊЕ У УЖЕМ СМISЛУ

Изузев два случаја, где су наставници чак и у мојем присуству општили с децом као да се непрекидно свађају с њима, опхођење је добро. Ипак ће вам одмах пасти у очи она одељења, у којима је с успехом створен онај жељени однос између наставника и ђака, о коме говори педагогика. Вас ће пријатно дирнути дечја неусиљеност и одмереност, њихово весело расположење, њихово учешће и налажење радости у свему што се у школи ради. Таква су одељења, на жалост, у мањини.

Неговање саосећања према другим запазио сам скоро у свима школама: помажу се сиромашни другови, разне хумане установе итд. Бојим се само да се у томе није претеривало, а то је извесно био

¹ Што се тиче разлика између снова једних и других, оне као да и не постоје. Атрополошка испитивања на примитивним људима, независно од психоанализе, утврђују да се снови примитивних у главном врло мало разликују од снова цивилизованих.

УНИВЕРЗИТЕТСКА БИБЛИОТЕКА

случај с прикупљањем разних прилога. Зато је било сасвим умесно кад је Министарство једним расписом забранило то прикупљање без његовог нарочитог одобрења.

У свечаностима и прославама такође се није оскудевало. Рекао бих да се у томе такође претерује. Сматра се за неопходно да свака школа поред редовних школских свечаности приреди бар један тзв. концерат, било у корист фонда сиромашних ђака, било у корист екскурзија. На тим концертима могу се видети ученице основне школе да, обучене у балетско одело, играју балет поготову као праве балеткиње, да ђаци изводе позоришне игре као неки будући глумци, да декламују и рецитују комаде, чију садржину извесно не могу да разумеју (јер она уопште није за њих) итд. Судаћи по овим концертима, неки би странац дошао до закључка да је неговање свих грана уметности, нарочито позоришне, на високом ступњу. А све је, међутим, само маска. У таквим приликама не би се смело приказивати ништа, што не би доиста било рађено с целим разредом. Иначе се стварни рад неистинито представља. А дугом дресуром и безобзирним оптерећењем могу се од поједине деце добити много веће и невероватније „вештине“ него што се на исти начин добију од појединих животиња. Гледао сам нпр. кокошке, које по команди изводе многе вештине. Зар због тога треба да променим мишљење о општим „умним“ способностима кокошака? — При предузимању поменутог рада с децом мора се увек питати колико је он педагошки оправдан и да ли што стварно доприноси општем ђачком развоју. Ако би баш и било неке сумњиве добити за ту малу групу ђака, како ће се правдати губитак оног силног времена што се ради моментаног успеха одузме од редовног рада с осталом децом? — И у овом правцу мора се у наредној години много што-шта поставити на здравију основу.

Већ у прошлој години одустало се од далеких излета и путовања. Место њих приређиване су краће екскурзије с одређеним наставним смером: да деца, нпр., упознају живот на селу, посебне социалне и привредне прилике неког другог места итд. Такви су излети у сваком погледу оправданији и кориснији. Општина београдска предвидела је била у прошлом буџету 40.000 динара као помоћ за екскурзије, али та сума није сва утрошена. У буџету за 1927. предвиђено је исто толико.

Родитељски састанци, који су код већине школа сазивани, од благотворног су утицаја на правилан васпитни рад. Држање родитељских састанака подстицано је редовно и код умешних управитеља они су показивали изванредно добре резултате. Многи неспоразуми између родитеља и наставника најлакше се изравњају том приликом, а може се помоћу њих много постићи и за чисто наставне смерове.

VII. ВАСПИТНА ДИСЦИПЛИНА

У самом почетку школске године, тј. убрзо по пријему надзорничке дужности, показала се потреба да расписом упутим све наставнике да долазе у школу бар 20 минута пре почетка наставе и да буду међу децом. По правилу ђаци нису никад без надзора свога наставника, а у неким школама бар без надзора дежурног: ни при долажењу у школу, ни за време одмора, ни при излажењу из разреда и одласку. Врло ми је пријатно било опажање да код неких наставника ђаци улазе у учионицу с песмом, а свршавају рад и излазе такође певајући. Разуме се да је то ишло неусиљено, природно, с истинским веселим расположењем. После сам се уверио да је рад у тим одељењима и иначе угледан.

У свакој прилици наставници су упућивани да буду доследни у спровођењу својих захтева, који се односе на одржавање реда и на владање ученика за време одмора и на часу.

Казне, које се не одобравају, нису примењиване. Врло ретки случајеви телесне казне енергично су сузбијани чим се за њих дознало. Али сам запазио да има појединих ђака, на које ми је скренута пажња и на које доиста никакве казне не утичу у правцу поправљања. Њихово је понашање обично последица несређених домаћих прилика или наслеђених склоности. Такве би ђаке требало по могућности такође одвојити у специјалне разреде, а то је у исто време један разлог више да се они установе.

B. НАРОДНО ПРОСВЕЂИВАЊЕ

Кад је ред о београдским школама, онда се о овој области наставничког рада има најмање да каже. Наставници су истина чланови својих стручних организација и појединих патриотских и хуманих удружења, али се о раду на народном просвеђивању према плану и начину, како се он изводи на селу, не може говорити. Родитељски састанци и школске свечаности искоришћаване су редовно у том правцу (држањем предавања), велики број наставника ради у вечерњим занатским, трговачким и шегртским школама, али рада, који би био систематски организован у циљу народног просвеђивања, није било, а питање је да ли би такав рад у Београду, где за њ има доста прилика на другим странама, имао великога успеха, ако би се ставио у дужност наставника београдских основних школа.

Завршавајући овај извештај, морам да учиним још ове напомене:

У целокупном излагању опажа се више констатоване чињеница и нађеног стања, док се о изменама говори обично у вези с радом у наредној школској години. Друкчије и није могло бити: ја сам примио

УНИВЕРЗИТЕТСКА БИБЛИОТЕКА

дужност обласног школског надзорника за град Београд у октобру 1926., а упознавање с радом у школи почео у новембру. Због великог броја одељења и разгранатог школског живота то је упознавање трајало непрекидно и завршено је завршним прегледом школскога рада. Уосталом, измене ове врсте не могу се чинити преконоћ, јер оне, ако се озбиљно мисли на њих, захтевају поред времена још и озбиљно проучавање.

Извештај се односи само на редовне основне школе. Он није обухватио забавишта, којих има и општинских, ни друге школе, које су под мојим надзором: основне школе у Инвалидском Заводу у Земуну (за слепе, за глувонеме, за богаљасте), Завод за глувонеме у Београду, Дом за заштиту деце (има своју осн. школу), Дом за малолетнике, Чехословачку школу, Француско-српску школу итд., јер све управе тих школа нису још послале потребне податке.

Од табеларних прегледа прилажем само онај за наставнике и „бројно стање ученика“. Остале не прилажем, али сам свуда у извештају истакао оно што би се као карактеристично могло извући из тих прегледа.

28. јула 1927. год.
Римске Топлице

Д-Р ВОЈ. Р. МЛАДЕНОВИЋ

ОБРАЗОВАЊЕ НАСТАВНИКА ЗА УЧИТЕЉСКЕ ШКОЛЕ

Наставничког подмлатка за учитељске школе нема, нити се наша држава икада много бринула да га спреми. Ово мало педагога што данас имамо, то су већином људи, који су, без ичије помоћи, својим властитим напором и великим трудом продрли кроз живот да као учитељи допуне своје школовање, и то већином на страним универзитетима. Ти су људи и данас највиднији представници педагогике код нас.

Од толико стипендиста који студирају на страним универзитетима, држава скоро никога не шаље да изучва практичну или теоријску философију с наменом: да буде наставник учитељске школе. Поред тога, да питање о образовању наставничког подмлатка за учитељске школе буде још теже и горе, закон о Универзитетима, код нас, не допушта да свршени ученици учитељских школа могу студирати на нашим универзитетима. Ствар скроз погрешна, јер настаје питање како ће се рад у основним школама уздићи, ако не уздигнемо учитељске школе, које служе као извор снаге и добре спреме будућих народних учитеља. Где ће, дакле, будући наставници Учитељских школа стећи више стручно образовање, ако не на универзитетима? Зато је zgodно сада изнети неколико мисли о постевљеном питању у вези са законом о универ-

агитетима, који ће ускоро бити изнесен пред Народну Скупштину на решавање.

Питање није ново и оно је једном било повољно решено стицајем прилика. Под утицајем закона о средњим школама Андре Ђорђевића, после 1900 године, философски факултет на нашој Великој Школи, био је опустео, јер ниједан свршени философ није хтео да служи две приправничке године бесплатно, како је то било одређено поменутиим законом. Чак и они предавачи, које је овај закон затекао и био обухватио, дали су оставке на наставничку службу и отишли у друге службе. Зато је једно време било допуштено да се ученици учитељских школа, с врло добрим и одличним успехом, могу уписати за редовне ученике на две философске групе предмета: на теоријску и практичну философију на философском факултету. Из тога доба имамо неколико педагога који се својим радом нигде нису постидели. Године 1905., када је Велика Школа дигнута на степен Универзитета, донесен је закон о Универзитету и тим законом је даље забрањен приступ на Универзитет ученицима учитељских школа. Више једна научничка нетрпељивост, него стварни разлози, изазвала је овај поступак, који је донео само штете држави. Том приликом је са универзитета елиминисан Д-р Војислав Бакић, једини представник педагогике на Великој Школи, који се баш највише залагао да се Велика Школа уздигне на степен Универзитета и који је писао и сâм пројекат закона о Универзитету. То елиминисање била му је награда за његов рад око Универзитета и рад уопште. Од тога доба педагогика је изгубила значај на нашем Универзитету. Ми, тадашњи ученици Универзитета, једним актом протествовали смо против тога код Универзитетске Управе, наглашујући, да не само треба сачувати дотадашње одредбе о студентима из учитељских школа, већ да у закон треба унети, да обавезно сваки студент из свију одсека философског факултета има слушати и полагати општу педагогику и методику свога предмета, хоспитујући и предавајући у гимназији по коју лекцију из свог предмета. И после толиког времена тек сада се дошло на ову мисао и стварањем Општег Педагошког Семинара нешто је од тога и остварено, али још није све учињено што би се могло пожелети.

Мислим, да се забраном приступа на Универзитет ученицима из учитељских школа онда, ишло на то, да се, и онако малом кадру учитељском у оно доба, сачува радна снага учитељска; али то није био начин и пут. Данас ни тај разлог не постоји, већ обрнуто, учитеља има више него празних места учитељских. Као разлог за непштање учитеља на Универзитет истицало се и то, што ученици из учитељских школа не износе довољно знања из математике и језика, а нарочито латинског. Међутим ова се сметња, ако она уопште постоји, да лако отклонити што ће се од свршених ученика учитељских школа, пре сту-

цања на Универзитет, може тражити допунски и накнадни испит из тих предмета.

Најзад искуство и пракса су показали, да су наставници за учитељске школе, *који су прво свршили учитељску школу, па онда Универзитет*, спадали међу најбоље наставнике учитељских школа. Појмити задатак, потребу и дух учитељске школе много боље могу наставници који су изишли из учитељске школе и с њом се саживели и ушли у дух школе, него они који су положили испит зрелости средње школе. Из сличних разлога је свакако и унесена одредба у закон о средњим школама, по којој наставник средње школе може бити само оно лице које је свршило средњу школу. Из истих разлога намеће се слична одредба и за учитељске школе. Што она досад није могла бити донесена, потиче само отуда, што свршени ученици учитељских школа нису уопште имали приступа на Универзитет. Најзад, то је и сасвим природно. Ученик гимназије и кад сврши философски одсек на Универзитету, не учи методiku предмета основне наставе, а то је баш оно што је ученик учитељске школе учио и што му је као наставнику учитељске школе апсолутно потребно. Ученик гимназије слуша на Универзитету само методiku средње наставе, и по томе он није подобан за стручне предмете у учитељским школама. Зато ништа природније нема него да ученици учитељских школа студирају на Универзитету своју струку и онда постају наставници школа из којих су и поникли. Ово је потпуно на свом месту, јер се тако и за друге струке ради. На пољопривредни факултет, примају се на страним универзитетима ученици средњих и виших пољопривредних школа. На теолошки факултет примају се и код нас ученици богословије и т. д. За све ове случајеве ствар је јасна и природна, само за ученике учитељских школа, код нас, то није природно.

Овај парадокс, да ученици учитељских школа не могу своју струку студирати на Универзитету, и то само код нас, а у целом свету могу, довео је до оснивања Више Педагошке Школе у Београду. Ствар колико потребна, толико и чудновата. Пре свега ова школа мора имати ранг Универзитета, ако мисли спремати наставнике учитељских школа. По њеном уређењу, међутим, степен ове школе је неодређен, а задатак саме школе магловит. Не призна ли јој се степен Универзитета и не организује ли се као Универзитет, онда ученици ове школе не могу бити професори учитељских школа, сем ако се не иде на то, да се учитељска школа још више дискредитује и умаловажи. Ако се, с друге стране, овој школи стави у задатак да само спрема наставнике грађанских школа, надзорнике и управитеље основних школа, настаје питање, да ли ови ученици хоће и имају рачуна учити четири године за те положаје, који не повлаче исте награде, као што имају сви факултетски образовани чиновници, чије школовање траје исто време.

У
Н
И
В
Е
Р
З
И
Т
Е
Т
С
К
А

Б
И
Б
Л
И
О
Т
Е
К
А

WWW.UNILIB.RS После свега овога и још многих других разлога намеће се питање, зашто је требала и зашто је основана оваква Виша Педагошка Школа, и зашто наш Универзитет није отворио врата ученицима учитељских школа да могу студирати бар своју струку? На страним Универзитетима постоје за учитеље нарочити институти за испитивање и изучавање душевног живота деце и њиховог васпитања, па зашто то не би било и код нас. Било би скроз погрешно тврдити да су само ученици средњих школа способни за вишу науку. Многи су наставници са нашег Универзитета, који предају хонорарно у Вишој Педагошкој Школи, изјавили да су слушаоцу В. П. Ш. одлични студенти, често и бољи од студената са средњешколском спремом.

Да резимирамо.

Учитељске школе немају довољно стручних наставника, зато би Министарство Просвете, бар за први мах, без оклевања, требало да сваке године шаље на студије по неколико најбољих ученика, које изабере професорски савет поједних учитељских школа. Ученици треба да се одликују, не само добрим оценама, већ и нарочитом вољом и наклоностима за своју струку. И што је најглавније, у нови закон о универзитетима, у интересу и учитељских и основних школа, треба безусловно унети одредбу да и ученици учитељских школа могу студирати своју струку на нашим универзитетима. То је минимум што се засад може дати, али ја идем још и даље и мислим да их треба пустити на све одсеке филозофског факултета. Тада бисмо ми имали *стручне наставнике из свих предмета са методском спремом*, а то би био идеал учитељских па и свију других школа.

М. Д. МАРКОВИЋ

БЕЛЕШКЕ

ОБРАЗОВАЊЕ УЧИТЕЉА У ФРАНЦУСКОЈ

1.) Учитељске школе.

Учитељи се у Француској образују у учитељским школама (Écoles normales primaires). По правилу, у сваком је департману једна мушка и једна женска учитељска школа, али има и учитељских школа, које су заједничке двама департманима, и оба их департмана издржавају.

Ове школе примају:

- 1) учитељске приправнике или учитељске приправнице, који у [њима уче три године;
- 2) слушаоце или слушалице, који по овлашћењу инспектора академија¹ слушају трећу годину.

Приправници и приправнице примају се конкурсом; испити се полажу с крајем школске године; ако је потребно да се број приправника или приправница допуни,

¹ Француска је подељена на седамнаест просветних области, од којих свака обухвата више департмана; таква просветна област назива се *академијом*.

У
Н
И
В
Е
Р
З
И
Т
Е
Т
С
К
А

Б
И
Б
Л
И
О
Т
Е
К
А

могу се организовати испити и с почетком идуће школске године. Кандидати морају бити француске народности, имати највише 19, најмање 15 година, бити здрави, и дати обавезу да ће служити најмање десет година у школи, после свога изласка из учитељске школе.

Број кандидата, које треба примити, утврђује сваке године министар, ако се које место упразни, допуњује се из допунске листе кандидата редом према њиховим оценама на испитима. Кандидатима с ове допунске листе допуштено је да о свом трошку, као *слободни приправници*, интерни или екстерни, могу слушати учитељску школу.

Слушаоци и слушалице, који морају имати најмање 30 година, бирају се између учитеља или учитељица привремених, допунских или пробних са листе, коју је саставила комисија надзорника основношколских и надзорница матерњих школа¹.

У учитељској се школи уче ови предмети:

- 1) Општи морал и професионални морал;
- 2) Елементи психологије и социологије, примењени на васпитање;
- 3) Основе научне филозофије;
- 4) Педагогија;
- 5) Француски језик и књижевност;
- 6) Један стран језик;
- 7) Историја;
- 8) Географија;
- 9) Аритметика;
- 10) Алгебра и геометрија;
- 11) Премеравање земљишта и нивелирање (за приправнике);
- 12) Физичке и природне науке с на важнијом применом;
- 13) Хигијена и (за приправнице) домаће газдинство и пуерикултура (одгајање деце);
- 14) Агрикултура (за приправнике) и хортикултура (градинарство);
- 15) Цртање;
- 16) Певање и музика;
- 17) Гимнастика;
- 18) Ручни радови.

Поред тога приправници и приправнице се морају вежбати непрекидно у наставном раду под надзором директора или директорице учитељске школе. Сваки од њих мора активно учествовати за време свога трогодишњег учења у 50 полудневних радова школских у једној државној школи, матерњој или основној. Школе, које министар одређује за вежбање, приправника и приправница, називају се *вежбаонице* (Écoles d'application); вежбаонице, које се налазе у самој згради учитељске школе називају се *додашке школе* (Écoles annexes).

Ова дво на припрема даје приправницима и приправницама право на *више сведочанство* (Brevet supérieur)² а, ако су постигли правилима прописано доба, и право на *уверење о педагошком (учитељском) особљењу* (Certificat d'aptitude pédagogique).

¹ *Матерне школе* (Écoles maternelles) су школе независне (т. ј. неспојене с основном школом) за децу од 2. до 6. године, дакле оно, што ми називамо *забавишћима*. Ако су такве школе спојене с основним школама, називају се *дешињим разредима* (Classes enfantines). У тим школама и тим разредима особље је женско, и иде се за тим, да се оно све више специјализује.

² *Ниже сведочанство* (Brevet élémentaire) даје право на улаз у учитељску школу; она се добива по свршеној вишој основној школи и положеним испитима; кандидат мора имати најмање 15 година 1. јануара идуће године.

Неке учитељске школе имају и 4. годину учења, која је раздељена у два одсека:

- 1) Одсек књижевни;
- 2) Одсек научни.

Ови су одсеци намењени одличним ученицима и ученицама, који на конкурс задобију право на њих, а који су пре тога задобили више сведочанство, или сведочанство о бакалорату (Brevet du baccalauréat) или диплому о свршеној женској средњој школи (Diplome de fin d'études de l'enseignement secondaire des jeunes filles)¹ После свршене ове 4. године ученици задобивају право да се јаве на конкурс у вишим учитељским школама за основношколску наставу.

Школе су за више учитељско образовање две, у Сен-Клу-у (Saint-Cloud) за приправнике, и у Фонтне-о-Роз (Fontenay-aux-Roses), за приправнице. Ти ученици и ученице могу продужити своје борављење у учитељској школи и за још једну или две године.

Све врсте ученика (приправници и приправнице, слушаоци и слушалице, и ученици 4. године) могу бити у различитом положају у учитељској школи. Они су или интерни, или полу-интерни, или екстерни; интернат је бесплатан; полу-интерни или екстерни добивају читаву стипендију или један њезин део; осим тога може им бити одобрено и одштета за трошкове окр одевања и око школских потреба.

2.) Особље учитељских школа.

Особље учитељских школа чине: један директор (или једна директорица), један економ или један професор-економ, професори, помоћни учитељи за специјалне предмете. У извесним случајевима и професори средњих школа могу предавати у учитељским школама.

Директори треба да имају најмање 30 година и да имају уједно и лисанс (licence)² или уверење о оспособљењу за професорат у учитељским школама и вишим основним школама и уверење о оспособљењу за основношколски надзор и за дирекцију учитељских школа.

Професори треба да имају или лисанс или уверење о оспособљењу за професорат у учитељским школама и вишим основним школама или (за живе језике) уверење о специјалном оспособљењу. За цртање, за ручни рад, за певање и музику, за гимнастику, за агрокултуру и др. потребна су специјална уверења за оспособљење у тим предметима.

Уверење о оспособљењу за професорат у учитељским школама (и у вишим основним школама) задобива се из ових група: француски језик и књижевност; историја и географија; живи језици; математика; физика, хемија и природопис; примењене науке. За конкурс се јавља у две партије, и нико се не може пријавити за обе у истој години. Свака партија се полаже на основи програма који се објављују пре 1. октобра. Испити су писмени и усмени. Кандидати прве партије морају имати 19 година, поднети више сведочанство (Brevet supérieur), бакалорат или диплому о свршеној женској средњој школи. Кандидати друге партије морају имати 21 годину, имати положену прву партију или извесне дипломе или универзитетска уверења о вишем учењу које одговара њиховој струци и две године праксе у којој државној или приватној школи; године проведене у вишој учитељској школи за основну наставу рачунају се као године праксе.

Уверење о оспособљењу за основно школски надзор и дирекцију учитељских школа могу добити кандидати који имају 25 година и вежбали се пет година у којој

¹ Сведочанство о бакалорату и диплома о свршеној женској средњој школи одговара у нашим сведочанствима о испиту зрелости.

² Лисанс је испит по свршеним студијама на универзитету; одговара нашем дипломском испиту (licentia docendi).

државној основној школи, вишој или нижој и који имају или уверење о оспособљењу за професорат или лисанс књижевни (т. ј. за језике или историју и географију) или научни (т. ј. за математику или природне науке). Могу се уписати за уверење и учитељи, чиновници обласнога надзорништва (inspection académique) и професори основних школа, који имају више сведочанство и уверење о педагошком (учитељском) оспособљењу и десет су година радили у основној школи. На писменим испитима један део кандидата може бити елиминован; писмени испити полагају: 1) из педагогије или психологије, примењене на васпитање; 2) из морала или социологије, примењене на морал или на васпитање. Усмени и практични испити обухватају поглавито надзор у школама матерњим, основним, вишим основним, вишим основним и учитељским школама. Пријављени кандидати одржавају право да се јаве за испит и идуће године.

3) Више учитељске школе за основну наставу.

Две су више учитељске школе за основиу наставу. Сен-Клу (Saint-Cloud) има такву школу мушку, а Фонтне-о-Роз (Fontenay-aux-Roses) женску. У њима се припремају за две године професори учитељских и виших основних школа. Кандидати су интерни и државне су стипендисте. Примају се конкурсом на основи прве партије професората. Кандидати морају бити француске народности, имати најмање 19 највише 25 година до 31. децембра године, у којој се појављују на конкурс; од њих се тражи више сведочанство, бакалорат или диплома о свршеној женској средњој школи и обавеза да ће служити десет година у којој државној школи од дана, када ступе у школу. Слободни слушаоци, који нису француски поданици, могу бити примљени без конкурса да слушају предавања, ако то затражи представник њихове земље.

Свака од тих школа има две секције: *секцију књижевну* и *секцију научну*. Књижевна секција има две потсекције: француски језик и књижевност; историја и географија. Исто се тако и кандидати у секцији научној деле у оне, који нарочито изучавају интернетиву, и оне, које нарочито изучавају природне науке. Учење психологије и педагогије заједничко је свима кандидатима.

На обема овим заводима има и специјалних курсова, који за годину дана припремају за уверење о оспособљењу за основно школски надзор и за дирекцију учитељских школа. Кандидате бира Министар на предлог ректора т. ј. управника (једне од седмнаест академија¹⁾ између кандидата, који су већ стекли уверење о оспособљењу за професорат; они уче поглавито психологију, примењену на васпитање, и школско законодавство и администрацију.

М. Ш.

1) Ректор мора имати титулу доктора, бира се најчешће између професора средњошколских и предлаже га Министар Просвете. Ректора потпомажу инспектори академије; по правилу сваки департаман има једнога инспектора; за инспекторе могу бити именовани управници, директори и професори свих врста школа (и средњих и учитељских и виших основних) али се они обично узимају из реда agrégé-a, т. ј. професора, који допуњују стално професорско особље универзитетима.